

306 028๗

๖๕๔๕

๖๕

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

ปริญญานิพนธ์

ของ

วารี ยอดครุฑ

๖

เสนอตอบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๕๔๕

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

บทคัดย่อ
ของ
วารี ยอดครุฑ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2549

วาริ ยอดครุฑ (2549) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ (บรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะกรรมการควบคุม รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย
วรัญญานุกร

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงาน
วัฒนธรรมจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้โปรแกรม Microsoft Access XP
จัดเก็บข้อมูล โปรแกรมภาษา ASP (Active Server Pages) เป็นตัวเชื่อมกับฐานข้อมูลและ
โปรแกรม Macromedia Dreamweaver MX สร้างส่วนแสดงผลลัพธ์หน้าจอให้มีความสวยงามขึ้น
และเพื่อรองรับการพัฒนาฐานข้อมูลนี้ให้สามารถนำไปเผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่อไป
ในอนาคต จัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม 15 สาขา คือ 1) อาหารและ
โภชนาการ 2) ศาสนาและพิธีกรรม 3) การเกษตรและการทำมาหากิน 4) ประเพณีและวัฒนธรรม
5) ศิลปหัตถกรรม 6) ศิลปการแสดงและดนตรี 7) ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน 8) ประวัติศาสตร์และ
โบราณคดี 9) บุคคลสำคัญ 10) แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม 11) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
12) สิ่งแวดล้อม 13) การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 14) ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ และ
15) เพลงเกี่ยวกับจังหวัด โดยมีรายการย่อย จำนวน 242 รายการ

หลังจากพัฒนาแล้วได้ประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้ต่อการค้นคืนระบบฐานข้อมูล
โดยกลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามและตอบ
แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักวิชาการวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมและ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีทธาสมุทร และโรงเรียนถาวรานุกูล และผู้ใช้ทั่วไป
ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการ ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยว ทั้งสิ้นจำนวน 43 คน ผลการศึกษา
พบวากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการออกแบบระบบ การทำงานของระบบ และการ
แสดงผลลัพธ์ของฐานข้อมูล

THE DEVELOPMENT OF FOLK CULTURE DATABASE FOR PROVINCIAL
CULTURAL OFFICE A CASE STUDY OF SAMUTSONGKHAM PROVINCIAL

AN ABSTRACT
BY
WAREE YODKUOT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Arts degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University
May 2006

Waree Yodkuct (2006) *The Development of Folk Culture Database for Provincial Cultural Office A Case Study of Samutsongkhram Provincial* Master thesis, M A
(Library and Information Science) Bangkok Graduate School,
Srinakharinwirot University Advisor Committee Assoc Prof Pawa Panmeka,
Asst Prof Somchai Warunyanugrai

The objective of this study was to develop a folk culture database for the provincial cultural office in Samutsongkhram Province Some software applications were used namely Microsoft Access XP for collecting data, ASP (Active Server Pages) for data linkage and Macromedia Dreamweaver MX for making data shown on the monitor more appealing and for enabling this database internet-accessible in the future

The information on Samutsongkhram's folk culture were collected and divided into fifteen categories as follows 1) Food and Nutrition 2) Religion and Ritual 3) Agriculture and Earn a living 4) Tradition and Culture 5) Arts and Crafts 6) Performing Arts and Music 7) Community Business 8) History and Archeology 9) Important Persons 10) Culture Learning Venue 11) Tourism Sites 12) Environment 13) Thai Medicine and Herb 14) Directory of Government Offices' Chief and 15) Songs of Samutsongkhram Province There are all together 242 items

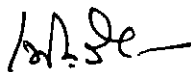
After the folk culture database was developed, sampling users were asked to use the database and fill up the questionnaires to evaluate the database The samples comprised of 43 subjects included culture academics in Cultural Office, Samutsongkram Samutsakhon and Ratchaburi Province, secondary school teachers in Social Sciences, Religion and Culture, and High School Students in Sattasamut and Tavaranakul School and other general users such as government officials, tourists The result of this study showed that users' level of satisfaction on the database was high level in three areas namely design, operation and data presentation

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

ของ
วารี ยอดนครฯ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

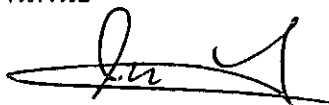

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 19 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

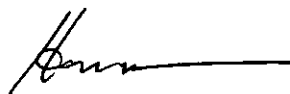
ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

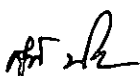
กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณานุไกร)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์แหวดดา เดชาทวีวรรณ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ศศิพิมล ประพินพงศกร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณฐานุไกร ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแนวคิดในการวิจัย ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์แววตา เตชะทวิวรรณ และอาจารย์ศศิพิมล ประพินพงศกร ที่กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการในการสอบเพิ่มเติมและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน และอาจารย์ทันตแพทย์เอกชัย ชุณหะวีวาลอง อาจารย์ประจำคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำให้กับผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณคุณบังอร คำสิม คุณอัจฉรา ด้านพิทักษ์ และเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน รวมทั้งพี่ๆ เพื่อนๆ ที่ทำงานทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ มารดา และพี่ๆ ทุกคน ที่คอยเอาใจใส่ ห่วงใยผู้วิจัยเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดา บุพการี บุรพอาจารย์ และกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จครั้งนี้

วารี ยอดครูฯ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
การพัฒนาฐานข้อมูล	3
กลุ่มตัวอย่าง	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
วัฒนธรรมท้องถิ่น	6
ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น	6
รูปแบบของวัฒนธรรมท้องถิ่น	8
จังหวัดสมุทรสงคราม	10
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	14
ระบบฐานข้อมูล	15
ความหมายของฐานข้อมูลและระบบจัดการฐานข้อมูล	15
องค์ประกอบของระบบฐานข้อมูล	16
ขั้นตอนการพัฒนาฐานข้อมูล	18
โปรแกรม Microsoft Access XP	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
งานวิจัยในต่างประเทศ	23
งานวิจัยในประเทศ	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
การวิเคราะห์ระบบ	30
การออกแบบระบบ	38
การพัฒนาระบบ	42
ประเมินผลการใช้ระบบ	50

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์การประเมินการใช้ระบบฐานข้อมูล	54
การเสนอผลการวิเคราะห์ประเมินการใช้ระบบฐานข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์การประเมินผลการใช้ระบบฐานข้อมูล	55
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	62
ความมุ่งหมาย ความสำคัญ ขอบเขต	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	63
การอภิปรายผล	64
ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก หนังสือขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย	74
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบฐานข้อมูล วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม	79
ภาคผนวก ค คู่มือการใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสงครามสำหรับผู้ใช้งาน	83
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสงครามสำหรับผู้ใช้งาน	94
ภาคผนวก จ ตัวอย่างตัวข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม	101
ประวัติย่อผู้วิจัย	120
แผ่นซีดีบันทึกข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม	122

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์	22
2 คุณสมบัติของโปรแกรม Microsoft Access XP	22
3 ลักษณะโครงสร้างข้อมูลที่จัดเก็บ	41
4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การออกแบบระบบ	54
5 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การทำงานของระบบ	56
6 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การแสดงผลลัพธ์ของระบบ	57
7 ความพึงพอใจต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวม	58
8 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสงครามทุกด้าน	59

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่จังหวัดสมุทรสงคราม	11
2 การทำงานของ ASP ร่วมกับฐานข้อมูล	24
3 แผนภูมิลำดับขั้นตอนการวิจัย	29
4 การแสดงผลหน้าจอแรก	39
5 แบบข้อมูลนำเข้า	40
6 แผนภูมิวิธีการสืบค้นข้อมูลสำหรับผู้ใช้	42
7 หน้าจอแรก	43
8 แสดงรายการวัฒนธรรมท้องถิ่น	44
9 แสดงรายการจากการค้นหาด้วยการใส่คำค้น	44
10 แสดงรายละเอียดข้อมูล	45
11 แผนภูมิขั้นตอนการเพิ่ม / แก้ไข / ลบข้อมูล	46
12 การใส่รหัส	47
13 แสดงรายการสำหรับเจ้าหน้าที่	47
14 การเพิ่มข้อมูล	48
15 ค้นหารายการแก้ไข / ลบข้อมูล	49
16 การแก้ไขข้อมูล	49
17 หน้าจอแรก	84
18 เลือกคำอธิบายการใช้ระบบฐานข้อมูล	85
19 หน้าจอแสดงคำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล	85
20 การเลือกรายการเกี่ยวกับผู้จัดทำ	86
21 หน้าจอแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดทำ	86
22 เลือกรายการแผนที่	87
23 หน้าจอแสดงแผนที่จังหวัด	87
24 หน้าจอแผนที่อำเภอ	88
25 เลือกรายการตามสาขาวัฒนธรรม	88
26 หน้าจอแสดงรายการที่สืบค้นได้	89
27 หน้าจอแสดงรายละเอียดข้อมูล	89
28 หน้าจอแสดงภาพขยายใหญ่	90
29 การสืบค้นโดยการใส่คำค้น	90
30 หน้าจอแสดงรายการ	91

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
31 หน้าจอแสดงรายละเอียดของข้อมูล	92
32 แสดงหน้าจอไม่พบข้อมูล	93
33 แสดงรายการเพลงเกี่ยวกับจังหวัด	93
34 แสดงหน้าจอบทเพลง	94
35 หน้าจอแรก	96
36 การใส่รหัส	96
37 หน้าจอแสดงการใส่รหัสถูกต้อง	97
38 หน้าจอแสดงการใส่รหัสไม่ถูกต้อง	97
39 หน้าจอแสดงรายการต่างๆสำหรับเจ้าหน้าที่	97
40 การค้นหารายการที่ต้องการแก้ไข	98
41 หน้าจอแสดงรายการที่ต้องการแก้ไข	98
42 หน้าจอแสดงการแก้ไขข้อมูล	99
43 หน้าจอแสดงรายการที่ต้องการลบ	99
44 หน้าจอแสดงรายการที่ลบเรียบร้อยแล้ว	100
45 หน้าจอแสดงการเพิ่มข้อมูล	100

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้เข้าสู่ยุคของการปฏิวัติทางด้านข้อมูลข่าวสารทำให้กระแสข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมตะวันตกหลังไหลเข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยให้เปลี่ยนไปตั้งแต่พื้นฐานทางจิตใจไปจนถึงปัจจัยสี่ที่รองรับการดำเนินชีวิตของคนไทย ส่งผลกระทบกับทุกสถาบันในสังคมตั้งแต่สถาบันครอบครัว การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนาและด้านอื่นๆ โดยผ่านกระบวนการสื่อสารที่มีกระแสทุนนิยมและบริโภคนิยมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงและทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย รวมทั้งถ้าหากปล่อยให้วัฒนธรรมไทยถูกแทรกซึม เปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้นทุกวัน ในที่สุดก็จะมีอะไรเหลือให้แสดงถึงความเป็นชาติไทยเลย ดังนั้นประชาชนชาวไทยและหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมกันฟื้นฟู ส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยตามสิทธิและหน้าที่ที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ไว้อย่างน้อย 4 มาตรา คือ มาตรา 46 69 81 และ 289 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิของคนในชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งให้มีการฟื้นฟู รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2545 : 9) กระทรวงวัฒนธรรมจึงได้กำหนดนโยบายให้จัดทำโครงการสืบค้นวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือให้มีการศึกษา รวบรวม และจัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นมีความสนใจและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองด้วยความรัก ความผูกพัน ได้ร่วมกันสืบสาน สร้างสรรค์และพัฒนาสังคมวัฒนธรรม และข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษารวบรวม สามารถนำมาใช้ประกอบการพัฒนาท้องถิ่นนั้นๆด้วย รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้สำหรับสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษา สืบค้นข้อมูลชุมชนหรือศึกษาเรื่องราวของมรดกศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพราะวัฒนธรรมท้องถิ่นถือเป็นรากฐานที่สำคัญของวัฒนธรรมโดยรวมของชาติ ซึ่งเกิดมาจากปรัชญา ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศิลปกรรม ฯลฯ ของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสม เลือกรรกร ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาแล้วว่ามี ความเหมาะสมไปตามเหตุและปัจจัยแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศตลอดจนกลุ่มคนชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้น หากประชาชนในท้องถิ่นได้รับการส่งเสริม

ให้ตระหนักและเห็นคุณค่า มีความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมที่ร่วมกันเป็นเจ้าของ ย่อมก่อให้เกิดความรัก ความผูกพัน และความร่วมมือกันสืบสานสิ่งดีงามเหล่านั้นไว้ อันจะยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนและประเทศชาติต่อไป

ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นส่วนราชการส่วนกลางในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม มีหน้าที่ประสาน ส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและจัดทำระบบเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศทางวัฒนธรรมในจังหวัด ได้ดำเนินโครงการสืบค้นวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับจังหวัดตามนโยบายของกระทรวงวัฒนธรรมทำการจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูล โดยที่ผ่านมาการเผยแพร่ข้อมูลจัดทำในรูปแบบสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือหรือแผ่นพับ ทำให้การค้นคว้าข้อมูลยังไม่สามารถให้บริการได้รวดเร็วและสะดวกเท่าที่ควรและยังสิ้นเปลืองงบประมาณอีกด้วย ดังนั้นการจัดเก็บข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบของระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนับว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ ให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้สะดวก รวดเร็วขึ้น เพราะผู้ใช้ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นนอกจากจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในห้องเก็บใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นนั้นๆ แล้ว ครู-นักเรียนและผู้ใช้ทั่วไปได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าได้ง่าย สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้นและยังมีส่วนส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดได้อีกทางหนึ่งด้วย การจัดทำระบบฐานข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างมีโครงสร้างและมีความสัมพันธ์กัน ไว้ด้วยกัน โดยสามารถที่จะจัดการกับข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว โดยอาศัยระบบจัดการฐานข้อมูล (DBMS Database Management System) ซึ่งเป็นโปรแกรมใช้ในงานฐานข้อมูลต่างๆ เช่น Foxpro 2.5, dBASE 5 หรือ Microsoft Access XP เป็นต้น เป็นตัวจัดการกับระบบข้อมูล เช่น ควบคุมเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลของผู้ใช้แต่ละคน เพื่อรักษาความถูกต้องและความปลอดภัยให้กับฐานข้อมูล โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรู้โครงสร้างของฐานข้อมูลนั้น แต่จะสามารถเข้าใจการทำงานของระบบฐานข้อมูลนั้นผ่าน Interface (วุฒิพงศ์ พงศ์สุวรรณ, และ วลัยพร จรนิเทศ 2543 : 7) การเลือกโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล ขึ้นอยู่กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ ขนาดของข้อมูล จำนวนผู้ใช้ที่คาดว่าจะใช้และงบประมาณที่มีอยู่ (น้ำทิพย์ วิภาวิน 2543 : 40) และหลักสำคัญที่ควรคำนึงถึงรูปแบบของระบบฐานข้อมูลที่ได้พัฒนาขึ้นมีดังนี้ สามารถดูข้อมูลได้เมื่อต้องการใช้ ข้อมูลมีความถูกต้องและมีความคงสภาพ (Integrity) ต้องครอบคลุมถึงเรื่องประสิทธิภาพของการเก็บข้อมูล (Storage) การแก้ไขข้อมูล (Updating) การเรียกใช้ข้อมูล (Retrieval) ความปลอดภัยและให้ข้อมูลที่จำเป็นและเพียงพอ (Need to know) สำหรับผู้ที่ต้องการตามความเหมาะสม (วุฒิพงศ์ พงศ์สุวรรณ, และ วลัยพร จรนิเทศ 2543 : 8)

ดังนั้นการเลือกโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดการระบบฐานข้อมูลให้มีความเหมาะสมกับการจัดเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งมีข้อมูลที่มีลักษณะเป็นทั้งข้อความ รูปภาพและเสียงนั้น จะต้องเป็นโปรแกรมที่มีคุณสมบัติในการประมวลผลได้ดีกับข้อมูลที่อยู่ในลักษณะข้อความ

(Text) รูปภาพ (Picture) และเสียง โปรแกรม Microsoft Access XP เป็นโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลในลักษณะเป็น RDBMS (Relational DBMS) หรือฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลักษณะสองมิติคือ มีลักษณะเป็นแถว (Row) และสดมภ์ (Column) เป็นระบบจัดการฐานข้อมูลที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน นอกจากนี้ โปรแกรม Microsoft Access XP ยังมีคุณสมบัติของระบบฐานข้อมูลที่มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวในการทำงานมาก และสามารถพัฒนาให้เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ตได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาฐานข้อมูลโดยโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล โปรแกรม Microsoft Access XP โดยวิธีดำเนินการตามแบบการพัฒนาระบบสารสนเทศทั่วไป ดังนี้ การวิเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การพัฒนาระบบ การประเมินผลการใช้ระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาแล้วและปรับปรุงให้ได้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

ความสำคัญของการวิจัย

ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นประโยชน์โดยตรงต่อสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดที่จะนำระบบฐานข้อมูลนี้ไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านการบริหารและการวางแผนการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น และระบบฐานข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา เพื่อให้ครูและนักเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา ใช้ในการค้นหาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองและเป็นข้อมูลสำหรับบุคคลทั่วไปที่สนใจข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1 การพัฒนาระบบฐานข้อมูล

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีทั้งข้อความ (Text) และรูปภาพ (Picture) เสียง (Music) โดยใช้โปรแกรมการจัดการฐานข้อมูล Microsoft Access XP ซึ่งข้อมูลที่น่าสนใจเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งออกเป็น 15 สาขา ดังนี้

- 1 1 อาหารและโภชนาการ
- 1 2 ศาสนา และพิธีกรรม
- 1 3 การเกษตรและการทำมาหากิน
- 1 4 ประเพณีและวัฒนธรรม

- 1 5 ศิลปหัตถกรรม
- 1 6 ศิลปการแสดงและดนตรี
- 1 7 ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน
- 1 8 ประวัติศาสตร์และโบราณคดี
- 1 9 บุคคลสำคัญ
- 1 10 แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
- 1 11 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
- 1 12 สิ่งแวดล้อม
- 1 13 การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
- 1 14 ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ
- 1 15 เพลงเกี่ยวกับจังหวัด

2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ระบบฐานข้อมูลและตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้นคืนระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการใช้การสุ่มแบบเจาะจง แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่มคือ

- 2 1 นักวิชาการวัฒนธรรมสังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 10 คน
- 2 2 ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 6 คน
- 2 3 นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 12 คน
- 2 4 ผู้ใช้ทั่วไป จำนวน 15 คน

3 นิยามศัพท์เฉพาะ

3 1 วัฒนธรรมท้องถิ่น (Folk culture) หมายถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นที่มีลักษณะบางอย่างร่วมกัน เช่น เผ่าพันธุ์ ความเชื่อ สภาพทางภูมิศาสตร์ ลักษณะการทำมาหากิน เป็นต้น โดยปรากฏออกมาได้ทั้งในรูปแบบวัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมทางจิตใจ

3 2 โปรแกรมการจัดการฐานข้อมูล หมายถึงโปรแกรมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล Microsoft Access XP

3 3 ระบบฐานข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึงระบบที่พัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการจัดเก็บและการสืบค้นข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยพัฒนาจากโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล Microsoft Access XP

3 4 รายละเอียดข้อมูล หมายถึงการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นใน จังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งออกเป็น 15 สาขา คือ อาหารและโภชนาการ ศาสนาและพิธีกรรม การเกษตรและการทำมาหากิน ประเพณีและวัฒนธรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปการแสดงและดนตรี ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน ประวัติศาสตร์และโบราณคดี บุคคลสำคัญ แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ทำเนียบหัวหน้า ส่วนราชการ และเพลงเกี่ยวกับจังหวัด

3 5 นักวิชาการวัฒนธรรม หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญในวิชาความรู้สาขาวัฒนธรรมที่ ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

3 6 คุรุกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ผู้ถ่ายทอดความรู้ใน ด้านสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม

3 7 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6

3 8 ผู้ใช้ทั่วไป หมายถึง ข้าราชการ ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว

3 9 ความคิดเห็น หมายถึง สิ่งที่รู้สึกขึ้นในใจ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อบุคคลหนึ่ง บุคคลใดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในทางดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ในงานวิจัย นี้หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่ง แบ่งเป็น

3 9 1 ความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสงครามในด้านการออกแบบ

3 9 2 ความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสงครามในด้านการทำงานของระบบ

3 9 3 ความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสงครามในด้านการแสดงผลลัพธ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1 วัฒนธรรมท้องถิ่น
 - 1 1 ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - 1 2 รูปแบบของวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - 1 3 จังหวัดสมุทรสงคราม
 - 1 4 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
- 2 ระบบฐานข้อมูล
 - 2 1 ความหมายของฐานข้อมูลและระบบจัดการฐานข้อมูล
 - 2 2 องค์ประกอบของระบบฐานข้อมูล
 - 2 3 ขั้นตอนการพัฒนาฐานข้อมูล
 - 2 4 โปรแกรม Microsoft Access XP
- 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3 1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 3 2 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนธรรมท้องถิ่น

ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น

วัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึงสิ่งที่เป็นแบบอย่างวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุ อุปกรณ์ วิธีการ แบบอย่างการกระทำและความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ที่ชาวบ้านยึดถือร่วมใช้สืบทอดกันมาเป็นประเพณี และเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นลักษณะเฉพาะของชุมชนนั้นๆและถือปฏิบัติสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (พัทยา สายหู 2530 3)

สุพัตรา สุภาพ (2536 107) ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมท้องถิ่น มีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นแบบแผนในความคิด และการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์วิธีการในการปฏิบัติ การจัดระเบียบตลอดจนจัดระบบ ความเชื่อ ความนิยม ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ ในการควบคุมและใช้ผลประโยชน์จากธรรมชาติ และถ่ายทอดต่อกันมาเป็นเอกลักษณ์ของสังคมนั้นๆ

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องประสบการณ์ที่บรรพบุรุษส่วนหนึ่งได้สั่งสมมาและสืบทอดมาโดยการเรียนรู้และถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ซึ่งสามารถจัดแบ่งได้เป็นด้านต่างๆ เช่น ด้านการดำรงชีวิต ด้านความเชื่อ ศาสนา พิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิต

วัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยถือกำเนิดในสังคมเกษตรกรรม หรือกล่าวจำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้นว่า การทำนา เป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตของคนไทยมาช้านาน โดยแต่เดิมเป็นการเกษตรหรือการทำนาแบบที่เรียกว่าศัพท์วิชาการว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” คือทำเพียงพอมีพอกิน ไม่มีการใช้แรงงานอย่างอื่นนอกจากแรงงานคนในครอบครัว ไม่มีการผลิตอะไรอื่นนอกเหนือจากที่ครอบครัวต้องใช้ มีลักษณะการดำรงชีวิตที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติและพึ่งพาตนเองสูง อย่างไรก็ตาม สมาชิกในชุมชนเกษตรกรรมเพื่อยังชีพได้เรียนรู้ที่จะสร้างแบบแผนของสังคมบางประการ เพื่อช่วยสมาชิกชุมชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อร่วมทุกข์ร่วมสุขกันอย่างเป็นกลุ่มก้อนและเพื่อร่วมแก้ปัญหาเมื่อเกิดภัยพิบัติ อันทำให้ชีวิตของชาวบ้านในวิถีเกษตรกรรมระบบเดิมมีความมั่นคงขึ้น แบบแผนสังคมมีตัวอย่างเด่นๆ เช่น พฤติกรรมการแสดงความรักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันสิ่งที่ทำมาหาได้ในหมู่เพื่อนบ้าน การนับญาติกันอย่างกว้างขวาง การกำหนดพฤติกรรมต่อผู้อื่นด้วยฐานะสูงต่ำของระบบเครือญาติ การเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตน การยกย่องธรรมชาติซึ่งแสดงออกในรูปแบบพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การทำขวัญแม่โพสพ การทำขวัญโค กระบือ เป็นต้น การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานในยามที่แรงงานคนในครอบครัวไม่เพียงพอ ในการเก็บเกี่ยวพืชผล ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนแรงงานในชุมชน โดยไม่มีการเรียกร้องสินจ้างรางวัล แต่เป็นการผลัดกันเป็นผู้ขอแรง หลังจากยามว่างจากการทำงานก็ร่วมกันทำกิจกรรมในทางสันตินาการ ได้แก่ การร้องรำทำเพลงเพื่อสร้างสัมพันธ์ไมตรี และผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการงานทำให้เกิดการร่ายรำและเพลงพื้นบ้านชนิดต่างๆ เป็นมรดกตกทอดมาจนถึงทุกวันนี้ (วรรณ นาวิกมูล 2545 : 173)

วัฒนธรรมที่พบในท้องถิ่นต่างๆ นั้นมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการได้รับอิทธิพลจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ หรือเกิดจากการได้รับถ่ายทอดจากผู้ที่อยู่พหุเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นแล้วนำเอาวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตมาใช้ทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมเก่าของกลุ่มผู้อพยพกับวัฒนธรรมของกลุ่มชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ก็ทำให้เกิดลักษณะของวัฒนธรรมที่หลากหลาย การสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่ได้ดำเนินการและมีวิวัฒนาการต่อๆ มาอย่างต่อเนื่อง แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันทำให้เกิดช่องว่างในการถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นหลายอย่างเช่น ช่องว่างระหว่างผู้มีการศึกษาสูงและผู้มีการศึกษาน้อย เยาวชนรุ่นใหม่และผู้สูงอายุ คนในเมืองและคนในชนบทรวมทั้งสถาบันการศึกษามุ่งถ่ายทอดวัฒนธรรมสากลมากขึ้นทำให้เบียดบังเวลาที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหลือน้อยลง และการถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เปลี่ยนกระบวนการจากการที่ ปู่ย่า ตายายสอนหลาน พ่อแม่สอนลูกมาเป็นการถ่ายทอดผ่านสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ การส่งเสริมให้มีการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมในท้องถิ่น นับว่ามีความสำคัญมากเพราะความรู้เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริงจะช่วยให้เข้าใจรากเหง้าของสังคมเป็นอย่างดี เนื่องจากวิถีการดำเนินชีวิตตั้งแต่พื้นฐานระดับครอบครัว ท้องถิ่น จนถึง

ระดับประเทศ มีความสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่และมีความสำคัญเท่าเทียมกัน วัฒนธรรมย่อมก่อให้เกิดขึ้นจากชั้นพื้นฐานก่อน แล้วขยายขอบเขตกว้างออกไป ดังนั้นตราใบที่เรายังไม่เข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานของสังคมแล้ว เราก็ไม่อาจวิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาติได้อย่างถ่องแท้ ยากที่จะมองเห็นเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีของชาติ

รูปแบบของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่มีความหลากหลายและยากต่อการอธิบายให้เข้าใจ ทำให้การจัดแบ่งรูปแบบสาขาวัฒนธรรมแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละคนและไม่สามารถสรุปได้ว่าการจัดแบ่งรูปแบบอันไหนที่เหมาะสมที่สุด เช่นทางด้านสังคมวิทยาได้จัดแบ่งไว้ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติที่ยอมรับกันในกลุ่มของสังคมทั่วๆ ไปว่าแบ่งได้เป็น 2 ประเภทตามลักษณะของสังคมทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังนี้ (พวงผกา ประเสริฐสิน 2541 5)

1 วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture) ได้แก่ วัตถุอันเกิดจากสิ่งประดิษฐ์ซึ่งมนุษย์ได้คิดสร้างขึ้นมา ตลอดจนผลงานในทางด้านศิลปกรรมของมนุษย์ด้วยเช่น สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน อาคารบ้านเรือน อาคารสิ่งก่อสร้าง รถยนต์ ปากกา นาฬิกา ภาพวาด รูปปั้น ฯลฯ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม

2 วัฒนธรรมทางจิตใจหรือวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวกับวัตถุ (Non - Material Culture) เป็นแบบแผนในการดำรงชีวิต และเป็นแบบอย่างของการปฏิบัติ หรือแนวทางแห่งความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ ศีลธรรมจรรยา ขนบธรรมเนียมประเพณี ปรัชญา กฎหมาย ภาษา และพิธีการต่างๆ เป็นวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม เป็นวิธีการกระทำของมนุษย์ หรือเป็นเรื่องราวความรู้สึกนึกคิดและระสนิยมที่เราจับต้องไม่ได้

จากการศึกษาสาขาหรือรูปแบบวัฒนธรรมของหลายสถาบัน ทั้งสถาบันทางวิชาการ หน่วยงานรัฐ และเอกชน พบว่ามีการจัดแบ่งไว้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่หน่วยงาน องค์กร และนักวิชาการแต่ละคนนำมากำหนด สามารถนำมาจัดแบ่งให้ครอบคลุมกับเนื้อหาให้มากที่สุด จำนวน 15 สาขา ดังนี้

- 1 อาหารและโภชนาการ
- 2 ศาสนาและพิธีกรรม
- 3 การเกษตรและการทำมาหากิน
- 4 ประเพณีและวัฒนธรรม
- 5 ศิลปหัตถกรรม
- 6 ศิลปการแสดงและดนตรี
- 7 ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน
- 8 ประวัติศาสตร์และโบราณคดี
- 9 บุคคลสำคัญ
- 10 แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม

- 11 แหรงท่องเทียวทางวัฒนธรรม
- 12 สิ่งแวดล้อม
- 13 การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
- 14 ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ
- 15 เพลงเกี่ยวกับจังหวัด

จากการจัดแบ่งสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น ออกเป็น 15 สาขานั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมคำนิยามขอบเขตของแต่ละสาขาที่มีผู้ให้คำนิยามไว้ ดังนี้ (แม่นมาส ขวลิต 2543 10-15 ,นิคม มุสิกคามะ 2545 187-188)

1 อาหารและโภชนาการ หมายถึง ความสามารถในการเลือกสรรวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนมาประดิษฐ์ ประชุมแต่งอาหาร ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่างๆ ตลอดจนการผลิตออกเป็นสินค้า

2 ศาสนา และพิธีกรรม หมายถึงเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และเป็นทีประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมทั้งการประกอบพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ เช่น วัดต่าง ๆ มัสยิด โบสถ์คริสต์

3 การเกษตรและการทำมาหากิน หมายถึงความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคทางด้านการเกษตรกับเทคโนโลยีโดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆได้ เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตร ด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต (เช่น การแก้ไขโรคและแมลง ,การปลูกป่าชายเลน) และรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

4 ประเพณีและวัฒนธรรม หมายถึงความสามารถในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมประเพณี ที่สืบทอดกันมาในกลุ่มชน มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ เช่น ประเพณีชักพระ ประเพณีกฐินทางน้ำ ฯลฯ

5 ศิลปหัตถกรรม หมายถึงความสามารถในการผลิตสิ่งของที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่สร้างขึ้นด้วยมือและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการแปรรูปผลผลิตที่มีทั้งประโยชน์ใช้สอย มีคุณค่าทางศิลปะและความงาม มักมีรูปแบบและความงามตามความนิยมของกลุ่มชนในท้องถิ่นนั้นๆ

6 ศิลปการแสดงและดนตรี หมายถึงความสามารถในการสร้างสรรค์งานด้านดนตรีและการขับร้องของชาวบ้านตามแบบอย่างที่ยสืบทอดกันมาในแต่ละท้องถิ่น เช่น ซอ เพลงพวงมาลัย การแสดงหนังใหญ่ การแสดงโขนกลางแจ้ง การแสดงหุ่นกระบอก ทั้งดนตรีและการขับร้องของชาวบ้านมักแสดงในงานบันเทิงหรือเพื่อประกอบพิธีกรรมตามขนบประเพณีของท้องถิ่น

7 ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน หมายถึงความสามารถในการจัดสวัสดิการและบริหารกองทุนและสวัสดิการชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์ เพื่อประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

8 ประวัติศาสตร์และโบราณคดี หมายถึงเรื่องราวประวัติศาสตร์ที่ได้มีการบันทึกจากหลักฐานที่มนุษย์ทำขึ้นและตกทอดมาในรูปแบบของศิลปกรรมสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

9 บุคคลสำคัญ หมายถึงบุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้กับชาติบ้านเมือง เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระเกจิอาจารย์ แผลอิน-จัน หลวงประดิษฐไพเราะ นายเอื้อ สุนทรสนาน ฯลฯ

10 แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม หมายถึงสถานที่ที่มีการจัดถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับคนรุ่นหลังเพื่อนำไปประกอบอาชีพหรือเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป เช่น บ้านดนตรี

11 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึงแหล่งที่บอกกล่าวถึงเรื่องราววัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของคนในชุมชน

12 สิ่งแวดล้อม หมายถึงความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งการอนุรักษ์ พัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมบูรณ์และยั่งยืน

13 การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร หมายถึงความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

14 ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ หมายถึงหัวหน้าหน่วยงานราชการในจังหวัดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน

15 เพลงเกี่ยวกับจังหวัด หมายถึงบทเพลงที่เนื้อหาลำดับเกี่ยวกับจังหวัดที่กล่าวถึงความงามของธรรมชาติ หรือความงามของหญิงสาว

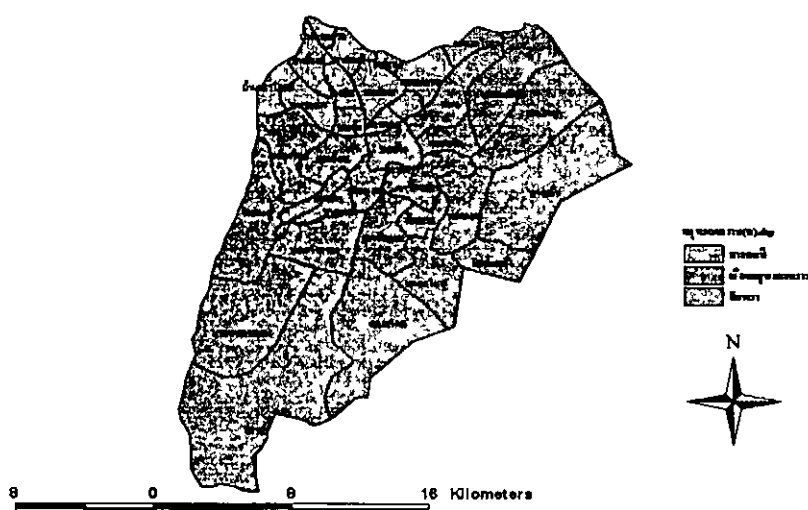
จังหวัดสมุทรสงคราม

สภาพทั่วไป

จังหวัดสมุทรสงครามตั้งอยู่ทางภาคกลางของประเทศไทยก่อนลงมาทางใต้ตามแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยด้านตะวันตก พื้นที่จังหวัดมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบชายฝั่งทะเลบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 64 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดเล็กจังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อที่ 416,707 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงครามมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและสมุทรสาคร โดยมีคลองดอนมะโนราและลำรางห้าตำบลในเขตท้องที่อำเภอบางคนทีและอำเภอเมืองสมุทรสงครามเป็นแนวแบ่งเขต
ทิศใต้	ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย ตรงปากแม่น้ำแม่กลอง และ

	จังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสงครามโดยมีคลองพรมแดนเป็นแนวแบ่งเขตในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรีโดยมีลำคลองวัดประดู่เป็นแนวแบ่งเขตในท้องที่อำเภออัมพวา

ภาพประกอบ 1 แผนที่จังหวัดสมุทรสงคราม

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านตอนกลางของพื้นที่ตามแนวเหนือ – ใต้ ผ่านอำเภอบางคนที อำเภออัมพวา สู่อ่าวไทยที่ปากแม่น้ำ ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดสมุทรสงครามมีความยาวประมาณ 23 กิโลเมตร พื้นที่เกือบทั้งหมดของจังหวัดเป็นที่ราบชายฝั่งมีความลาดเอียงไปทางชายฝั่งทะเลไม่มีภูเขาและเกาะ มีคลองธรรมชาติและคลองขุดเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายทั่วพื้นที่ เพื่อช่วยระบายน้ำระหว่างสวนบนกับฝั่งทะเล ในแต่ละวันจะมีน้ำขึ้นน้ำลงที่อ่าวไทย ส่งผลให้เกิดน้ำทะเลหนุนเข้ามาตามแม่น้ำแม่กลอง และตามคูคลองต่างๆ เป็นเหตุให้พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามมีสภาพน้ำแตกต่างกันคือ

เขตน้ำเค็ม คือเขตพื้นที่ตั้งแต่ริมฝั่งทะเลเข้ามาประมาณ 3 กิโลเมตร สภาพน้ำเป็นน้ำเค็ม ได้แก่พื้นที่ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงคราม

เขตนํ้ากรอย คือพื้นที่ถัดจากเขตนํ้าเค็มเข้ามาประมาณ 3 กิโลเมตร สภาพนํ้าเป็นนํ้ากรอย ได้แก่พื้นที่ในเขตอำเภอมัวพวา และอำเภอเมืองสมุทรสงคราม

เขตนํ้าจืด คือพื้นที่ถัดจากนํ้ากรอยสภาพเป็นนํ้าจืด สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค ได้แก่พื้นที่ในเขตอำเภอมัวพวาตอนเหนือ

ลักษณะภูมิอากาศ พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามมีเขตติดต่อกับอ่าวไทยจึงได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ ทำให้มีฝนตกมากพอสมควร ประกอบกับอยู่ใกล้ทะเล จึงมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ ในฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด และในฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัดเกินไป

สภาพแวดล้อม สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วไปในปัจจุบัน จังหวัดสมุทรสงคราม มีประชากรจำนวน 204,792 คน เป็นประชากรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตเมืองเพียงร้อยละ 21 ส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานกระจายตามแนวแม่น้ำลำคลองต่างๆ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การประมง และการทำนาเกลือ ในด้านอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรสงครามมีโรงงานทั้งหมด 268 โรง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โรงงานผลิตนํ้าปลา โรงงานผลิตนํ้าตาล สดสเตอร์ไลซ์ นํ้าตาลมะพร้าว นํ้าผลไม้ต่างๆ

การประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและกิจการ ได้แก่ การทำสวนมะพร้าว การทำสวนผลไม้ การทำนาเกลือ ทำประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์นํ้าชายฝั่ง ทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ลันจี ส้มโอ มะพร้าว

ลักษณะสังคมจังหวัดสมุทรสงคราม มีโครงสร้างทางสังคมประกอบด้วย ผู้มีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทยเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นชาวจีนและมอญ คนเหล่านี้มีการแต่งงานระหว่างกันเป็นการผสมผสานทางเชื้อชาติ สภาพความเป็นอยู่และสังคมชาวจังหวัดสมุทรสงครามมีความสงบสุขร่มเย็นมาแต่โบราณ มีอุปนิสัยขยันหมั่นเพียร มัธยัสถ์ ทำให้มีฐานะค่อนข้างดี มีจิตใจอบอุ่นอารี รักความยุติธรรม ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา ทั้งนี้จะเห็นได้จากการสร้างวัดวาอารามมากมายและหนาแน่น มีวัดที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกันถึง 110 วัด นอกจากนี้ชาวจังหวัดสมุทรสงครามยังเป็นผู้มีอารมณ์ศิลปินรักการดนตรี จะเห็นว่่านักดนตรีที่มีชื่อเสียงของไทยทรงพระราชสมภพและถือกำเนิดในจังหวัดสมุทรสงคราม เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย หลวงประดิษฐไพเราะ กระจุกเหื้อ สุนทรสนาน ฯลฯ

การนับถือศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมานับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม

วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดสมุทรสงครามมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เก่าแก่ที่สุด ระบุว่าเมืองที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นชุมชนขนาดเล็กที่มีโบราณคดีที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลของธรรมชาติและ

ความเชื่อ ความศรัทธาที่พัฒนากันมาต่อเนื่อง ทำให้มีการสังสมวัฒนธรรมท้องถิ่นอันเก่าแก่และยังคงปรากฏร่องรอยทางวัฒนธรรมที่หลงเหลือไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1 อาหารและโภชนาการ อาหารของคนในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่นำมาจากทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น เช่น หอยหลอดผัดฉ่า หอยดอง ปลูกอง ปลูกทุ้มเค็ม ปลูกทุชชาติ แกงส้มใบชะคราม กาละแมรมัญญ

2 ศาสนา และพิธีกรรม ประชาชนส่วนใหญ่จังหวัดสมุทรสงครามนับถือศาสนาพุทธทำให้มีการสร้างวัดไว้จำนวนมากถึง 110 วัด และมีบางส่วนที่นับถือศาสนาคริสต์ มีสถานที่ประกอบพิธีกรรม 2 แห่ง และศาสนาอิสลาม มีสถานที่ประกอบพิธีกรรม 1 แห่ง

3 การเกษตรและการทำมาหากิน ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดสมุทรสงครามมีอาชีพทำการเกษตร เช่น การทำสวนมะพร้าว ส้มโอ ลิ้นจี่ ทำนาเกลือ ทำการประมง

4 ประเพณีและวัฒนธรรม วัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับลักษณะความเป็นอยู่และลักษณะภูมิประเทศ เช่น ประเพณีการแข่งขันเรือประเพณีชักพระ ประเพณีทอดกฐินทางน้ำ

5 ศิลปหัตถกรรม เป็นศิลปะพื้นบ้านที่จัดทำขึ้นด้วยใจรักและทำเพื่อเป็นอาชีพเป็นรายได้เลี้ยงครอบครัว เช่น การทำเครื่องถ้วยเบญจรงค์และลายน้ำทอง การแกะสลักลายมะพร้าวขอ

6 ศิลปการแสดงและดนตรี ที่มีการแสดงมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น การแสดงหุ่นกระบอก การแสดงหนังใหญ่ แตรวง ปี่พาทย์

7 ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน จังหวัดสมุทรสงครามมีการรวมกลุ่มชุมชนเพื่อประกอบธุรกิจของชุมชน เช่น ชมรมผู้ขายปลาทุ กุ่มเผาถ่านไม้โกงกาง กลุ่มทำน้ำตาลมะพร้าว

8 ประวัติศาสตร์และโบราณคดี จังหวัดสมุทรสงครามมีประวัติความเป็นมายาวนานทำให้มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี เช่น ค่ายป้อมสงคราม เรือรบหลวงแม่กลอง

9 บุคคลสำคัญ บุคคลที่มีชื่อเสียงและผู้ที่ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติมีมากมาย เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย หลวงประดิษฐไพเราะ ฯลฯ

10 แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ได้มีการจัดตั้งแหล่งถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนเพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บ้านดนตรี

11 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวจารึกถึงประวัติศาสตร์มีความเป็นมาตั้งแต่อดีต เช่น อุทยานรัชกาลที่ 2

12 สิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน และมีลำคลองใหญ่น้อยไหลผ่านมากมาย มีอาณาเขตติดต่อกับทะเลเป็นทางยาวมีมรดกทางธรรมชาติ ดังนี้ ป่าชายเลน ดอนหอยหลอด แม่น้ำแม่กลอง

13 การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร การรักษาโรคด้วยสมุนไพรได้มีการสืบทอดมาช้านานที่เรียนรู้จากการศึกษาจากสมุดข่อย ใบลาน เช่น ดันเหวือกปลาหมอ โกงกางใบเล็กและ โกงกางใบใหญ่ ตะบูนขาว ปอทะเล ลูกประคบ

14 ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วน

15 เพลงเกี่ยวกับจังหวัด เป็นบทเพลงที่ได้กล่าวถึงจังหวัดสมุทรสงคราม เช่น เพลงแม่กลอง กล่าวถึงความงามของสายน้ำแม่กลอง, เพลงสาวอัมพวา กล่าวถึงความงามของหญิงสาวชาวอัมพวา

จากที่กล่าวมาว่าวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงครามทั้ง 15 สาขา เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรได้รับการเผยแพร่ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาและช่วยกันฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้ไม่ให้สูญหายไป จึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงครามที่จะศึกษาค้นคว้า รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นหน่วยปฏิบัติงานระดับพื้นที่ของกระทรวงวัฒนธรรมที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการแบ่งส่วนราชการกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2545 ดังต่อไปนี้ (กระทรวงวัฒนธรรม 2546 1)

1 ประสานงานและจัดทำแผนพัฒนาการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและศิลปร่วมสมัยของจังหวัดและแผนปฏิบัติการรวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ การตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวงและแผนจังหวัด ตลอดจนกำกับ เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงภายในจังหวัด และเป็นศูนย์ข้อมูลทางการศาสนา การศิลปะ การวัฒนธรรมในจังหวัด

2 ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศาสนา การศิลปะ และการวัฒนธรรม ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงในจังหวัด ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการศาสนา การศิลปะ และการวัฒนธรรมจังหวัด

3 ประสานและเชื่อมโยงการดำเนินงานของเครือข่ายเครือข่ายนิติบัญญัติสมาชิกให้สามารถดำเนินงานวัฒนธรรมตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างประสานสอดคล้องกันจนเกิดพลังทางวัฒนธรรม

4 ปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศาสนา การศิลปะและการวัฒนธรรมซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่ได้รับมอบหมาย

5 ปฏิบัติราชการของกระทรวง ซึ่งมีได้กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในจังหวัดโดยเฉพาะ

เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีประวัติมายาวนาน และมีลักษณะเฉพาะทางด้านภูมิประเทศและมีลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ที่ทำให้ทราบถึงความเป็นมาในอดีตของมนุษย์หรือบรรพบุรุษของไทย เป็นสิ่งมีค่าที่ทำให้คนในท้องถิ่นรู้สึกภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองอีกด้วย จึงเป็นหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงครามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงวัฒนธรรมให้สืบค้นวัฒนธรรมท้องถิ่นและจัดเก็บเผยแพร่ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัด 15 สาขา ซึ่งอาจจัดเก็บและรวบรวมสารนิเทศทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ได้หลายรูปแบบ เช่น รูปแบบสิ่งพิมพ์ แต่ในปัจจุบันนี้ได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดเก็บและค้นคืนสารนิเทศ เพื่อให้การเข้าถึง หรือค้นคืนสารนิเทศเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว การจัดทำฐานข้อมูลเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น และเพื่อครูและนักเรียนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจที่จะท่องเที่ยวศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงครามอีกทางหนึ่งด้วย โดยการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งเป็นวิธีการเผยแพร่ข้อมูลที่ทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว กว่าการค้นหาจากข้อมูลในสิ่งพิมพ์ที่เคยจัดทำเผยแพร่แบบเดิม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม จึงเห็นสมควรดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบระบบฐานข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพ

ระบบฐานข้อมูล

ความหมายของฐานข้อมูลและระบบจัดการฐานข้อมูล

นันทน์ แขวงโสภา (2544 62) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ฐานข้อมูล คือ กลุ่มข้อมูล (data) ที่เป็นข้อเท็จจริง (real fact) ที่ถูกนำมาเก็บรวบรวมไว้ในที่เดียวกันอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยกลุ่มผู้ใช้ตั้งแต่กลุ่มหนึ่งขึ้นไป ข้อมูลเหล่านี้อาจเป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สถานที่ หรือเหตุการณ์ใดๆ ซึ่งเป็นได้ทั้งตัวเลข ข้อความ รูปภาพ หรืออื่นๆ

พจนานุกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (2545 106) ได้ให้ความหมายของคำว่า ฐานข้อมูล (Database) การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ ได้แก่ Tables, forms, reports, queries และscripts ที่ระบบจัดการฐานข้อมูลเป็นผู้สร้างและจัดการฐานข้อมูลจะเก็บข้อมูลได้เกือบทุกชนิด กลุ่มของข้อมูลที่สร้างและจัดการโดยระบบฐานข้อมูล

วาสนา สุขกระสานติ (2545 14) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้งานฐานข้อมูลเดียวสำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันทั้งหมด โดยฐานข้อมูลดังกล่าวจะถูกควบคุมโดยซอฟต์แวร์ชุดหนึ่ง แทนที่จะใช้งานแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่กระจัดกระจายและมีการดูแลโดยผู้ใช้กลุ่มต่างๆ กัน

เป้าหมายสูงสุดของแนวคิดเกี่ยวกับฐานข้อมูลคือ การที่ข้อมูลแต่ละชุดถูกป้องกันและจัดเก็บเพียงครั้งเดียว ผู้ใช้ที่ได้รับสิทธิทุกคนจะสามารถเรียกใช้ข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น ข้อมูลต่างๆ ที่ถูกจัดเก็บเป็นฐานข้อมูล นอกจากจะต้องมีความสัมพันธ์กันแล้ว ยังจะต้องเป็นข้อมูลที่สนับสนุนการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กร ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าแต่ละฐานข้อมูลจะเทียบเท่ากับระบบแฟ้มข้อมูล 1 ระบบ และจะเรียกฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งในองค์กรว่า “ระบบฐานข้อมูล” (Database systems) เช่น ระบบฐานข้อมูลเงินเดือน ซึ่งเป็นฐานที่จัดเก็บข้อมูลต่างๆ ที่สนับสนุนการคำนวณเงินเดือน จะถูกจัดเก็บโดยระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System DBMS)

พจนานุกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (2545 106) ได้ให้ความหมายของคำว่าระบบการจัดการฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์ระบบงานที่ควบคุมข้อมูลในฐานข้อมูล รวมทั้งจัดการองค์ประกอบทั้งหมดที่จัดเก็บ การค้นข้อมูล การรักษาความปลอดภัยและความถูกต้องของข้อมูลไปมาระหว่างโปรแกรมระบบอื่นๆ ได้โดยใช้รูปแบบแฟ้มมาตรฐาน ภาษาจัดการข้อมูลช่วยให้ค้นข้อมูลจากฐานได้

จะเห็นได้ว่าฐานข้อมูลและระบบการจัดการฐานข้อมูล มีความแตกต่างกันคือ ฐานข้อมูลเป็นที่รวมของแฟ้มข้อมูลหลายๆ แฟ้มที่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนระบบการจัดการฐานข้อมูลคือโปรแกรมที่ทำหน้าที่ในการกำหนดลักษณะข้อมูลที่เก็บไว้ในฐานข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูล กำหนดตัวผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ฐานข้อมูลได้ด้วย นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล การแก้ไข ปรับปรุงข้อมูลตลอดจนการจัดทำข้อมูลสำรองไว้ (ครรชิต มัลลียวงศ์ 2538 104)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ฐานข้อมูล คือการรวบรวมข้อมูลที่มีเนื้อหาสัมพันธ์ไว้อย่างเป็นระบบ โดยใช้โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลเป็นตัวจัดการกับข้อมูล เพื่อลดความซ้ำซ้อนและความขัดแย้งของข้อมูล

องค์ประกอบของระบบฐานข้อมูล

ระบบฐานข้อมูลโดยทั่วไป จะมีองค์ประกอบ 4 ส่วนหลักๆ ดังนี้ (กิตติ ภัคดี-วัฒนกุล, และ ทวี กาญจนสุวรรณ 2544 3-7)

1 ข้อมูล (Data) ข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในระบบฐานข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นบนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ไปจนถึงเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ นั้น ข้อมูลในแต่ละส่วนจะต้องสามารถนำมาใช้ประกอบกันได้

2 ฮาร์ดแวร์ (Hardware) อุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบฐานข้อมูล จะประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ดังนี้

2 1 หน่วยความจำสำรอง (Secondary Storage) เนื่องจากอุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ที่ใช้จัดเก็บข้อมูลของฐานข้อมูล ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงสำหรับอุปกรณ์ในส่วนนี้จึงได้แก่ ความจุของหน่วยความจำสำรองที่นำมาใช้จัดเก็บข้อมูลของฐานข้อมูลนั้น

2 2 หน่วยประมวลผล และหน่วยความจำหลัก เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่จะต้องทำงานร่วมกัน เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลขึ้นมาประมวลผลตามคำสั่งที่กำหนด ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงสำหรับอุปกรณ์ในส่วนนี้ จึงได้แก่ความเร็วของหน่วยประมวลผล และขนาดของหน่วยความจำหลักของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ประมวลผลร่วมกับฐานข้อมูลนั้น

3 ซอฟต์แวร์ (Software) ในการติดต่อกับข้อมูลภายในฐานข้อมูลของผู้ใช้ จะต้องกระทำผ่านโปรแกรมที่มีชื่อว่าโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล มีหน้าที่ทำให้การเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเป็นอิสระจากส่วนของฮาร์ดแวร์ และมีหน้าที่ในการจัดการและความคุมความถูกต้อง ความซ้ำซ้อน และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่างๆ ภายในฐานข้อมูลแทนโปรแกรมเมอร์ ส่งผลให้ผู้ใช้สามารถที่จะเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลได้ โดยไม่จำเป็นต้องทราบถึงโครงสร้างทางกายภาพของข้อมูลในระดับ ที่ลึกเช่นเดียวกับโปรแกรมเมอร์ เนื่องจากโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลนี้ จะมีส่วน Query Language ซึ่งเป็นภาษาที่ประกอบด้วยคำสั่งต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการ และเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล ซึ่งสามารถนำไปใช้ร่วมกับภาษาคอมพิวเตอร์อื่นๆ เพื่อพัฒนาเป็นโปรแกรมที่ใช้สำหรับเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลมาประมวลผล

4 ผู้ใช้ระบบฐานข้อมูล (User) ผู้ที่เรียกใช้ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลมาใช้งาน สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

4 1 Application Programmer ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่พัฒนาโปรแกรม เพื่อเรียกใช้ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลมาประมวลผลโดยโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นส่วนใหญ่ มักจะใช้ร่วมกับคำสั่งในกลุ่ม Data Manipulation Language (DML) ของ Query Language เพื่อเรียกใช้ข้อมูล

4 2 End User ได้แก่ ผู้ที่นำข้อมูลจากฐานข้อมูลไปใช้งาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

Naive User ได้แก่ ผู้ใช้ที่เรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลโดยอาศัยโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

Sophisticated User ได้แก่ ผู้ที่เรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลด้วยประโยคคำสั่งของ Query Language ซึ่งโดยทั่วไปผลิตภัณฑ์ทางด้านฐานข้อมูลที่จำหน่ายอยู่ในท้องตลาด จะมีส่วนที่ยอมให้ผู้ใช้ได้ใช้ประโยคคำสั่งของ Query Language เพื่อเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลได้โดยตรง สำหรับประโยคคำสั่งเหล่านี้จะถูกส่วน Query Processor ของโปรแกรม DBMS แปลงให้อยู่ในรูปของคำสั่ง ในกลุ่ม Query Manipulation Language

4 3 Database Administrator (DBA) ได้แก่ ผู้บริหารที่ทำหน้าที่ควบคุมและตัดสินใจในการกำหนดโครงสร้างของฐานข้อมูล ชนิดของข้อมูล วิธีการจัดเก็บข้อมูล รูปแบบในการเรียกใช้ข้อมูล ความปลอดภัยของข้อมูล และกฎระเบียบที่ใช้ควบคุมความถูกต้องของข้อมูลภายใน

ฐานข้อมูล โดยอาศัยคำสั่งในกลุ่ม Data Definition Language (DDL) ซึ่งเป็นอีกส่วนหนึ่งของ Query Language เป็นตัวกำหนด

ขั้นตอนการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2544 26-28) ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเป็น 7 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1 กำหนดปัญหา (Problem Definition) เป็นขั้นตอนการกำหนดขอบเขตปัญหา สาเหตุของปัญหาจากการดำเนินงานในปัจจุบัน ความเป็นไปได้กับการสร้างระบบใหม่ การกำหนดความต้องการ (Requirement) ระหว่างนักวิเคราะห์กับผู้ใช้งาน โดยข้อมูลเหล่านี้ได้จากการสัมภาษณ์ การรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานต่างๆ เพื่อทำการสรุปเป็นข้อกำหนดที่ชัดเจน

2 วิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์การดำเนินงานของระบบ ปัจจุบัน โดนการนำข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนแรกมาวิเคราะห์ในรายละเอียด เพื่อทำการพัฒนาเป็นแบบจำลองลอจิกัล (Logical Model) ซึ่งประกอบด้วย แผนภาพกระแสข้อมูล (Data Model Diagram) คำอธิบายการประมวลผลข้อมูล (Process Description) และแบบจำลองข้อมูลของ ER-Diagram ทำให้ทราบถึงรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในระบบว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง มีความเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับสิ่งใด

3 ออกแบบ (Design) เป็นขั้นตอนของการนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ทางลอจิกัล มาพัฒนาเป็น Physical Model ให้สอดคล้องกัน โดยการออกแบบจะเริ่มจากส่วนของอุปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นำมาพัฒนา การออกแบบจำลองข้อมูล (Data Model) การออกแบบรายงาน (Output Design) และการออกแบบจอภาพในการติดต่อผู้ใช้ (User Interface) การจัดทำพจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)

4 พัฒนา (Development) เป็นขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม ด้วยการสร้างชุดคำสั่งหรือเขียนโปรแกรมเพื่อสร้างระบบงาน โดยโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเทคโนโลยีที่ใช้งานอยู่ ซึ่งในปัจจุบันภาษาระดับสูง ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนารวมทั้งการมี CASE (Computer Aided Software Engineering) ต่างๆ มากมายให้เลือกใช้ตามความเหมาะสม

5 ทดสอบ (Testing) เป็นขั้นตอนของการทดสอบระบบก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ การใช้งานจริงผู้จัดทำจะทำการทดสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อน ด้วยการสร้างข้อมูลจำลองเพื่อตรวจสอบการทำงานของระบบ โดยจะมีการตรวจสอบอยู่ 2 ส่วนด้วยกันคือ การตรวจสอบรูปแบบภาษาเขียน (Syntax) และการตรวจสอบวัตถุประสงค์งานตรงกับความต้องการหรือไม่

6 ติดตั้ง (Implementation) เป็นขั้นตอนต่อมาหลังจากที่ได้ทำการทดสอบจนมั่นใจแล้วว่าระบบสามารถทำงานได้จริงและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ระบบ จากนั้นจึงดำเนินการติดตั้งระบบเพื่อใช้งานจริงต่อไป

7 บำรุงรักษา (Maintenance) เป็นขั้นตอนของการปรับปรุงแก้ไขระบบหลังจากที่ได้มีการมีการติดตั้งและใช้งานแล้วในขั้นตอนนี้อาจเกิดปัญหาจากโปรแกรม ซึ่งโปรแกรมเมอร์จะต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้องหรือเกิดจากความต้องการของผู้ใช้งานที่ต้องการเพิ่มโมดูลในการทำงานอื่นๆ ซึ่งทั้งนี้ก็จะเกี่ยวข้องกับ Requirements Specification ที่เคยตกลงกันก่อนหน้านี้ด้วย ดังนั้นในส่วนงานนี้จะคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มหรืออย่างไร เป็นเรื่องของรายละเอียดที่ผู้พัฒนาหรือนักวิเคราะห์ระบบจะต้องดำเนินการกับผู้ว่าจ้างต่อไป

ระบบฐานข้อมูลมีทั้งข้อเด่นและข้อด้อย สามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อเด่นของระบบฐานข้อมูล

- 1 สามารถลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล (Data Redundancy) โดยไม่จำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันไว้ในระบบแฟ้มข้อมูลของแต่ละหน่วยงานเหมือนเช่นเดิม
- 2 สามารถหลีกเลี่ยงความขัดแย้งของข้อมูล (Data Inconsistency) เนื่องจากไม่ต้องจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันในหลายแฟ้มข้อมูล ดังนั้นการแก้ไขข้อมูลในแต่ละชุดจะไม่ก่อให้เกิดค่าที่แตกต่างกันได้
- 3 แต่ละหน่วยงานในองค์กร สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้
- 4 สามารถกำหนดให้ข้อมูลมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันได้ เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลในฐานข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถเข้าใจและสื่อสารถึงความหมายเดียวกัน
- 5 สามารถกำหนดระบบความปลอดภัยให้กับข้อมูลได้ โดยกำหนดระดับความสามารถในการเรียกใช้ข้อมูลของผู้ใช้แต่ละคน ให้แตกต่างกันตามความรับผิดชอบ
- 6 สามารถรักษาความถูกต้องของข้อมูลได้ โดยระบุกฎเกณฑ์ในการควบคุมความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการป้อนข้อมูลผิด

7 สามารถตอบสนองต่อความต้องการใช้ข้อมูลในหลายรูปแบบ

ข้อด้อยของระบบฐานข้อมูล (วาสนา สุขกระสานติ 2545 14)

- 1 มีความซับซ้อนสูง
 - 2 มีค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นที่สูง ซึ่งเป็นค่าฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
 - 3 ต้องมีการฝึกอบรมผู้ใช้
 - 4 ต้องมีการแปลงข้อมูลเก่าให้อยู่ในรูปแบบของฐานข้อมูล
 - 5 ระบบฐานข้อมูลนั้นผู้ใช้สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลได้พร้อมกันหลายคน
- เป็นผลให้ระบบมีการเสี่ยงสูงต่อการถูกทำลาย

ประเภทของฐานข้อมูล

ข้อมูลในฐานข้อมูลโดยทั่วไปจะถูกสร้างให้มีโครงสร้างที่ง่ายต่อความเข้าใจและสามารถใช้งานได้ง่ายฐานข้อมูลแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามลักษณะโครงสร้างที่มองเห็นภายนอก ดังนี้ (นันทน์ แขวงโสภา 2544 63-65)

1 **ฐานข้อมูลแบบลำดับชั้น (Hierarchical Database)** หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โครงสร้างแบบต้นไม้ (Tree Structure) เนื่องจากมีลักษณะคล้ายต้นไม้กว่าหัวลง เรดคอร์ดที่อยู่ แกวบนจะเป็นเรดคอร์ดพ่อแม่ของเรดคอร์ดถัดมา ซึ่งเป็นเรดคอร์ดลูก เรดคอร์ดลูก เรดคอร์ดพ่อแม่ แต่ละเรดคอร์ดสามารถมีเรดคอร์ดลูกได้หลายๆเรดคอร์ด ในขณะที่เรดคอร์ดลูกแต่ละเรดคอร์ดจะมี เรดคอร์ดพ่อแม่ได้เพียงหนึ่งเรดคอร์ดเท่านั้น ความสัมพันธ์ของข้อมูลในโครงสร้างแบบนี้อาจจะเป็น แบบ 1 1 หรือ 1 N

2 **ฐานข้อมูลแบบเครือข่าย (Network Database)** มีลักษณะคล้ายกับโครงสร้าง ลำดับชั้น ต่างกันตรงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจะเป็นแบบ M N ได้ ในขณะที่โครงสร้างแบบลำดับ ชั้นจะไม่มีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้

3 **ฐานข้อมูลแบบเชิงสัมพันธ์ (Relation Database)** เป็นฐานข้อมูลที่ได้รับความนิยมใช้กันมากในปัจจุบัน สามารถใช้งานได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกระดับตั้งแต่ไมโครคอมพิวเตอร์ จนถึงเมนเฟรมคอมพิวเตอร์ ฐานข้อมูลแบบนี้มีโครงสร้างข้อมูลต่างจากโครงสร้าง 2 แบบ แรก คือ ข้อมูลจะถูกจัดเก็บอยู่ในรูปแบบของตาราง (Table) ซึ่งภายในตารางก็จะแบ่งออกเป็นแถว (Row) และคอลัมน์ (Column) แต่ละตารางจะมีจำนวนแถวได้หลายแถว และจำนวนคอลัมน์ได้หลาย คอลัมน์ แถวแต่ละแถวจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ระเบียนหรือเรคคอร์ด (Record) คอลัมน์แต่ละ คอลัมน์ สามารถเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า เขตข้อมูล หรือฟิลด์ (Field) นอกจากนี้ตารางแต่ละตารางยัง สามารถเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า รีเลชัน (Relation) แถวแต่แถวภายในตารางยังเรียกอีกว่า ทัพเพิล (Tuple) และคอลัมน์แต่ละคอลัมน์ อาจเรียกว่า แอททริบิวท์ (Attribute) ซึ่งการพัฒนาฐานข้อมูล ทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ฐานข้อมูลแบบเชิงสัมพันธ์

โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส เอ็ก ซี (Microsoft Access XP)

ไมโครซอฟต์แอ็กเซส เอ็ก ซี เป็นโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database Management System RDMS) ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงและแพร่หลายติดต่อกันจน มาถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมชุด Office XP โดยได้เพิ่มคุณสมบัติและความสามารถในการทำงานใหม่ๆ ขึ้นจากความสามารถที่มีอยู่เดิมในไมโครซอฟต์ แอ็กเซส รุ่น 2000 คือ ความสามารถในการทำงานแบบออนไลน์ on-line ซึ่งจะช่วยให้การเชื่อมต่อและทำงานร่วมกับ อินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างกลมกลืนและตอบสนองความต้องการในระดับองค์กรและระดับผู้ใช้ตาม บ้านได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ คุณสมบัติทั่วไปของไมโครซอฟต์ แอ็กเซส มีคุณสมบัติหลักที่ เกี่ยวข้องกับการสร้างและบำรุงรักษาฐานข้อมูลโดยตรง มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพให้ผู้ใช้สามารถ ทำงานได้สะดวกขึ้น เช่น

1 สามารถนำกราฟหรือแผนภูมิ ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เสียง และ ออบเจ็กต์อื่นๆมาใช้ได้

2 สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วยวิธีนำเข้า (Input) หรือส่งออก (export) กับโปรแกรมฐานข้อมูลอื่น เช่น Paradox, FoxPro, dBase, SQL Server โปรแกรมสเปรดชีต เช่น Microsoft Excel, Lotus 1-2-3, QuattroPro

3 มีเครื่องมือช่วย (Wizard) ในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อช่วยให้ผู้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส ให้สามารถทำงานได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

4 ความสามารถในการเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ตและอินเตอร์เน็ต เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส หรือนำข้อมูลจากโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส ไปแสดงบนอินเทอร์เน็ตหรืออินเทอร์เน็ต

ไมโครซอฟต์ แอ็กเซส เอ็ก ซี ได้รับการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อการทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจำแนกคุณสมบัติสำคัญๆ ดังนี้

1 สามารถนำไฟล์รุ่น 2000 มาใช้ในรุ่น 2002 ได้ทันทีโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการแปลงไฟล์ (Convert)

2 เพิ่มประสิทธิภาพและความเร็วในการเข้าถึง (access) และประมวลผลข้อมูลในกรณีฐานข้อมูลมีขนาดใหญ่ รวมทั้งสามารถรองรับคุณสมบัติใหม่ๆ ที่จะมีขึ้นในรุ่นต่อไปโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการแปลงไฟล์อีก

3 มีเครื่องมือช่วยให้การสร้างและการออกแบบสร้างเว็บเพจ (Data Access Page) ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น

3 1 สร้างไฮเปอร์ลิงค์เชื่อมโยงระหว่างเพจได้ง่ายกว่าเดิม

3 2 ปรับขนาดของคอนโทรลที่นำมาใช้ในเพจได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น

3 3 เมื่อลากฟิลด์แบบ look up จากฐานข้อมูลมาวางบนเพจ จะสร้างคอนโทรลแบบคอมโบบ็อกซ์ได้โดยอัตโนมัติ

4 สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายและรวดเร็วกว่าเดิมและยังสามารถบันทึก Pivot Table และ Pivot chart ให้เป็นออบเจกต์แบบเพจ เพื่อนำไปแสดงผลบนอินเทอร์เน็ตในแบบ dynamic ผ่านทางเว็บเบราว์เซอร์ได้

5 สามารถสร้างและจัดรูปแบบเว็บเพจ ได้ง่ายขึ้น

6 สามารถบันทึกฟอร์มและรีพอร์ตที่สร้างไว้แล้วให้เป็นออบเจกต์แบบเพจ ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำข้อมูลไปแสดงบนเว็บไซต์ได้ทันที แทนที่จะต้องสร้างเพจใหม่ทั้งหมด ช่วยให้ประหยัดเวลาในการทำงาน

เครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาติดตั้งและใช้งานโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส เอ็ก ซี ควรมีคุณสมบัติขั้นต่ำ ดังตาราง 1

ตาราง 1 คุณสมบัติของเครื่องคอมพิวเตอร์

อุปกรณ์	ข้อกำหนด
CPU	Pentium 166 MHz ขึ้นไป
หน่วยความจำ (Memory)	ถ้าใช้ร่วมกับ Windows 98/98SE ต้องใช้หน่วยความจำอย่างต่ำ 24 MB ถ้าใช้ร่วมกับ Windows ME หรือ Window NT ต้องใช้หน่วยความจำอย่างต่ำ 32 MB ถ้าใช้ร่วมกับ Windows 2000 ต้องใช้หน่วยความจำอย่างต่ำ 64 MB
ฮาร์ดดิสก์	210 MB สำหรับการติดตั้ง Office XP Standard 245 MB สำหรับการติดตั้ง Office XP Professional
ไดรว์	ซีดีรอมไดรว์
จอภาพ	Super VAG ความละเอียด 800 x 600 ขึ้นไป และแสดงสีได้อย่างต่ำ 256 สี
อุปกรณ์รับข้อมูล	เมาส์หรืออุปกรณ์อื่นๆ

ทิวา นันทน์ แขวงโสภา (2544) อินไซต์ แอ็กเซส เอ็ก พี (2002) หน้า 23

ไมโครซอฟท์แอ็กเซส เอ็ก พี ได้ระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติและความสามารถในการทำงานไว้ดังตาราง 2

ตาราง 2 คุณสมบัติของโปรแกรมไมโครซอฟท์ แอ็กเซส เอ็ก พี

คุณสมบัติ	ขนาดและจำนวนสูงสุด
ขนาดของไฟล์ข้อมูล (mdb)	2 กิกะไบต์
จำนวนชิ้นงานในไฟล์ฐานข้อมูล	32,768 ชิ้นงาน
จำนวนโมดูล (รวมถึงฟอร์มและรีพอร์ตที่กำหนดให้คุณสมบัติ HasModule เป็น True)	1,000
จำนวนตัวอักษรที่ใช้เป็นชื่อชิ้นงาน	64 ตัวอักษร

ตาราง 2 (ต่อ)

คุณสมบัติ	ขนาดและจำนวนสูงสุด
จำนวนตัวอักษรที่ใช้เป็นรหัสผ่าน (password)	14 ตัวอักษร
จำนวนตัวอักษรที่ใช้เป็นชื่อผู้ใช้และกลุ่มผู้ใช้	20 ตัวอักษร
จำนวนผู้ใช้งานพร้อมกัน	255 คน

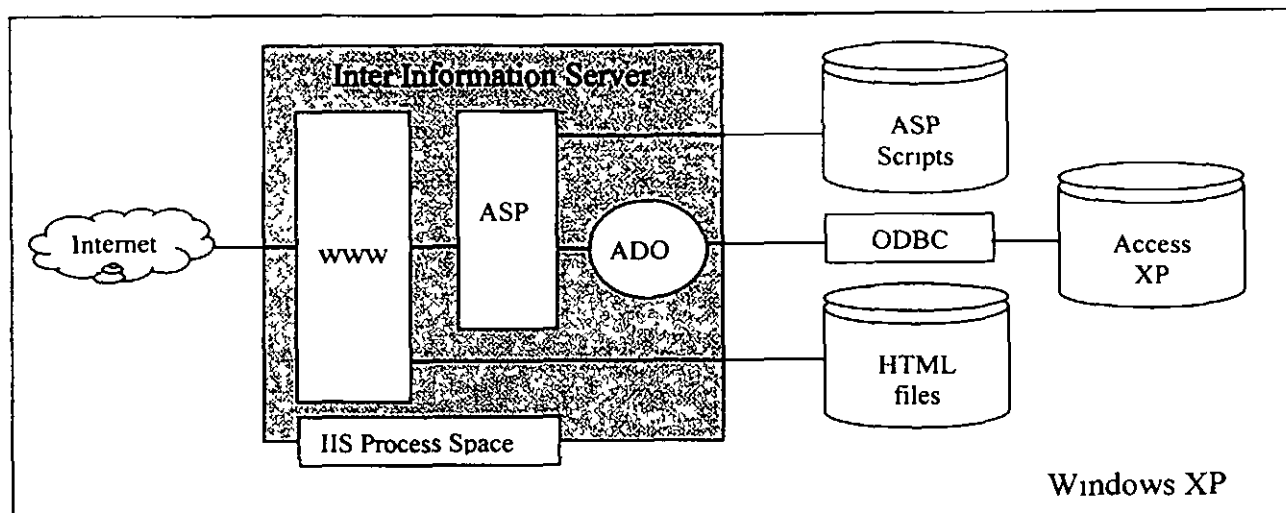
ที่มา นันทน์ แขวงโสภา (2544) อินไซต์ แอ็กเซส เอ็ก ซี (2002) หน้า 24

นอกจากอุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับการทำงานกับระบบการจัดการฐานข้อมูล ไมโครซอฟท์ เอ็ก ซี ยังมีอุปกรณ์สำหรับการบันทึกข้อมูลลงในฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ กล้องดิจิทัล เครื่องสแกนเนอร์ (Scanner) คีย์บอร์ด (Keyboard) เครื่องพิมพ์ (Printer) สำหรับพิมพ์รายการจากฐานข้อมูลควรเป็นเครื่องพิมพ์สีเพื่อให้ได้ภาพสวยงาม

โปรแกรมไมโครซอฟท์ แอ็กเซส เอ็ก ซี มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการนำมาพัฒนาเพื่อจัดเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ง่ายและสะดวก รวมทั้งมีความเหมาะสมกับการจัดการข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งมีข้อมูลที่มีลักษณะเป็นทั้งข้อความ รูปภาพและเสียง

โปรแกรมภาษา เอ เอส พี (ASP . Active Server Pages)

เอเอสพี เป็นเทคโนโลยีของไมโครซอฟท์สำหรับการพัฒนาเว็บแอพลิเคชัน การพัฒนาและการใช้งานเว็บร่วมกับฐานข้อมูล ได้เกิดขึ้นมานานแล้ว และมีการพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ การใช้งานร่วมกันของ IIS – ASP – ADO เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการสร้างและพัฒนาระบบกับฐานข้อมูลบนเว็บ เทคโนโลยี ASP ได้ตอบสนองและช่วยให้นักพัฒนาระบบสามารถที่จะเขียนโปรแกรมคำสั่งต่างๆ โดยใช้ฟังก์ชัน ตัวแปรสำหรับควบคุมโครงสร้างและการทำงานของเว็บเพจ การพัฒนาเว็บแอพลิเคชันกับฐานข้อมูลด้วย ASP และ DAO มีข้อดีหลายประการ เช่น ผู้พัฒนาสามารถสร้างเอกสาร ASP ในการทำงานโดยอาศัยโครงสร้างและคำสั่งของภาษาโปรแกรมที่มีความคุ้นเคยอยู่ก่อนแล้ว เช่น วิซวล เบสิก (Visual Basic) หรือ จาวา (Java) ได้ นอกจากนั้น ด้วย การเชื่อมต่อการทำงานกับระบบฐานข้อมูลโดยใช้โออบเจ็คใน ADO ยังช่วยให้สามารถทำงานกับฐานข้อมูลชนิดต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ASP เป็นการทำงานบนฝั่งเซิร์ฟเวอร์และส่งผลลัพธ์จากการทำงานกลับไปยังไคลเอนต์ในรูปแบบของ HTML Text ทำให้ไคลเอนต์สามารถใช้เบราว์เซอร์มาตรฐานทั่วไปในการการทำงานกับเอกสาร ASP ได้

ภาพประกอบ 2 การทำงานของเอเอสพี ร่วมกับฐานข้อมูลโดยผ่าน เอดีโอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการจัดเก็บและพัฒนาระบบฐานข้อมูล มีดังนี้

โบเวอร์ (Bower 1994 Abstract) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูลด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเพื่อจัดเก็บข้อมูลศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยแปซิฟิก ลูทเรนซึ่งได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลโดยใช้โปรแกรมอื่นมาหลายโปรแกรมแล้ว งานวิจัยในครั้งนี้ต้องการศึกษาว่านำโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส มาใช้ในการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลและการดูแลรักษาข้อมูล รวมทั้งศึกษาปัญหาที่พบในขณะออกแบบและการนำระบบฐานข้อมูลไปใช้ ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส มีความสามารถในการจัดการปัญหาทั้งหมดที่ศึกษาส่วนใหญ่ได้ และสามารถนำระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นมาใช้ได้สำเร็จ

คูเรีย (Kouna 1995 251-259) ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลภาพทางศิลปะ โดยใช้โปรแกรมพาราดอกซ์ (Paradox) มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเพื่อสร้างระบบคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลภาพศิลปะเพื่อเผยแพร่และให้บริการตามเงื่อนไขของสถาบันทางศิลปะ ซึ่งการจัดทำฐานข้อมูลภาพศิลปะเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการเผยแพร่งานศิลปะที่มีลักษณะเป็นมัลติมีเดีย และเป็นการพัฒนาเพื่อให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลทางศิลปะโดยผ่านเครือข่ายได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

ไรน์ (Rhine 1996 17-34) ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลวารสารโดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส เป็นการศึกษาที่ศูนย์ข้อมูลสุขภาพ มหาวิทยาลัยฟลอริดา (Florida University's Health Science Center Library) ซึ่งฐานข้อมูลที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นฐานข้อมูลที่ใช้สำหรับจัดเก็บทรัพยากรทั่วไป ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บรายชื่อ

วารสาร โดยเริ่มต้นจากการจัดทำรายการจัดหาและรายการจัดซื้อวารสาร ผลการวิจัยที่ได้จากการพัฒนาฐานข้อมูลนี้สามารถนำไปช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียกดูข้อมูลการสั่งซื้อเพื่อพิจารณาในการเลือกรับวารสาร หรือการบอกรับวารสารต่อไป

สุบรามาเนียน (Subramanian 1996 Abstract) ได้ศึกษาต่อจาก โบเวอร์ โดยศึกษาว่า โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส สามารถนำมาพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่จะนำมาแทนระบบเดิมที่ใช้อยู่ในมหาวิทยาลัยแปซิฟิก ลูเทรน (Pacific Lutheran University) โดยศึกษาเพิ่มเติมจากของ โบเวอร์ โดยนำระบบไปใช้จริง จุดสำคัญที่ศึกษาในงานวิจัยนี้คือการสนับสนุนของโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส ในแง่การเชื่อมโยงของตาราง การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การควบคุมผู้ใช้งาน โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์แอ็กเซส จัดการกับข้อมูลและใช้ Visual C++ มาช่วยจัดการระบบสืบค้นข้อมูลให้ได้ข้อมูลตามความต้องการของผู้ใช้ ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส สามารถจัดการกับปัญหาที่ศึกษาได้ดี ส่วน Visual C++ มีปัญหาบางอย่าง

ลีอง (Leong 2001 Abstract) ได้ศึกษาเรื่องการเลือกซอฟต์แวร์มาใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศในองค์กร ซึ่งในองค์กรต่างๆมีการเลือกซอฟต์แวร์มาใช้ในการจัดการระบบเพื่อเพิ่มผลผลิตและเพื่อแข่งขันกันทางธุรกิจ ดังนั้นการเลือกซอฟต์แวร์ที่จะนำมาจัดเก็บข้อมูลที่มีความสำคัญในองค์กรให้ได้รับสารสนเทศที่ช่วยในการค้นหาและรักษาข้อมูลได้ดีนั้นจะต้องพิจารณาและทดสอบอย่างละเอียด ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการทดสอบว่า โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส เป็นโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในองค์กรหรือไม่ โดยใช้แบบทดสอบทีเอเอ็ม (TAM) ที่ เดวิส (Davis et) ได้พัฒนาขึ้นเมื่อปี 1998 ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ดี แต่เนื่องจากเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ผู้วิจัยจึงเพิ่มตัวแปรอิสระจากต้นฉบับเดิม 2 ข้อ คือ ระบบการจัดการและคุณภาพระบบ การทดสอบโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่งทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา โดยการส่งแบบสอบถามทางอีเมล (Email) จำนวน 250 ฉบับ ได้รับการตอบกลับจำนวน 118 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซสเป็นโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่มีประโยชน์และใช้งานง่ายแต่ยังไม่สนับสนุนในด้านระบบการจัดการและคุณภาพของระบบ

เหลียง (Liang 2002 Abstract) ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลสำหรับการจัดการธุรกิจขนาดเล็ก สำหรับการจัดการและพัฒนาผลผลิตด้วยระบบอัตโนมัติ เนื่องจากบริษัทขนาดเล็กยังมีการจัดการค่อนข้างน้อย มีข้อบ่งชี้ในการทำงานจำกัด จึงมีปัญหในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่มาตรวจสอบการบริหารจัดการ การวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาซอฟต์แวร์ในการจัดการผลผลิตโดยซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นนำไปใช้กับธุรกิจจริงๆ คือธุรกิจเกี่ยวกับการประมงขนาดเล็กในแถบมหาสมุทรแอตแลนติกของประเทศแคนาดา มาวิเคราะห์ระบบ ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ส่วนนำเข้าและส่วนแสดงผล โดยส่วนนำเข้าประกอบด้วย ข้อมูลการผลิตและข้อมูลลูกค้า ส่วนแสดงผลประกอบด้วย ใบแจ้งหนี้ ใบควบคุมการผลิต คลังสินค้า รายงานรายได้ ฐานข้อมูลออกแบบโดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส ในการออกแบบจัดการข้อมูล และใช้วิซวล เบสิก 6.0 จัดการระบบ และสร้างรายงานโดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส ผลการวิจัย

พบว่าฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้ดีกับธุรกิจขนาดเล็กและระบบฐานข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้กับธุรกิจประเภทอื่นได้ด้วย โดยการปรับเปลี่ยนเล็กน้อย ระบบที่ได้มีข้อดี คือ มีความยืดหยุ่นสูง สามารถครอบคลุมได้กว้างและนำไปใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าในต่างประเทศได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในองค์กร เช่น ได้มีการศึกษาการนำโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลไมโครซอฟต์ แอ็กเซส มาพัฒนาระบบสารสนเทศในหลายๆ ด้านในองค์กร อย่างเช่น การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในธุรกิจขนาดเล็ก การพัฒนาระบบสารสนเทศทางด้านการคิดปะ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในมหาวิทยาลัย ซึ่งการพัฒนาระบบสารสนเทศในทุกๆ องค์กร มีเป้าหมายเพื่อนำเอาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย คือคอมพิวเตอร์มาใช้ในการพัฒนาระบบข้อมูล เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว และสะดวกในการใช้มากขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศนั้นเป็นการศึกษาถึงการออกแบบเพื่อจัดเก็บสารสนเทศทางด้านต่างๆ ดังนี้

กัญญา วังศรี (2542 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ป่วยอุบัติเหตุ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยยึดหลักการพัฒนาดตามวงจรชีวิตการพัฒนาระบบสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมประยุกต์ ไมโครซอฟต์ แอ็กเซส รุ่น 97 มาทำการวิเคราะห์ออกแบบ พัฒนาโปรแกรม แล้วติดตั้ง ประเมินผลการใช้โปรแกรมกับผู้ใช้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้ข้อมูล จำนวน 28 คน ผลการประเมินพบว่าผู้ใช้ระบบดังกล่าวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในด้านการบันทึกข้อมูล การแก้ไขข้อมูล การค้นหาข้อมูล การพิมพ์รายงานและระบบการติดต่อกับผู้ใช้

รุ่งนภา ดรีเสนห์จิต (2542 บทคัดย่อ) ได้ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูล เพื่อจัดเก็บข้อมูลทางด้านโบราณวัตถุสถานของไทย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ไมโครซอฟต์ แอ็กเซส รุ่น 97 มีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้ การวิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนาโปรแกรม แล้วติดตั้ง ประเมินผลโดยทดสอบการใช้โปรแกรมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาทางด้านศิลปะ ประวัติศาสตร์ และสาขาการท่องเที่ยว จำนวน 100 คน ผลการทดสอบ พบว่าผู้มีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหัวข้อที่นำเสนอมีความครอบคลุม ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน การจัดลำดับเนื้อหาได้ดี โดยสรุประบบฐานข้อมูลมีความเหมาะสมในการใช้งานอยู่ในระดับดี

นุชนาฏ กุลคง (2544 บทคัดย่อ) ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส รุ่น 97 ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป งานวิชาการ งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารและสถานที่ และงานสัมพันธ์ชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ระบบฐานข้อมูลมีความเหมาะสมในการใช้งานอยู่ในระดับดี

สุภาพร มณีสุริยา (2544 บทคัดย่อ) ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลบรรณารักษาราชการภาษาไทย สำนักบรรณสารและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส รุ่น 7.0 โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ความต้องการ 2) การออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูล 3) การสร้างระบบฐานข้อมูล 4) การจัดทำคู่มือการใช้งานระบบฐานข้อมูล 5) ทดสอบระบบฐานข้อมูล 6) การสรุปการทดสอบระบบฐานข้อมูล โดยทดสอบกับกลุ่มผู้ใช้ 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้ปฏิบัติงาน 2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์ 3) ผู้ให้บริการ ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนการนำข้อมูลเข้าสู่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญทางด้านคอมพิวเตอร์ มีความพึงพอใจต่อระบบฐานข้อมูลในระดับมาก

จิตชิน จิตติสุขพงษ์ (2545 บทคัดย่อ) ได้สร้างฐานข้อมูลปริณิญาณิพนธ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส รุ่น 97 ใช้ภาษาเอชทีเอ็มแอล วิซวลเบสิก สคริปต์เป็นตัวเชื่อมประสานกับอินเทอร์เน็ต ทำการวิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนาโปรแกรม แล้วติดตั้ง ประเมินผลการใช้โปรแกรมกับนิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จำนวน 19 คน ผลการประเมินพบว่า การสร้างฐานข้อมูลปริณิญาณิพนธ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สามารถใช้งานในด้านช่องทางการเข้าถึงฐานข้อมูล ซึ่งฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ดีทุกด้านและกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการใช้งานฐานข้อมูลอยู่ในระดับมาก

ผาณิต ใจตระกูล (2545 บทคัดย่อ) ได้สร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรมหนังสือที่ได้รับรางวัล ของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2529 – 2532 จำนวน 172 เล่ม โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส รุ่น 97 เป็นเครื่องมือจัดเก็บและสืบค้นข้อมูล มีขั้นตอนในการพัฒนาฐานข้อมูล คือ รวบรวมรายชื่อหนังสือ ออกแบบแผ่นบันทึกข้อมูล จัดทำสารบัญ และคำสำคัญ ออกแบบและสร้างฐานข้อมูล ทดสอบการสืบค้น ผลการวิจัยพบว่า ฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นสามารถสืบค้นข้อมูลได้เป็นอย่างดี

จากงานวิจัยในประเทศที่กล่าวมาข้างต้น พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลในประเทศไทย มีการพัฒนาขึ้นในหลายๆหน่วยงาน เช่น การพัฒนาฐานข้อมูลหนังสือในห้องสมุด ฐานข้อมูลปริณิญาณิพนธ์ ฐานข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน และฐานข้อมูลคนไข้ในโรงพยาบาล จะเห็นได้ว่างานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลทางด้านต่างๆ นั้นได้นำโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดเก็บและการค้นคืนข้อมูลทางด้านต่างๆ แต่ไม่พบการศึกษาวิจัยที่เป็นการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บสารนิเทศทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสารนิเทศทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลสารนิเทศ ให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้สะดวก รวดเร็วขึ้น เพราะผู้ใช้ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในห้องถิ่นใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นนั้นๆ แล้ว ครู นักเรียนและผู้ใช้ทั่วไปได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าได้ง่าย สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้นและยังมีส่วนส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดได้อีกทางหนึ่งด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนากระบวนการทั้งหมดทั่วไป โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

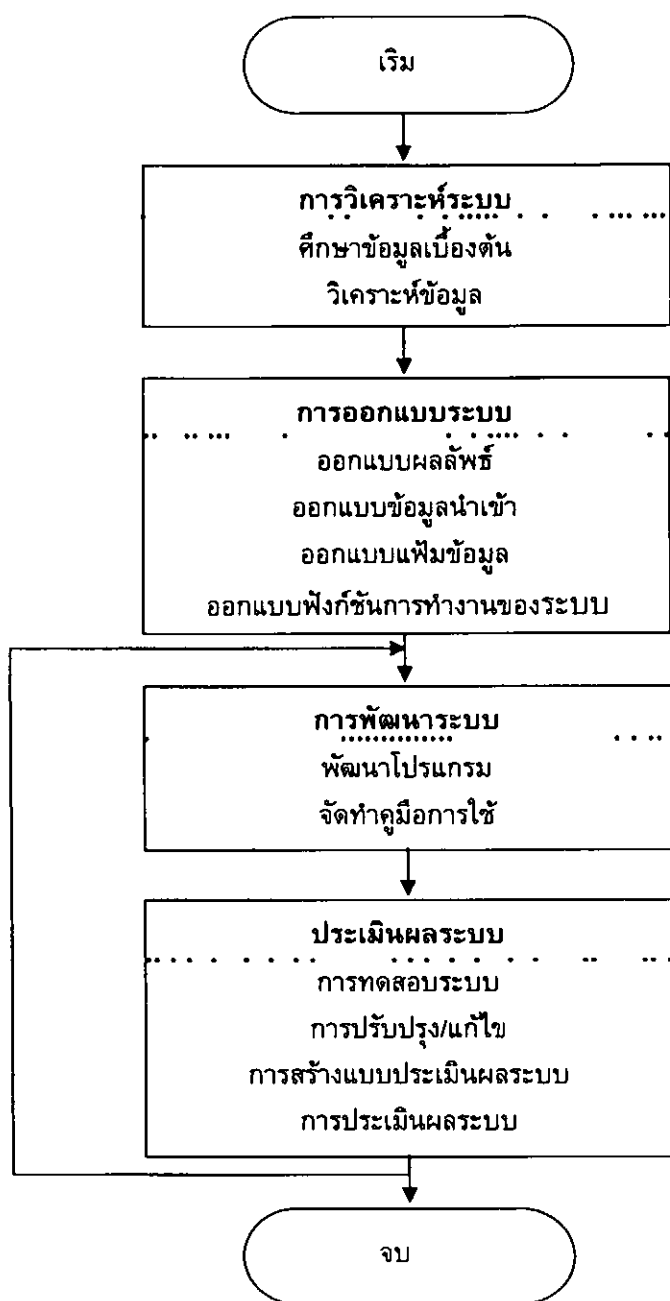
1 การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น

2 การออกแบบระบบ ประกอบด้วย การออกแบบผลลัพธ์ การออกแบบข้อมูลนำเข้า การออกแบบเพิ่มข้อมูล การออกแบบฟังก์ชันการทำงานของระบบ

3 การพัฒนาระบบ ประกอบด้วย การพัฒนาโปรแกรม การจัดทำคู่มือการใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น

4 การประเมินผลระบบ ประกอบด้วย การทดสอบระบบ การปรับปรุงและแก้ไขระบบ การสร้างแบบประเมินผลระบบ การประเมินผลระบบ

ลำดับขั้นตอนการวิจัยดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิลำดับขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ระบบ

1 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลโดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์ แอ็กเซส เอ็ก ซี ซึ่งเป็นโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โปรแกรมภาษา ASP (Active Server Pages) เป็นตัวเชื่อมประสานกับฐานข้อมูลและโปรแกรม Macromedia Dreamweaver MX ในการสร้างส่วนแสดงผลพอร์ทัลหน้าจออนฐานข้อมูล เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้สามารถนำไปเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตต่อไป

2 เมื่อศึกษาเรื่องการใช้โปรแกรมต่างๆจนเข้าใจ ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามจากหนังสือ เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชน

3 เมื่อศึกษาข้อมูลทางด้านโปรแกรมและข้อมูลด้านวัฒนธรรมจนเข้าใจดีแล้ว ผู้วิจัยก็เริ่มดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรสงครามได้ทั้งหมด จำนวน 242 รายการ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จัดเก็บมาจำแนกออกเป็น 15 สาขา ดังนี้

3.1 สาขาอาหารและโภชนาการ จำนวน 16 รายการ ดังนี้

หอยแครงดอง
 หอยแมลงภู่ดอง
 หอยหลอดผัดฉ่า
 น้ำพริกไข่ปูทะเล
 น้ำพริกผักชะคราม
 กาละแมรมะม่วง
 แกงส้มผักชะคราม
 ยำผักชะคราม
 ผักชะครามผัดน้ำมันหอย
 ขนมสำปันนี
 ขนมดอกกุหลาบขาววัง
 ขนมเทียนสลัดงา
 ขนมเรไร
 ปลาทุงี่
 ปลาทุงี่เตียบ
 ขนมวง

2 สาขาศาสนา และพิธีกรรม จำนวน 20 รายการ ดังนี้

วัดจุฬามณี
 วัดเขายี่สาร
 มัสยิดดำรงอิสลาม
 วัดเพชรสมุทรวรวิหาร

วัดพวงมาลัย
 วัดบางกะพ้อม
 วัดบางแคใหญ่
 วัดบางแคน้อย
 วัดกุมรินทร์กุฎีทอง
 วัดบางกุ้ง
 วัดอัมพวันเจติยาราม
 วัดประดู่
 วัดปากน้ำ
 วัดอินทาราม
 วัดศรัทธาธรรม
 วัดบางจะเกร็ง
 วัดบางน้อย
 วัดเจริญสุขาราม
 อาสนวิหารพระแม่บังเกิด
 วัดคาทอลิกนักบุญยาโกเบ

3 3 สาขาการเกษตรและการทำมาหากิน จำนวน 15 รายการ ดังนี้

การทำสวนมะพร้าว
 การทำสวนลิ้นจี่
 การทำนาเกลือ
 การทำกะปิคลองโคน
 การทำสวนเตียน (การปลูกพืชหมุนเวียน)
 การเผาถ่านไม้โกงกาง
 การทำเกลือจืด
 การทำน้ำตาลมะพร้าว
 การทำสวนส้มโอ
 การทำประมง
 การเลี้ยงปลากระพงในกระชัง
 การตกกุ้งแม่น้ำ
 การเพาะเลี้ยงหอยแมลงภู
 การหยอดหอยหลอด
 การเก็บหอยแครง

3 4 สาขาประเพณีและวัฒนธรรม จำนวน 14 รายการ ดังนี้

ประเพณีบวชชาวมอญ

ประเพณีสงกรานต์

ประเพณีตักบาตรชนมครก

ประเพณีทำบุญกลางบ้าน

ประเพณีลอยกระทง

ประเพณีชักพระ

ประเพณีกฐินทางน้ำ

ประเพณีไทยทรงดำ

ประเพณีหล่อเทียนพรรษา

ประเพณีโกนจุก

งานเทศกาลกินปลา

งานลั่นจี่และของดีเมืองแม่กลอง

งานตะวันรอนที่ดอนหอยหลอด

ประเพณีนมัสการและสงฆ์หลวงพ่อบ้านแหลม

3 4 สาขาศิลปหัตถกรรม จำนวน 5 รายการ ดังนี้

การแกะกะลาขอ

การเขียนลายเบญจรงค์

การทำวาวจุฬา

การทำบ้านทรงไทยจำลอง

การทำผ้ามัดย้อมพืชป่าขายเลนบ้านเขายี่สาร

3 5 สาขาศิลปการแสดงและดนตรี จำนวน 5 รายการ ดังนี้

โขนกลางแปลง

หุ่นกระบอก

หนังใหญ่

วงปี่พาทย์

แตรวง

3 6 สาขารัฐกิจและสวัสดิการชุมชน จำนวน 38 รายการ ดังนี้

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเกิดไทรร่วมใจ(น้ำพริกแม่ทองห่อ)

กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ประมงบางจะเกร็ง(ปลาหยอง)

กลุ่มน้ำดามะพร้าว ตำบลคลองเขิน

โรงงานน้ำปลา

กลุ่มแม่บ้านหมู่ 10 ตำบลบางชันแตก (น้ำพริกเผา)

กลุ่มแม่บ้านตำบลบางยี่รงค์ (กล้วยเบรคระเบิด)

กลุ่มส้มโอตำบลเหมืองใหม่

กลุ่มส้มโอตำบลบางชันแตก (ส้มโอปลอดสารพิษ)

- กลุ่มน้ำตาลมะพร้าวตำบลท่าคา (น้ำตาลมะพร้าว)
 กลุ่มแม่บ้านหมู่ 6 ตำบลท้ายหาด (ข้าวตั้งหน้าปลาหยอง)
 กลุ่มแม่บ้านตำบลแพรกหนามแดง (ปลาสดแดดเดียว)
 กลุ่มกาสะแมรมัญญาพัฒนา
 กลุ่มกะปิเคยตาตำ ตำบลคลองโคน
 กลุ่มน้ำตาลมะพร้าวตำบลนางตะเคียน
 กลุ่มสตรีเทศบาลตำบลบางนกแขวก (กาสะแมกล้วย)
 กลุ่มส้มโอตำบลบางพรหม
 กลุ่มแม่บ้านตำบลกระดังงา (ลอดช่องสมุนไพร)
 กลุ่มเกลือตำบลลาดใหญ่ (เกลือสมุทร)
 กลุ่มหมู่ 3 ตำบลบางจะเกร็ง (หอยหลอดตากแห้ง)
 กลุ่มน้ำตาลมะพร้าวตำบลลาดใหญ่
 กลุ่มขนมไทยโบราณจำมงกุฎ (ตำบลบางช้าง)
 กลุ่มส้มโอขาวใหญ่ตำบลโรงหีบ
 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบางแก้ว (เกลือสมุทร)
 กลุ่มเกษตรกรไม้ผลตำบลบางสะแก (ส้มโอขาวใหญ่)
 กลุ่มน้ำตาลมะพร้าวแท้ตำบลคลองเขิน
 กลุ่มพืช ผัก ผลไม้ แซ่ฮิม หมู่ ๔ ตำบลบางพรหม
 กลุ่มกล้วยหิยสามรส ตำบลนางตะเคียน
 กลุ่มน้ำตาลมะพร้าว ตำบลจอมปลวก
 กลุ่มน้ำตาลมะพร้าวตำบลบางกระบือ
 กลุ่มส้มโอขาวใหญ่ ตำบลสวนหลวง
 กลุ่มสมาชิกสหกรณ์มะพร้าวผล จังหวัดสมุทรสงคราม
 กลุ่มแม่บ้านหมู่ ๕ ตำบลแหลมใหญ่ (ไข่เค็ม)
 กลุ่มน้ำตาลมะพร้าว ตำบลดอนมะโนรา
 กลุ่มเพาะเลี้ยงหอยแมลงภู่และแปรรูปอาหารทะเล ตำบลบางจะเกร็ง
 (หอยดอง)
 กลุ่มมะพร้าวแก้ว ตำบลนางตะเคียน
 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลบางจะเกร็ง (ชาใบขลู่)
 กลุ่มสตรีตำบลคลองเขิน (น้ำว่านหางจระเข้)
 กลุ่มจักสานก้านมะพร้าว ตำบลบางช้าง
- 37 สาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี จำนวน 5 รายการ ดังนี้
 ค่ายป้อมสงคราม
 เรือหลวงแม่กลอง

กุฎีทอง

ค่ายบางกุ้ง

ศาลหลักเมือง

3 7 บุคคลสำคัญ จำนวน 22 รายการ ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2

พระราชมงคลพุมพิจารย์

พระเทพสังวรวิมล

พระมหาสิทธิการ

พระครูโกวิทสมุทรคุณ

พระครูสุนทรธรรมกิจ

พระครูโสภิตวิริยาภรณ์

หลวงพ่อดง

หลวงพ่อบาย

แผดสยามอิน – จัน

หลวงประดิษฐไพเราะ

นายเอื้อ สุนทรสนาน

ศ ดร อุทิศ นาคสวัสดิ์

นายมนตรี สันทวิชัย (ส ว)

นางสาวรังสิมา รอดรัศมี (ส ส)

นายบรรเลง ยัมบุญณะ (ศิลปินสาขาทัศนศิลป์)

นางประนอม ยันต์นาวา (ศิลปินสาขาศิลป์และขับร้อง)

นายวิรัตน์ ปิ่นสุวรรณ (ศิลปินสาขาทัศนศิลป์)

นายสงัด ใจพรหม (ศิลปินสาขาทัศนศิลป์)

นายสมพร เกตุแก้ว (ศิลปินสาขาทัศนศิลป์)

พ จ อ สมาน แก้วละเอียต (ศิลปินสาขาศิลป์และขับร้อง)

นายกรเอก เผื่อนผัน (ศิลปิน สาขาศิลป์และขับร้อง)

3 8 สาขาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม จำนวน 1 รายการ ดังนี้

บ้านดนตรี

3 9 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จำนวน 8 รายการ ดังนี้

อุทยาน ร 2

ดอนหอยหลอด

ตลาดน้ำอัมพวา

ตลาดน้ำท่าคา

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเขายี่สาร

บ้านแมวไทย

รถไฟสายแมกลอง

ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

3 10 สิ่งแวดล้อม จำนวน 9 รายการ ดังนี้

ป่าชายเลน

ต้นลำพู

ต้นอัมพวา

หิ้งห้อย

โก่งกางใบเล็ก

ต้นชะคราม

แม่น้ำแม่กลอง

ปลาทุ

ต้นจาก

3 11 การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร จำนวน 8 รายการ ดังนี้

ต้นเหวี่ยงปลาหมอ

โปรงแดง

แสมขาว

ตะบูนขาว

ตาคุ่ม

แสมทะเล

สามะงา

โพธิ์ทะเล

3 14 ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 57 รายการ ดังนี้

ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม

รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม (1)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม (2)

ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสงคราม

พัฒนาการจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม

ธนารักษ์พื้นที่สมุทรสงคราม

สรรพากรจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้อำนวยการการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ

หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรสงคราม
 หัวหน้าสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรสงคราม
 ผู้อำนวยการสำนักงานศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
 ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม
 อัยการจังหวัดสมุทรสงคราม
 หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 4
 นายด่านศุลกากรแม่กลอง
 หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์สมุทรสงคราม
 หัวหน้าโครงการชลประทาน
 ผสป คบ 1 ดำเนินสะดวก
 ผู้อำนวยการการขนส่งทางน้ำที่ 3
 หัวหน้าหมวดการทางสมุทรสงคราม
 หัวหน้าทางหลวงชนบทสมุทรสงคราม
 นายช่างแขวงทางราชบุรี
 หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชนาวี
 ประชาสัมพันธ์จังหวัดสมุทรสงคราม
 สัสดีจังหวัดสมุทรสงคราม
 คลังจังหวัดสมุทรสงคราม
 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม
 เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม
 ประมงจังหวัดสมุทรสงคราม
 ปศุสัตว์จังหวัดสมุทรสงคราม
 หัวหน้าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม
 เกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
 สหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม
 ขนส่งจังหวัดสมุทรสงคราม
 หัวหน้าสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม
 สถิติจังหวัดสมุทรสงคราม
 พาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม
 เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรสงคราม
 โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม
 ผู้บังคับการเรือนจำจังหวัดสมุทรสงคราม
 แรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม
 จัดหางานจังหวัดสมุทรสงคราม

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม

ประกันสังคมจังหวัดสมุทรสงคราม

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม

อุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม

นายอำเภอเมืองสมุทรสงคราม

นายอำเภออัมพวา

นายอำเภอบางคนที

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม

นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเหมืองใหม่

นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบางนกแขวก

นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกระดังงา

3 15 บทเพลงเกี่ยวกับจังหวัด จำนวน 19 รายการ ดังนี้

เพลงสาวอัมพวา

เพลงมนต์รักแม่กลอง

เพลงลาสาวแม่กลอง

เพลงแม่กลอง

เพลงสมุทรสงคราม

เพลงอัมพวาพัฒนา

เพลงทหารเรือคิดถึงบ้าน

เพลงย้อนรำลึกบางกุ้ง

เพลงลาก่อนแม่กลอง

เพลงรักสาวอัมพวา

เพลงตะวันรอนที่ดอนหอยหลอด

เพลงไม้ลื้มแม่กลอง

เพลงรำวงชาวเล

เพลงมาร์ชสมุทรสงคราม

เพลงแม่กลองเมืองงาม

เพลงรักสาวแม่กลอง

เพลงรักสาวบางคนที

เพลงสมเด็จพระอัมรินทร์มหาราช

เพลงมาร์ชเขายี่สารเมืองงาม

1 4 เมื่อจำแนกสาขาครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยก็ดำเนินการจัดเก็บรายละเอียดของข้อมูลแต่ละรายการ เพื่อจัดทำเนื้อหาโดยสังเขปด้วยการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและแผ่นพับ ต่าง ๆ

พร้อมทั้งเก็บรวบรวมภาพประกอบด้วยวิธีการสแกนภาพและถ่ายภาพ แต่หากหาข้อมูลในรายการ โดยยังไม่เป็นที่แพร่หลายและยังไม่มีผู้เขียนไว้ ผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลด้วยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชน แล้วนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาโดยสังเขปพร้อมทั้งถ่ายภาพ เช่น งานประเพณีตักบาตรชนมครก เป็นงานประเพณีที่ชาวบ้านจะจัดขึ้นปีละ 1 ครั้งเท่านั้น ผู้วิจัยลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล ณ วัดแก่นจันทร์เจริญ ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ด้วยการสัมภาษณ์พระครูวิมลสมุทรกิจ เจ้าอาวาสวัดแก่นจันทร์เจริญ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และการสืบทอดประเพณีนี้ พร้อมทั้งถ่ายภาพโดยละเอียด เพื่อนำเสนอเป็นขั้นตอนให้ผู้รู้ระบบฐานข้อมูลได้เห็นข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการจนได้ข้อมูลครบถ้วนทุกรายการ

1 5 นำข้อมูลที่ได้อีกศึกษาค้นคว้า มาวิเคราะห์ออกแบบระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น

การออกแบบระบบ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาเป็นแนวทางในการออกแบบระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1 การออกแบบผลลัพธ์ (Output design) ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 4 ซึ่งประกอบด้วย

1 1 เมนูหลัก ทำหน้าที่ รวบรวมชุดคำสั่ง คำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล เกี่ยวกับผู้จัดทำ การสืบค้นข้อมูล การเพิ่มข้อมูล การแก้ไขและลบข้อมูล

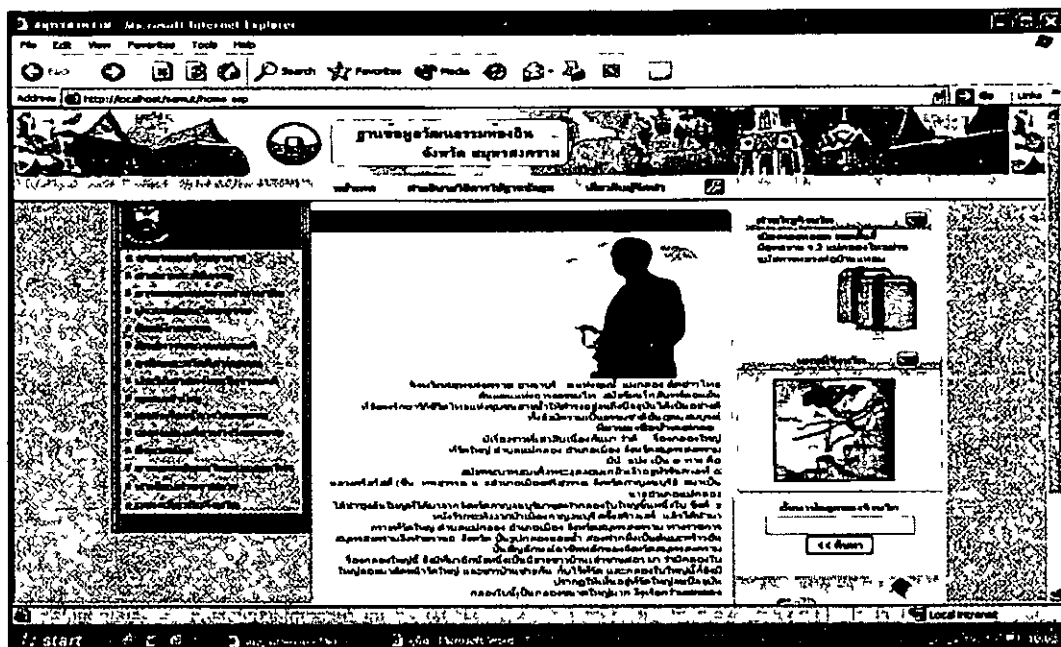
1 2 คำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล เป็นรายการแสดงรายละเอียด เกี่ยวกับคำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล

1 3 สืบค้นข้อมูล เป็นรายการสืบค้นหาข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถสืบค้นได้จากการเลือกเมนูสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น และการใส่คำค้นชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

1 4 การเพิ่มข้อมูล เป็นรายการทำงานเกี่ยวกับการเพิ่มรายการวัฒนธรรมท้องถิ่นลงในฐานข้อมูล

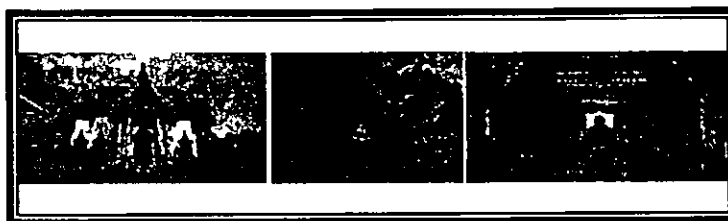
1 5 การแก้ไขข้อมูล เป็นรายการทำงานเกี่ยวกับการแก้ไขข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นภายในฐานข้อมูล

1 6 การลบข้อมูล รายการนี้ทำงานเกี่ยวกับการลบข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นภายในฐานข้อมูล

ภาพประกอบ 4 การแสดงผลหน้าจอแรก

2 การออกแบบข้อมูลนำเข้า หมายถึง การออกแบบเพื่อจัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย เลขทะเบียน ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น เนื้อหาโดยสังเขป หมายเหตุ รูปภาพ ดังตัวอย่างในภาพประกอบ 5

เลขทะเบียน	02001
ชื่อวัดวัฒนธรรมท้องถิ่น	วัดจุฬามณี
สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น	ศาสนาและพิธีกรรม
เนื้อหาโดยสังเขป	ตั้งอยู่ริมคลองอัมพวา หมู่ที่ 9 ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา เดิมเรียกว่า “วัดแม่ย่าเจ้าทิพย์” สร้างมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าปราสาททอง แห่งกรุงศรีอยุธยา เล่ากันว่า ท้าวแก้วผลึก (น้อย) ซึ่งเป็นนายตลาดบางช้างเป็นผู้สร้างขึ้น บริเวณหลังวัด เป็นนิวาสถานเดิมของพระชนกและพระชนกของ พระอัมรินทรามาดย์ (นาค) พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 1 อุโบสถเป็นอาคารจตุรมุข ปูพื้นด้วยหินอ่อนสีเขียวจากเมืองการากี ประเทศปากีสถาน บานหน้าต่างด้านนอกลงรักฝังมุก เป็นภาพตราพระลัญจกร ตั้งแต่รัชกาล ที่ 1 ถึงรัชกาลปัจจุบัน พระนามาภิไธยของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนภาพเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นต่าง ๆ บานหน้าต่าง ด้านในแกะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาดที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม (๒๕๔๘) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร
หมายเหตุ	

ภาพประกอบ 5 แบบข้อมูลนำเข้า

3 การออกแบบแฟ้มข้อมูล หมายถึง การออกแบบแฟ้มเพื่อจัดเก็บข้อมูล

โครงสร้างแฟ้มข้อมูล เป็นการออกแบบโครงสร้างแฟ้มข้อมูลเพื่อจัดเก็บข้อมูล วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดังตัวอย่างในตาราง 3

ตาราง 3 ลักษณะโครงสร้างข้อมูลที่จัดเก็บ

รายการข้อมูล	ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดของข้อมูล	ความยาว
เลขทะเบียน	RecNo	Text	10
ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น	Name	Text	50
สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น	CulType	Text	50
เนื้อหาโดยสังเขป	Substance	Memo	-
หมายเหตุ	Note	Memo	-
รูปภาพ 1	Small Pic	OLE	-
รูปภาพ 2	Middle Pic	OLE	-
รูปภาพ 3	Large Pic	OLE	-

4 การออกแบบฟังก์ชันการทำงานของระบบ เป็นขั้นตอนการเขียนผังงาน ในส่วนต่างๆ ของระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนชุดคำสั่งโดยมีการออกแบบ เมนูหลัก คำอธิบายวิธีการใช้ระบบฐานข้อมูล การสืบค้นข้อมูล การเพิ่มข้อมูลใหม่ การแก้ไขข้อมูลเดิม และการลบข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4 1 รายการเลือกสืบค้นข้อมูล ทำงานเกี่ยวกับการค้นหาข้อมูล โดยค้นหาจากการเลือกเมนูสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น และการพิมพ์คำค้นจากชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

4 2 รายการเพิ่มข้อมูลใหม่ ทำงานเกี่ยวกับการเพิ่มรายการข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นลงในฐานข้อมูล

4 3 รายการเลือกแก้ไขข้อมูล ทำงานเกี่ยวกับการแก้ไขข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นในฐานข้อมูล

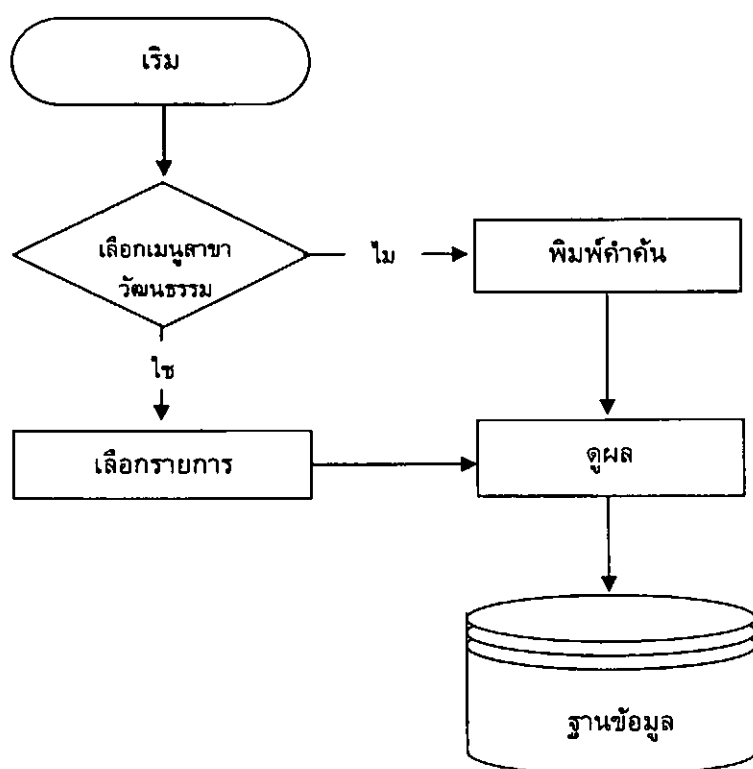
4 4 รายการลบข้อมูล ทำงานเกี่ยวกับการลบข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นออกจากฐานข้อมูล

4 5 จบการทำงาน หมายถึง ยกเลิกการทำงานทั้งหมด

การพัฒนาระบบ

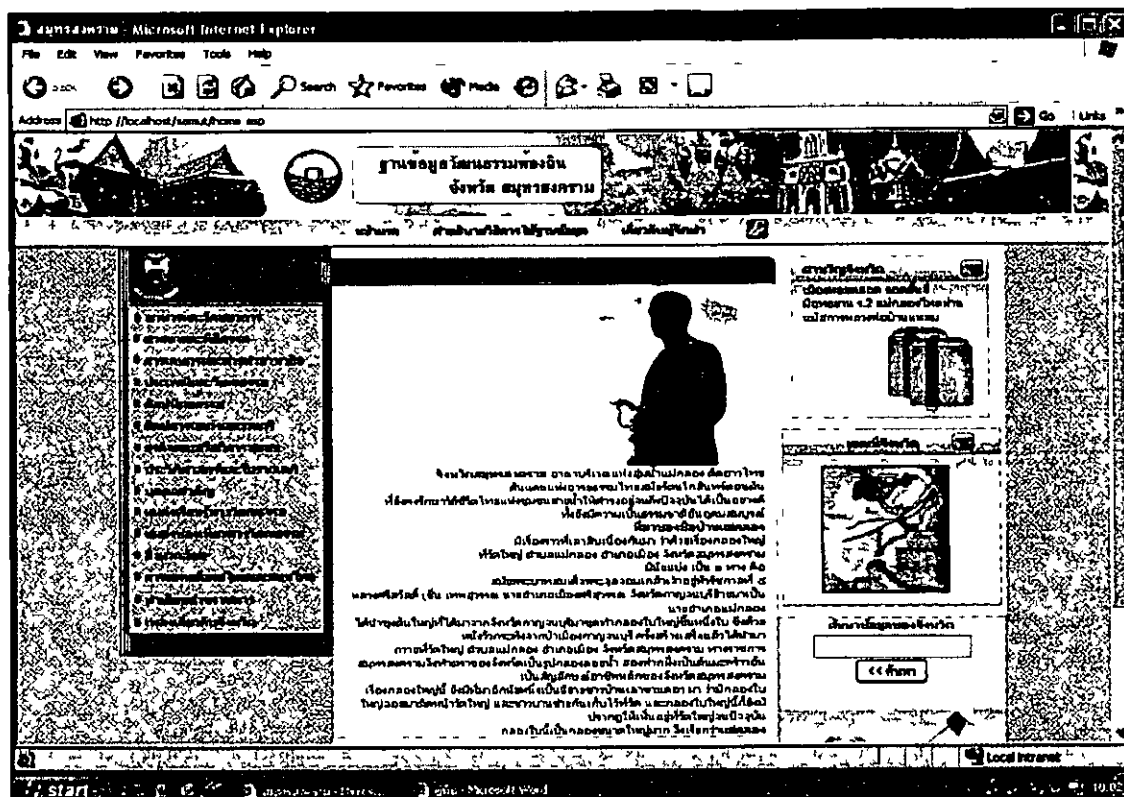
การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1 การเขียนผังงานและเขียนชุดคำสั่งส่วนที่ใช้สำหรับติดต่อกับผู้ใช้ เป็นการสร้างระบบการสืบค้น ซึ่งสามารถค้นได้จากการเลือกเมนูสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือพิมพ์คำค้นชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่นลงในช่องค้นหา ดังแสดงขั้นตอนในภาพประกอบ 6

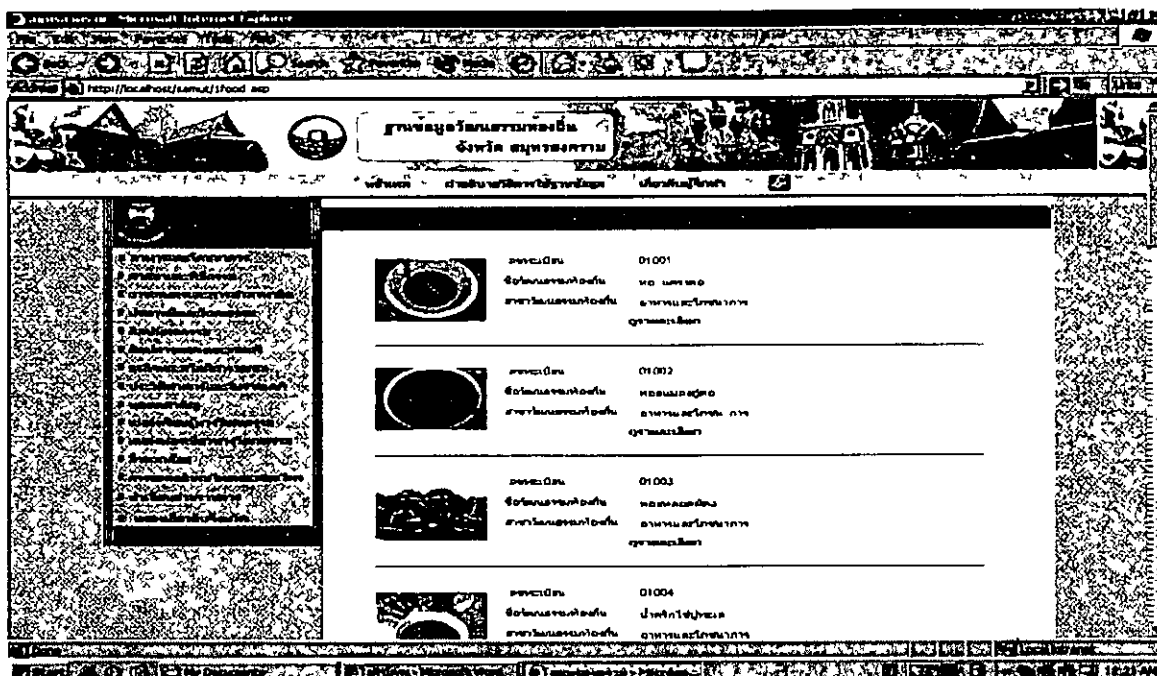
ภาพประกอบ 6 แผนภูมิวิธีการสืบค้นข้อมูลสำหรับผู้ใช้

เมื่อเขียนผังงานส่วนผู้ใช้เสร็จแล้ว ก็มาสร้างชุดคำสั่งตามที่ได้ออกแบบไว้ เช่น การสืบค้นข้อมูลของผู้ใช้ เมื่อผู้ใช้ติดต่อกับระบบฐานข้อมูลโดยใช้โปรแกรมค้นดู Internet Explorer โปรแกรมจะเปิดหน้าจอแรกของระบบฐานข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้เลือกรายการ ดังภาพประกอบ 7

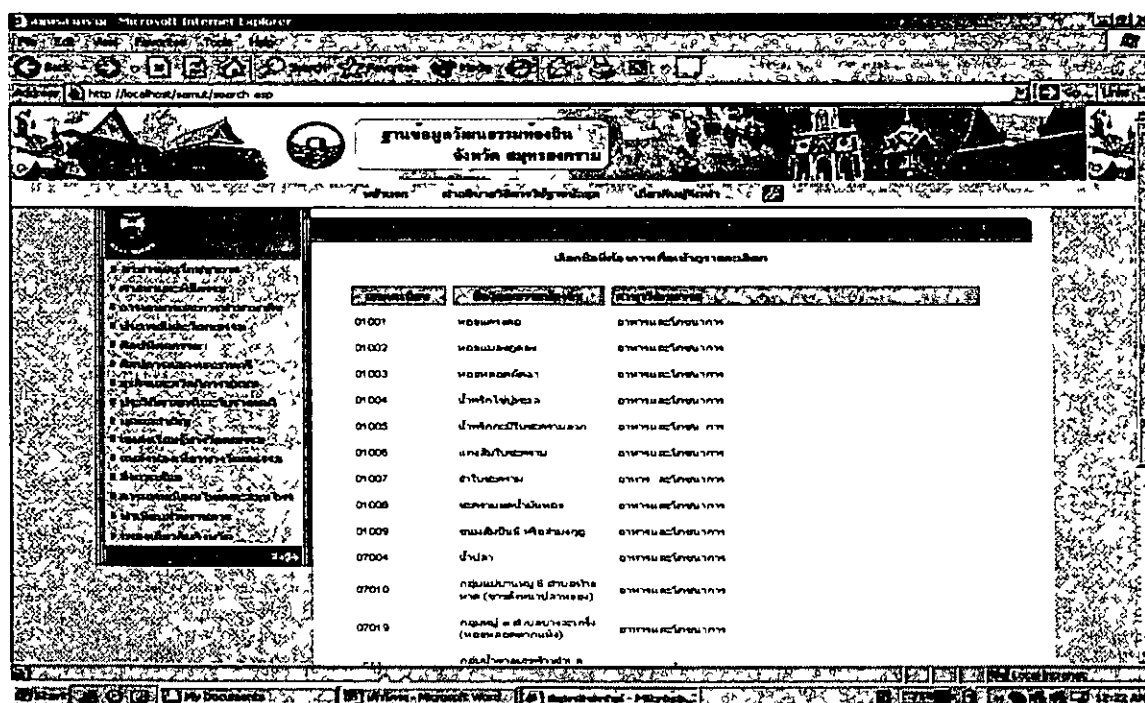

ภาพประกอบ 7 หน้าจอแรก

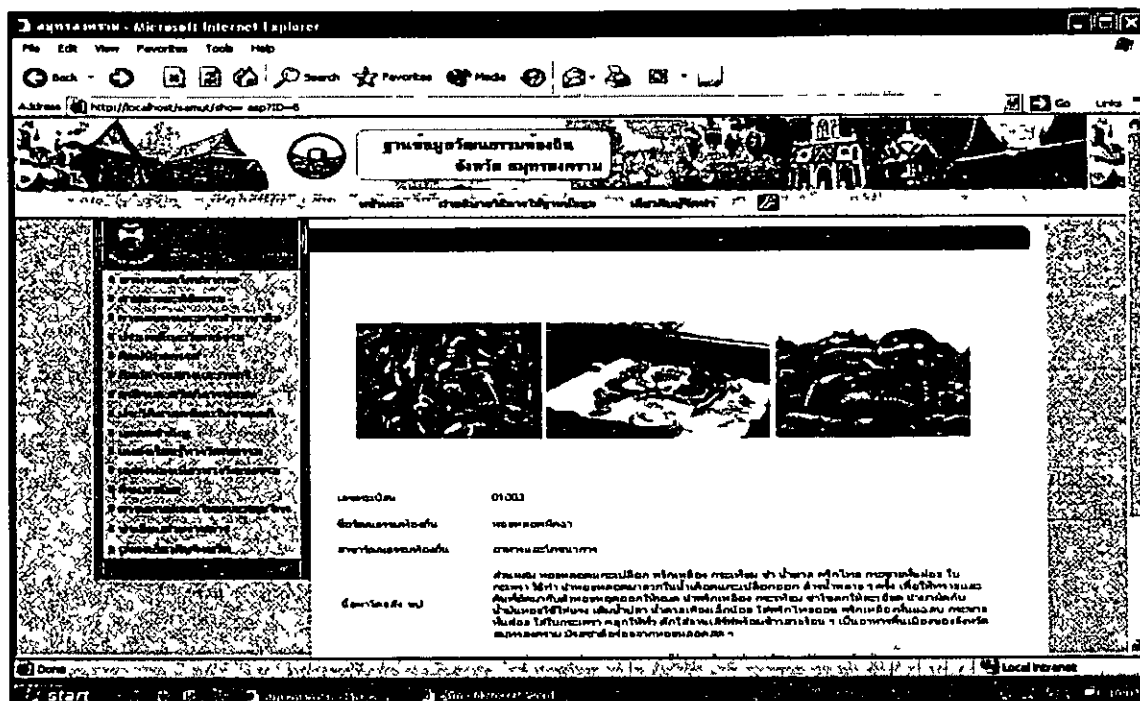
ผู้ใช้สามารถเลือกรูปแบบการสืบค้นข้อมูล ได้จากการเลือกเมนูสาขาวัฒนธรรม ทางด้านซ้ายมือ มีลำดับขั้นตอนดังนี้ เมื่อผู้ใช้เลือกเมนูสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว โปรแกรมจะแสดงหน้าจอให้ผู้ใช้เลือกรายการดังภาพประกอบ 8 เลือกรายการใดรายการหนึ่งแล้วกดปุ่ม “รายละเอียด” เพื่อดูรายละเอียดของข้อมูล ดังภาพประกอบ 10 และกดปุ่ม ◀ เมื่อผู้ใช้ต้องการยกเลิกรายการ โปรแกรมจะกลับไปยังหน้าจอแสดงรายการอื่นๆ แต่ถ้าผู้ใช้เลือกวิธีการสืบค้นข้อมูลจากการพิมพ์คำค้นชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่นลงในช่องค้นหาด้านขวามือ เมื่อผู้ใช้พิมพ์คำค้นลงไปแล้วกดปุ่ม “ค้นหา” โปรแกรมจะค้นหาข้อมูลแล้วแสดงผลการค้นหา ดังภาพประกอบ 9 เมื่อผู้ใช้เลือกรายการเพื่อดูรายละเอียดของข้อมูล ดังภาพประกอบ 10 และกดปุ่ม ◀ เมื่อต้องการยกเลิกรายการ

ภาพประกอบ 8 แสดงรายการวัฒนธรรมท้องถิ่น

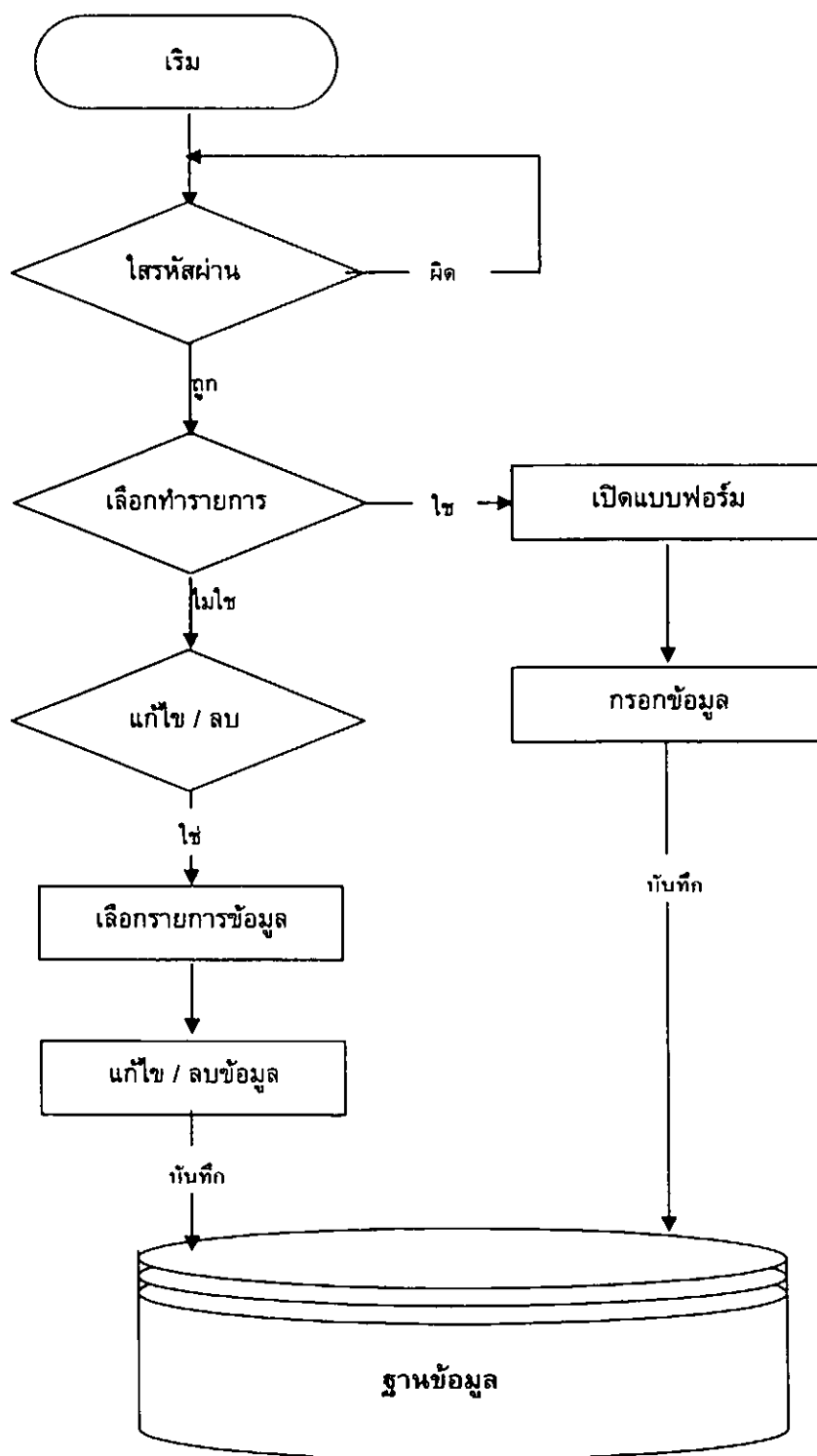
ภาพประกอบ 9 แสดงรายการจากการค้นหาด้วยการใส่คำค้น

ภาพประกอบ 10 แสดงรายละเอียดข้อมูล

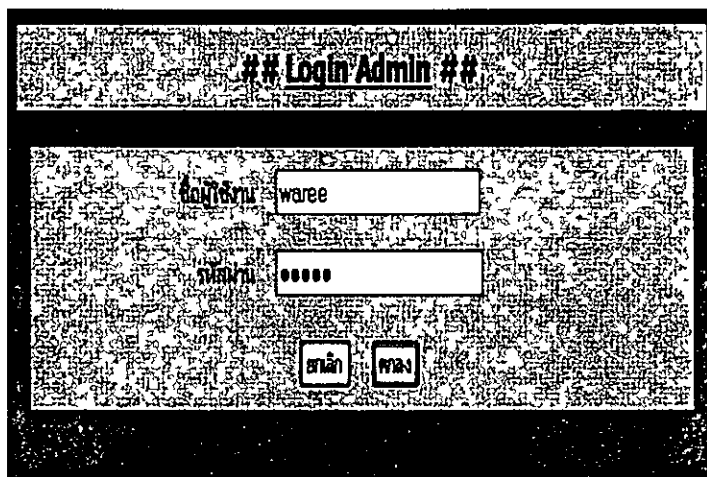
2 การเขียนผังงานและและเขียนชุดคำสั่งส่วนที่ใช้สำหรับติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นชุดคำสั่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 2 1 การเพิ่มข้อมูล Append / Add
- 2 2 การแก้ไขข้อมูล Edit
- 2 3 การลบข้อมูล Delete

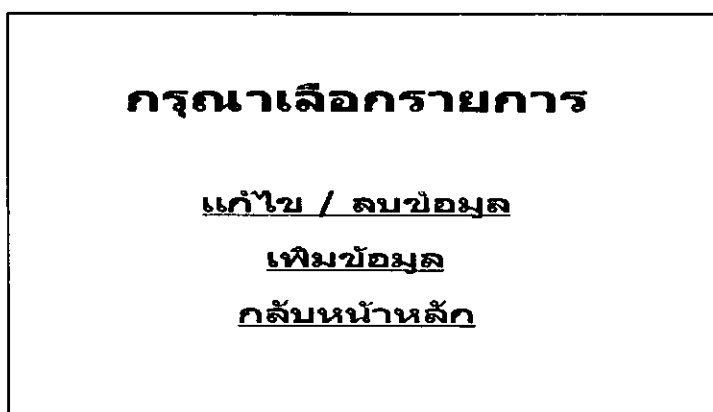
ภาพประกอบ 11 แผนภูมิขั้นตอนการเพิ่ม / แก้ไข / ลบข้อมูล

การจัดทำชุดคำสั่งส่วนที่ใช้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ จะมีการจำกัดเฉพาะผู้ใช้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลระบบ เช่น การเพิ่มข้อมูล การแก้ไขข้อมูล การลบข้อมูล การจัดทำคำสั่งในชุดนี้จึงต้องให้ผู้ใช้ใส่รหัสผ่านด้วย โดยมีขั้นตอนดังนี้ เมื่อผู้ใช้สามารถติดต่อกับฐานข้อมูลได้แล้ว โปรแกรมจะแสดงหน้าจอเป็นรายการแรก (ภาพประกอบ 7) เลือกปุ่ม แล้วจะปรากฏหน้าจอให้ผู้ใช้ใส่รหัสผ่าน (Password) ดังภาพประกอบ 12 ตามแผนภูมิลำดับขั้นตอนในภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 12 การใส่รหัส

เมื่อผู้ใช้ใส่รหัสถูกต้องแล้วโปรแกรมจะแสดงรายการต่างๆ ให้ผู้ใช้เลือก เพิ่มข้อมูล แก้ไขหรือลบข้อมูล กลับเมนูหลัก ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 แสดงรายการสำหรับเจ้าหน้าที่

2.1 การเพิ่มข้อมูล Append / Add เป็นงานที่ผู้ใช้ทั่วไปไม่สามารถเข้าไปเพิ่มเติมข้อมูลได้ ต้องใส่รหัสผ่าน (Password) เมื่อผู้ใช้เลือกรายการ “เพิ่มข้อมูล” โปรแกรมจะแสดงผลหน้าจอแบบฟอร์มที่ยังไม่มีการบันทึกข้อมูลดังภาพประกอบ 14 เมื่อกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว เลือกปุ่ม “บันทึก” โปรแกรมจะบันทึกรายการใหม่ลงในระบบฐานข้อมูล แต่ถ้าผู้ใช้ไม่ต้องการบันทึกข้อมูลให้เลือกปุ่ม “ยกเลิก” ตามแผนภูมิลำดับขั้นตอนในภาพประกอบ 11

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying 'http://localhost/Sumut/Admin/Add_Content.asp'. The page title is 'บันทึกข้อมูล ในส่วนของ Admin'. The form contains the following fields and controls:

- เลขทะเบียน: Text input field.
- ชื่อคนเรียน: Text input field.
- ภาษา ที่เรียน: Text input field with a dropdown arrow.
- เนื้อหาโดยสังเขป: Large text area for detailed input.
- หมายเหตุ: Text input field.
- จำนวน คนลงทะเบียน: Text input field.
- Buttons: 'Reset' and 'Submit' buttons.

ภาพประกอบ 14 การเพิ่มข้อมูล

2.2 การแก้ไขข้อมูล Edit เป็นงานที่ผู้ใช้ทั่วไปไม่สามารถแก้ไขข้อมูลได้ จึงต้องมีการกำหนดรหัสผ่าน (Password) ในการเรียกใช้ เมื่อผู้ใช้เลือกรายการแก้ไขข้อมูล โปรแกรมจะแสดงหน้าจอให้ผู้ใช้ได้ค้นหารายการข้อมูลที่ต้องการแก้ไขข้อมูลในระบบฐานข้อมูล ดังภาพประกอบ 15 เมื่อเลือกรายการที่ต้องการแก้ไขได้แล้ว โปรแกรมจะแสดงหน้าจอรายการนั้นให้แก้ไข ดังภาพประกอบ 16 เมื่อผู้ใช้แก้ไขข้อมูลเรียบร้อยแล้ว เลือกปุ่ม “บันทึก” โปรแกรมจะแก้ไขรายการในระบบฐานข้อมูล แต่ถ้าผู้ใช้ไม่ต้องการบันทึกให้เลือกปุ่ม “ยกเลิก” ตามแผนภูมิลำดับขั้นตอนในภาพประกอบ 11

2.3 การลบข้อมูล Delete เป็นงานที่ผู้ใช้ทั่วไปไม่สามารถลบข้อมูลได้ตามต้องการ จะต้องใส่รหัสผ่าน (Password) ในการเรียกใช้ เมื่อผู้ใช้เลือกรายการลบข้อมูล โปรแกรมจะแสดงรายการดังภาพประกอบ 15 แล้วเลือกรายการที่ต้องการลบแล้วเลือกปุ่ม “ลบ” โปรแกรมจะลบรายการที่เลือกออกจากระบบฐานข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนในภาพประกอบ 11

3 เมื่อผู้วิจัยสร้างชุดคำสั่งโปรแกรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามที่ได้จัดเก็บข้อมูลไว้แล้ว จำนวน 50 รายการ มาบันทึกลงในระบบฐานข้อมูล เพื่อทดลองใช้ระบบฐานข้อมูลด้วยการสืบค้นข้อมูล เพิ่มข้อมูล แก้ไขข้อมูลและลบข้อมูล ผู้วิจัยได้ทดลองและแก้ไขปรับปรุงจนโปรแกรมสามารถทำงานได้ถูกต้องตามคำสั่ง

การประเมินผลระบบ

การทดสอบระบบ

การทดสอบระบบฐานข้อมูลผู้วิจัยได้ทดสอบด้วยการสืบค้นข้อมูล เพิ่มข้อมูล แก้ไขข้อมูลและลบข้อมูลด้วยตนเองและให้นายกัมพล สินสมบัติเจริญ เว็บมาสเตอร์ บริษัท MDF Marketing ช่วยทดสอบและปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้ง เมื่อระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ดีแล้ว ในวันที่ 15 สิงหาคม 2548 ผู้วิจัยนำระบบฐานข้อมูลที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาณพนธ์ฉบับนี้ ทดสอบระบบฐานข้อมูลว่าสามารถสืบค้นข้อมูล เพิ่มข้อมูล แก้ไขข้อมูล และลบข้อมูลได้ตามที่ต้องการหรือไม่ หลังจากคณะกรรมการได้ทดสอบระบบฐานข้อมูลแล้วให้ข้อเสนอแนะว่าควรแก้ไขบางรายการ เช่น เมนูสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่นควรเพิ่มเติมและแก้ไขให้ครอบคลุมเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมทั้งหมด และควรแก้ไขภาพประกอบให้มีขนาดใหญ่ขึ้นและมีความชัดเจนมากขึ้น ควรมีแผนที่จังหวัด รวมทั้งควรเพิ่มเติมรายการบรรณานุกรมด้วย

การปรับปรุงแก้ไขระบบ

เมื่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาณพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะมาแล้ว ผู้วิจัยก็นำระบบฐานข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข จากเดิมได้แบ่งเมนูสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่นตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้กำหนดไว้ 13 สาขา คือ 1) อาหารและโภชนาการ 2) ศาสนา ประเพณีและพิธีกรรม 3) การเกษตรกรรมและการทำมาหากิน 4) ภาษาและวรรณกรรม 5) ศิลปหัตถกรรม 6) ศิลปการแสดงและดนตรี 7) ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน 8) ประวัติศาสตร์และโบราณคดี 9) การกีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน 10) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 11) กิจกรรมเยาวชน 12) สิ่งแวดล้อม 13) การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ได้ปรับเปลี่ยนให้ครอบคลุมเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น เพิ่มเป็น 15 สาขา ดังนี้ 1) อาหารและโภชนาการ 2) ศาสนาและพิธีกรรม 3) การเกษตรและการทำมาหากิน 4) ประเพณีและวัฒนธรรม 5) ศิลปหัตถกรรม 6) ศิลปการแสดงและดนตรี 7) ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน 8) ประวัติศาสตร์และโบราณคดี 9) บุคคลสำคัญ 10) แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม 11) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 12) สิ่งแวดล้อม 13) การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร 14) ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ 15) เพลงเกี่ยวกับจังหวัด และปรับปรุงภาพประกอบ

ให้มีขนาดใหญ่และชัดเจนขึ้น รวมทั้งเพิ่มเติมแผนที่จังหวัดประกอบสามารถดูรายละเอียดได้ทุกอำเภอ และเพิ่มเติมรายการบรรณานุกรมเพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นและผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ เมื่อแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ในวันที่ 23 มกราคม 2549 ผู้วิจัยจึงนำระบบฐานข้อมูลไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัตรฉบับนี้ทดสอบระบบอีกครั้ง เมื่อได้ทดสอบแล้วลงความเห็นชอบให้นำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามไปให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้ ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้งหมดที่ได้จัดเตรียมไว้มาบันทึกลงในระบบฐานข้อมูลจนครบสมบูรณ์ และนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินผลระบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลระบบฐานข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการออกแบบระบบ การทำงานของระบบ การแสดงผลลัพธ์ และข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อระบบฐานข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบฐานข้อมูล แล้วกำหนดกรอบความรู้ที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2 สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลที่ได้ศึกษามาโดยให้เนื้อหาที่ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบระบบ การทำงานของระบบ และการแสดงผลลัพธ์ของระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

3 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วเสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัตรเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา และความชัดเจนในข้อคำถาม

4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัตรอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

การประเมินผลระบบโดยการนำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม คือ นักวิชาการวัฒนธรรม ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้ใช้ทั่วไป โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้ระบบฐานข้อมูลแล้วตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยดำเนินการ ดังนี้

1 ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร โรงเรียนศรีทธาสมุทรและโรงเรียนถาวรานุกูล

2 ทำการจัดเก็บข้อมูล โดยการนำคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก(Notebook) ที่ได้บันทึกระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามเรียบร้อยแล้วให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้ระบบฐานข้อมูล ซึ่งการจัดเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2 1 วันที่ 31 มกราคม 2549 นักวิชาการวัฒนธรรมในสำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดสมุทรสงคราม ทดลองใช้งานระบบฐานข้อมูล ณ ห้องคอมพิวเตอร์ สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดสมุทรสงคราม

2 2 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 ข้าราชการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรสงคราม ทดลองใช้งานระบบฐานข้อมูล ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรสงคราม

2 3 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 ข้าราชการในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดสมุทรสงคราม ทดลองใช้งานระบบฐานข้อมูล ณ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
สมุทรสงคราม

2 4 วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2549 ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยว ทดลองใช้
งานระบบฐานข้อมูล ณ อุทยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย อำเภออัมพวา
จังหวัดสมุทรสงคราม

2 5 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549 ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม และ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนถาวรวงศ์ ทดลองใช้งานระบบฐานข้อมูล ณ ห้อง
คอมพิวเตอร์ โรงเรียนถาวรวงศ์

2 6 วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2549 นักวิชาการวัฒนธรรมในสำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดราชบุรี ทดลองใช้งานระบบฐานข้อมูล ณ ห้องคอมพิวเตอร์ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
ราชบุรี

2 7 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549 ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีทธาสมุทร ทดลองใช้งานระบบฐานข้อมูล ณ
ห้องคอมพิวเตอร์ โรงเรียนศรีทธาสมุทร

2 8 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2549 นักวิชาการวัฒนธรรมในสำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดสมุทรสาคร ทดลองใช้งานระบบฐานข้อมูล ณ ห้องคอมพิวเตอร์ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
สมุทรสาคร

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 2 ชนิด
มาตราประมาณค่า 5 ระดับ มาตรวจให้คะแนน หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลผล
มาตราประมาณค่าแบบจัดประเภท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 99) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4 50 – 5 00 หมายถึง มีความเห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3 50 – 4 49 หมายถึง มีความเห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2 50 – 3 49 หมายถึง มีความเห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1 50 – 2 49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1 00 – 1 49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

และนำแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มาสรุป วิเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการ
ปรับปรุงและแก้ไขให้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์การประเมินการใช้ระบบฐานข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์การประเมินการใช้ระบบฐานข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์การใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ตามลำดับ ดังนี้

- 1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การออกแบบระบบ
 - 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การทำงานของระบบ
 - 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การแสดงผลลัพธ์
 - 4 ความพึงพอใจโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
 - 5 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามทุกด้าน
- 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์

1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การออกแบบระบบฐานข้อมูล ปรัชญาผลตั้ง
ตาราง 4

ตาราง 4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การออกแบบระบบฐานข้อมูล

ข้อ	การออกแบบฐานข้อมูล	นักวิชาการวัฒนธรรม (N = 10)			นักเรียนมัธยม ตอนปลาย (N = 12)			ครูกลุ่มสาระสังคม ฯ (N = 6)			ผู้ใช้ทั่วไป (N = 15)			รวม (N=43)		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	การเริ่มใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย การดับเบิลคลิกที่ไอคอน Internet Explorer ซึ่งเป็นโปรแกรมคั่นดู (Browser) ทำให้ สามารถเรียกใช้ฐานข้อมูลได้อย่างสะดวก	4.83	0.40	มากที่สุด	4.27	0.78	มาก	4.33	0.81	มาก	4.67	0.50	มากที่สุด	4.50	0.67	มากที่สุด
2	หน้าจอแรกของฐานข้อมูลมีรายการเป็นเมนูให้ คลิกทำให้สะดวกต่อผู้ใช้	4.83	0.40	มากที่สุด	4.27	0.64	มาก	4.66	0.51	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด	4.56	0.56	มากที่สุด
3	หน้าจอฐานข้อมูลมีเมนูเลือกกรายการภาษา ทางซ้าย และของสืบค้นโดยใส่คำค้นอยู่ด้าน ขวามือ มีความเหมาะสม ทำให้ผู้ใช้สามารถ ค้นหาข้อมูลได้อย่างสะดวก	4.66	0.81	มากที่สุด	4.36	0.50	มาก	4.50	0.54	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด	4.53	0.56	มากที่สุด
4	การเลือกเมนูด้วยการคลิกเมาส์ ทำให้ใช้งาน ได้สะดวก	4.50	0.83	มากที่สุด	4.36	0.67	มาก	4.50	0.54	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด	4.50	0.62	มากที่สุด
5	คำอธิบายการใช้งานข้อมูล ชัดเจน ใช้งานง่าย	4.66	0.81	มากที่สุด	4.09	0.70	มาก	4.33	0.51	มาก	4.22	0.44	มาก	4.28	0.63	มาก
6	คำแนะนำการใช้งานพร้อมทั้งกันได้ตรงประเด็น และครอบคลุมเรื่องที่นำเสนอ	4.50	0.83	มากที่สุด	4.18	0.75	มาก	4.33	0.51	มาก	4.00	0.50	มาก	4.21	0.65	มาก
รวม		4.75	0.53	มากที่สุด	4.25	0.54	มาก	4.44	0.51	มาก	4.48	0.39	มาก	4.43	0.50	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การออกแบบระบบฐานข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การออกแบบระบบฐานข้อมูล ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับดังนี้ หน้าจอแรกของฐานข้อมูลมีรายการเป็นเมนูให้คลิกทำให้สะดวกต่อผู้ใช้ ($\bar{x} = 4.56$) หน้าจอฐานข้อมูลมีเมนูเลือกรายการสาขาทางด้านซ้าย และช่องสืบค้นโดยใช้คำค้นอยู่ด้านขวามีความเหมาะสมทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างสะดวก ($\bar{x} = 4.53$) การเลือกเมนูด้วยการคลิกเมาส์ ทำให้การใช้งานได้สะดวก ($\bar{x} = 4.50$) การเริ่มใช้ฐานข้อมูลพัฒนกรรมท้องถิ่นด้วยการดับเบิลคลิกที่ไอคอน Internet Explorer ซึ่งเป็นโปรแกรมค้นดู (Browser) ทำให้สามารถเรียกใช้ฐานข้อมูลได้อย่างสะดวก ($\bar{x} = 4.50$)

2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การทำงานของระบบฐานข้อมูล ปรากฏผลดัง

ตาราง 5

ตาราง 5 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การทำงานของระบบฐานข้อมูล

ข้อ	การทำงานของระบบฐานข้อมูล	นักวิชาการวัฒนธรรม (N = 10)			นักเรียน (N = 12)			ครูกลุ่มสาระสังคม ฯ (N = 6)			ผู้ใช้ทั่วไป (N = 15)			รวม (N = 43)		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ถูกต้องตามผู้ที่กำหนดไว้	4 50	0 83	มากที่สุด	4 36	0 50	มาก	4 50	0 54	มากที่สุด	4 55	0 52	มากที่สุด	4 46	0 56	มาก
2	การสืบค้นข้อมูลและการเรียกใช้ข้อมูลสามารถได้ผลตรงตามที่ต้องการ	4 50	0 83	มากที่สุด	4 18	0 60	มาก	4 50	0 54	มากที่สุด	4 55	0 52	มากที่สุด	4 40	0 61	มาก
3	เมนูที่ใช้ในการเลือกการรายงานตามสาขาวัฒนธรรมด้านซ้ายมือ สามารถใช้งานได้รวดเร็ว	4 66	0 81	มากที่สุด	4 36	0 50	มาก	4 66	0 51	มากที่สุด	4 55	0 52	มากที่สุด	4 53	0 56	มากที่สุด
4	การสืบค้นโดยใส่คำค้น สามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้	4 66	0 81	มากที่สุด	4 00	0 77	มาก	4 50	0 54	มากที่สุด	4 66	0 50	มากที่สุด	4 40	0 71	มาก
	รวม	4 58	0 81	มากที่สุด	4 22	0 42	มาก	4 54	0 51	มากที่สุด	4 58	0 35	มากที่สุด	4 45	0 51	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การทำงานระบบฐานข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การทำงานของระบบฐานข้อมูล ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เมนูที่ใช้ในการเลือกการรายงานการพัฒนาวัฒนธรรมด้านซ้ายมือสามารถใช้งานได้รวดเร็ว ($\bar{x} = 4.53$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ถูกต้องตามเมนูที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.46$) การสืบค้นข้อมูลและเรียกใช้ข้อมูลสามารถได้ผลตรงตามที่ต้องการ ($\bar{x} = 4.40$) การสืบค้นโดยใส่คำค้น สามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ($\bar{x} = 4.40$)

3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในเรื่อง การแสดงผลลักษณ์พื้นฐานข้อมูล ปรากฏผลดังตาราง 6 ตาราง 6 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามในเรื่อง การแสดงผลลักษณ์ของระบบฐานข้อมูล

ข้อ	การแสดงผลลักษณ์ฐานข้อมูล	นักวิชาการวัฒนธรรม (N = 10)			นักเรียน (N = 12)			ครูกลุ่มสาระสังคม ฯ (N = 6)			ผู้ทั่วไป (N = 15)			รวม (N = 43)		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ลำดับชั้นการแสดงผลจากเป็นหัวข้อย่อย โดยรวมไปสู่รายละเอียดของเนื้อหาและภาพที่ขยายใหญ่ขึ้นมีความเหมาะสม	4.50	0.83	มากที่สุด	4.09	0.70	มาก	4.33	0.51	มาก	4.55	0.52	มากที่สุด	4.34	0.65	มาก
2	ภาษาที่ใช้ในฐานข้อมูล อ่านเข้าใจง่าย	4.50	0.83	มากที่สุด	4.18	0.75	มาก	4.33	0.51	มาก	4.55	0.52	มากที่สุด	4.37	0.60	มาก
3	พื้นสีฟ้า ตัวอักษรสีน้ำเงิน ที่ใช้ในการแสดงผล มีสัดส่วนงามเป็นธรรมชาติ สบายตา	4.66	0.51	มากที่สุด	4.18	0.75	มาก	3.66	0.51	มาก	4.55	0.52	มากที่สุด	4.28	0.68	มาก
4	ภาพประกอบที่คลิกขยายใหญ่มีความชัดเจน	4.33	0.81	มาก	4.18	0.60	มาก	4.33	0.81	มาก	4.22	0.66	มาก	4.25	0.67	มาก
5	ภาพประกอบมีความหลากหลาย	4.50	0.83	มากที่สุด	3.81	0.60	มาก	4.33	0.81	มาก	4.11	0.78	มาก	4.12	0.75	มาก
6	รายละเอียดของข้อมูลที่ให้ในแต่ละเรื่อง มีความสมบูรณ์ เพียงพอ	4.00	1.09	มาก	3.72	0.90	มาก	4.00	0.89	มาก	4.22	0.44	มาก	3.96	0.82	มาก
7	การจัดแสดงผลลักษณ์หน้าจอดีความเหมาะสมเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.50	0.83	มากที่สุด	4.36	0.50	มาก	4.33	0.51	มาก	4.44	0.72	มาก	4.40	0.61	มาก
รวม		4.42	0.76	มาก	4.07	0.42	มาก	4.19	0.52	มาก	4.38	0.43	มาก	4.25	0.49	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การแสดงผลลักษณ์ของระบบฐานข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การแสดงผลลักษณ์ของระบบฐานข้อมูลอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ การจัดแสดงผลลักษณ์หน้าจอดีความเหมาะสมเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{x} = 4.40$) ภาษาที่ใช้ในฐานข้อมูลอ่านเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.37$) ลำดับชั้นการแสดงผลจากเป็นหัวข้อย่อยโดยรวมไปสู่รายละเอียดของเนื้อหาและภาพที่ขยายใหญ่ขึ้นมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.34$)

4 โดยรวมทั้งหมดกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจระบบฐานข้อมูลพัฒนารวมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ปากฎผลดังตาราง 7

ตาราง 7 ความพึงพอใจต่อระบบฐานข้อมูลพัฒนารวมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	การทำงานของระบบฐานข้อมูล	นักวิชาการพัฒนารวม (N = 10)			นักเรียน (N = 12)			ครูกลุ่มสาระสังคม ฯ (N = 6)			ผู้ใช้ทั่วไป (N = 15)			รวม (N = 43)		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	โดยรวมทั้งหมดกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจฐานข้อมูลพัฒนารวมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม	4.50	0.83	มากที่สุด	4.45	0.52	มาก	4.33	0.15	มาก	4.55	0.52	มากที่สุด	4.46	0.61	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อระบบฐานข้อมูลพัฒนารวมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มที่มีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุดมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป ($\bar{X} = 4.55$) กลุ่มนักวิชาการพัฒนารวม ($\bar{X} = 4.50$) และกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในระดับมาก คือ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.45$) ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.33$)

5. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลพัฒนาระบบท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามทุกด้าน ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8. ความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลพัฒนาระบบท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามโดยรวมทุกด้านของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อ	รายการ	นักวิชาการพัฒนาระบบ (N = 10)			นักเรียน (N = 12)			ครูกลุ่มสาระสังคมฯ (N = 6)			ผู้ใช้ทั่วไป (N = 15)			รวม (N = 43)		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	การออกแบบระบบ	4.75	0.53	มากที่สุด	4.25	0.54	มาก	4.44	0.51	มาก	4.48	0.39	มาก	4.43	0.50	มาก
2	การทำงานของระบบ	4.58	0.81	มากที่สุด	4.22	0.42	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด	4.58	0.35	มากที่สุด	4.45	0.51	มาก
3	การแสดงผลลัพธ์	4.42	0.76	มาก	4.07	0.42	มาก	4.19	0.52	มาก	4.38	0.43	มาก	4.25	0.49	มาก
รวม		4.58	0.68	มากที่สุด	4.18	0.39	มาก	4.39	0.49	มาก	4.48	0.31	มาก	4.37	0.45	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลพัฒนาระบบท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า กลุ่มที่มีระดับความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กลุ่มนักวิชาการพัฒนาระบบ ($\bar{X} = 4.58$) และกลุ่มที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป ($\bar{X} = 4.48$) ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.39$) กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 4.18$)

6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

6.1 กลุ่มนักวิชาการวัฒนธรรม

- 6.1.1 ควรเพิ่มภาพประกอบให้ละเอียดและชัดเจนขึ้น (2 ราย)
- 6.1.2 ควรมีข้อมูลวัดให้ครบทุกวัด (1 ราย)
- 6.1.3 ควรหาข้อมูลจากแหล่งที่มาหลายๆ แหล่ง (1 ราย)
- 6.1.4 ควรเพิ่มรายละเอียดการเดินทางไปสถานที่แต่ละแห่ง (2 ราย)
- 6.1.5 ควรนำเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต (2 ราย)

6.2 กลุ่มครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม

6.2.1 เป็นฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการศึกษามาก ควรเผยแพร่ให้สถานศึกษา
ทุกแห่งในจังหวัด (2 ราย)

- 6.2.2 ควรให้ขนาดตัวอักษรใหญ่ขึ้นกว่านี้ (2 ราย)
- 6.2.3 ควรมีแผนที่แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (1 ราย)
- 6.2.3 ควรมีรายการสถานศึกษา และโรงพยาบาลในจังหวัดด้วย (2 ราย)
- 6.2.3 ควรมีรายการสถานที่พัก รีสอร์ท และราคาค่าห้องพัก (1 ราย)

6.3 กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 6.3.1 เนื้อหาค่อนข้างสมบูรณ์ แต่น่าจะมีรายละเอียดมากกว่านี้ (1 ราย)
- 6.3.2 ควรมีภาษาอังกฤษประกอบด้วยเพื่อชาวต่างชาติได้ข้อมูลในการท่องเที่ยว

(3 ราย)

- 6.3.3 การจัดวางรูปแบบหน้าจoreียบง่ายเกินไป น่าจะมีภาพกราฟิกประกอบ

(2 ราย)

- 6.3.4 ควรมีคำอธิบายใต้ภาพด้วย (2 ราย)
- 6.3.5 ให้มีการตั้งกระทู้เพื่อสอบถามได้ (2 ราย)
- 6.3.6 ขนาดตัวอักษรควรมีตัวใหญ่กว่านี้ (2 ราย)
- 6.3.7 ควรให้โรงเรียนเพื่อประกอบการเรียนการสอน (2 ราย)

6.4 กลุ่มผู้ใช้ทั่วไป

- 6.4.1 ควรมีเพลงบรรเลงประกอบทุกหน้า (1 ราย)
- 6.4.2 ควรพัฒนาต่อไปด้วยการเพิ่มข้อมูลในเชิงลึก (1 ราย)
- 6.4.3 ควรมีรายการสถานที่พัก รีสอร์ท และราคาค่าห้องพัก (2 ราย)
- 6.4.4 ควรมีคำอธิบายประกอบใต้ภาพทุกภาพ (1 ราย)
- 6.4.5 ควรมีเสียงบรรยายประกอบ (1 ราย)
- 6.4.6 ขนาดตัวอักษรควรมีตัวใหญ่กว่านี้ (2 ราย)
- 6.4.7 ควรนำเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต (3 ราย)

6.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยรวมของกลุ่มตัวอย่าง

- 6.5.1 ควรนำเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต (5 ราย)

6 5 2 ขนาดตัวอักษรควรมีตัวใหญ่กว่านี้ (4 ราย)

6 5 3 ควรมีคำอธิบายได้ภาพด้วย (3 ราย)

6 5 4 ควรมีภาษาอังกฤษประกอบด้วยเพื่อชาวต่างชาติได้ข้อมูลในการท่องเที่ยว

(3 ราย)

6 5 5 ควรมีรายการสถานที่พัก รีสอร์ท และราคาค่าห้องพัก (3 ราย)

6 5 6 ควรเพิ่มรายละเอียดการเดินทางไปสถานที่แต่ละแห่ง (3 ราย)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

ความสำคัญของการวิจัย

ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นประโยชน์โดยตรงต่อสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดที่จะนำระบบฐานข้อมูลนี้ไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านการบริหารและการวางแผนการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น และฐานข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาเพื่อให้ครูและนักเรียน ในยุคปฏิรูปการศึกษา ใช้ในการค้นหาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นและ ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเองและเป็นข้อมูลสำหรับบุคคลทั่วไปที่สนใจข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การออกแบบและการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

มุ่งออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีลักษณะเป็นข้อความ รูปภาพและเสียงในเชิงทดลอง โดยใช้โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล ไมโครซอฟต์ แอ็กเซส เอ็ก ซี ใช้ภาษา ASP เป็นตัวเชื่อมประสาน และโปรแกรม Macromedia Dreamweaver MX แสดงผลลัพธ์หน้าจอ ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอเป็นข้อมูลที่แนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลได้แก่ ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น 15 สาขา ดังนี้ อาหารและโภชนาการ ศาสนาและพิธีกรรม การเกษตรและการทำมาหากิน ประเพณีและวัฒนธรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปการแสดงและดนตรี ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน ประวัติศาสตร์และโบราณคดี บุคคลสำคัญ, แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ เพลงเกี่ยวกับจังหวัด จำนวน 242 รายการ

กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้เพื่อทดสอบระบบ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคคลที่สุ่มเพื่อสอบถามความคิดเห็นหลังจากการทดลองใช้ระบบฐานข้อมูล ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1 นักวิชาการวัฒนธรรมสังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 10 คน
- 2 ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนศรีทธาสมุทร และ โรงเรียนถาวรานุกูล จำนวน 6 คน
- 3 นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนศรีทธาสมุทร และ โรงเรียนถาวรานุกูล จำนวน 12 คน
- 4 ผู้ใช้ทั่วไป จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ

- 1 ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
- 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

สรุปขั้นตอนการสร้างระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ภูมิศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

การสร้างระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ ออกแบบโครงสร้างของชุดคำสั่ง เขียนชุดคำสั่ง จัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม บันทึกข้อมูลลงฐานข้อมูล ทดสอบความถูกต้องของระบบฐานข้อมูล เมื่อระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ถูกต้องตามคำสั่งแล้ว นำไปเสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงและแก้ไขจนสมบูรณ์แล้ว จากนั้นก็นำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ให้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักวิชาการวัฒนธรรมในสังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสาคร ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีทธาสมุทร โรงเรียนถาวรานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามและผู้ใช้ทั่วไป ประกอบด้วย ข้าราชการหน่วยงานอื่น ประชาชน นักท่องเที่ยว ได้ทดลองใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อประเมินผลการใช้ระบบฐานข้อมูลด้วยการออกแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบฐานข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อเรื่องการใช้ฐานข้อมูล ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาตรวจ

ให้คะแนน หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในเรื่อง การออกแบบระบบ การทำงานของระบบ การแสดงผลลัพธ์ของฐานข้อมูล ดังนี้

การออกแบบระบบ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การออกแบบระบบฐานข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การออกแบบระบบฐานข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับดังนี้ หน้าจอแรกของฐานข้อมูลมีรายการเป็นเมนูให้คลิกทำให้สะดวกต่อผู้ใช้ หน้าจอฐานข้อมูลมีเมนูเลือกรายการสาขาทางด้านซ้ายและช่องสืบค้นโดยใส่คำค้นอยู่ด้านขวามือมีความเหมาะสมทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างสะดวก การเลือกเมนูด้วยการคลิกเมาส์ทำให้การใช้งานได้สะดวก การเริ่มใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยการดับเบิลคลิกที่ไอคอน Internet Explorer ซึ่งเป็นโปรแกรมค้นดูทำให้สามารถเรียกใช้ฐานข้อมูลได้อย่างสะดวก

การทำงานของระบบ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การทำงานระบบฐานข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การทำงานของระบบฐานข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เมนูที่ใช้ในการเลือกรายการตามสาขาวัฒนธรรมด้านซ้ายมือสามารถใช้งานได้รวดเร็ว และข้อที่อยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ถูกต้องตามเมนูที่กำหนดไว้ การสืบค้นข้อมูลและการเรียกใช้ข้อมูลสามารถได้ผลตรงตามที่ต้องการ การสืบค้นโดยใส่คำค้น สามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

การแสดงผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่อง การแสดงผลลัพธ์ของระบบฐานข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อเรื่องการแสดงผลลัพธ์ของฐานข้อมูลอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ การจัดแสดงผลลัพธ์บนหน้าจอมีความเหมาะสมเป็นระเบียบเรียบร้อย ภาษาที่ใช้ในฐานข้อมูลอ่านเข้าใจง่าย ลำดับชั้นการแสดงผลจากเป็นหัวข้อย่อยโดยรอบไปสู่รายละเอียดของเนื้อหาและภาพที่ขยายใหญ่ขึ้นมีความเหมาะสม

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรวมและในทุกหัวข้ออยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก เนื่องจากยังไม่เคยมีการรวบรวมข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นครบทุกด้านและนำมาจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้จากงานวิจัยของ วชิร คนสูง (2545 บทคัดย่อ) พบว่าการให้บริการสารสนเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะผลิตออกมาในรูปแบบแผ่นพับ จุลสาร

และโปสเตอร์ ยังไม่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มจึงมีความคิดเห็นวาระบบฐานข้อมูลนี้มีประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ สถานศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ใช้ข้อมูลในการดำเนินงาน การศึกษาและเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สอดคล้องกับบทความของพระมานะทัศน์ (2547 : 64) กล่าวว่า การดำเนินงานและการบริหารงานวัฒนธรรมในชุมชน ควรมีข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ที่มีการจัดเก็บไว้เป็นระบบและสามารถให้บริการแก่ทุกหน่วยงาน เพื่อนำไปประกอบการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมที่สามารถจะนำมาพัฒนาให้เหมาะสมกับการสร้างจุดขายด้านการท่องเที่ยวต่อไป และจากงานวิจัยของอารีรัตน์ ลำพูน (2547 : 64) พบว่าการเรียนการสอนที่นำเสนอข้อมูลที่มีภาพและเสียง ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นและช่วยกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียนมากขึ้น ระบบฐานข้อมูลนี้จึงเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยครูผู้สอนวิชาท้องถิ่นของเรา และทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ดังนี้

1 การออกแบบระบบ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในเรื่องการออกแบบระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าสูงสุด คือ หน้าจอแรกของระบบฐานข้อมูลมีรายการเป็นเมนูให้คลิกทำให้สะดวกต่อผู้ใช้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับการใช้เมาส์คลิกเลือกรายการทางด้านซ้ายตามรูปแบบการออกแบบเว็บไซต์ทั่วไป ทำให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำอยู่แล้วมีความคิดเห็นว่าการใช้เมาส์คลิกเลือกรายการมีความสะดวกและรวดเร็วกว่าการพิมพ์คำค้นลงในช่องทางด้านขวา ส่วนในหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมาก คือ จำแนกสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ตรงประเด็นและครอบคลุมเนื้อหาที่น่าสนใจ ผู้ใช้ส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มรายการสถานศึกษา สถานพยาบาลและที่พัก รีสอร์ทลงไปในระบบฐานข้อมูลนี้ด้วย

2 การทำงานของระบบ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการทำงานของระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เมนูที่ใช้ในการเลือกรายการตามสาขาวัฒนธรรมด้านซ้ายมือ สามารถใช้งานได้รวดเร็ว เนื่องจากกลุ่มผู้ใช้มีความคุ้นเคยกับการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายการให้เลือกในเมนูด้านซ้ายและการเลือกเมนูทำให้ค้นหาข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว และระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และตามที่ต้องการ ทำให้ผู้ใช้เลือกใช้ชีวิตนี้มากกว่าวิธีการพิมพ์คำค้นลงในช่องค้นหา

3 การแสดงผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการแสดงผลลัพธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดแสดงผลลัพธ์บนหน้าจอมีความเหมาะสมเป็นระเบียบเรียบร้อย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มนักเรียนให้ข้อเสนอแนะว่า หน้าจอมีความเรียบง่ายเกินไป ควรเพิ่มเติมภาพกราฟิกให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างทางด้านวัยวุฒิกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นๆที่มีระดับอายุที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มนักเรียนจึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป ส่วนในหัวข้อ พื้นสีฟ้า ตัวอักษรสีน้ำเงิน ที่ใช้แสดงผลลัพธ์มี

สีสันสวยงามเป็นธรรมชาติ สบายตา กลุ่มผู้ใช้ส่วนใหญ่เห็นด้วย มีกลุ่มครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มผู้ใช้ทั่วไปให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับขนาดตัวอักษรให้มีขนาดใหญ่ขึ้นแต่มีข้อจำกัดทางด้านโปรแกรมที่มีปัญหาด้านการปรับรูปแบบตัวอักษรและการแบ่งวรรคตอน และการย่อหน้า ถ้าหากขยายตัวอักษรให้มีขนาดใหญ่ขึ้นการแสดงผลหน้าจอผลลัพธ์ในรายการที่มีข้อมูลมากมาย มีความกว้างของหน้าจอกว้างเกินไปและทำให้ไม่สวยงาม

4 โดยรวมทั้งหมดกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าระบบฐานข้อมูลนี้มีประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการสำหรับสืบค้นข้อมูลประกอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ สถานศึกษาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับครูและนักเรียน และนักท่องเที่ยวใช้เป็นข้อมูลในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรสงคราม

5 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่หากพิจารณาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มเป็นรายด้านจากแบบสอบถามความคิดเห็น จะเห็นได้ว่ากลุ่มที่มีความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆทุกด้าน คือกลุ่มนักเรียน เนื่องจากกลุ่มนักเรียนมีความแตกต่างทางด้านวัยวุฒิ ประสบการณ์ ความเข้าใจและความสนใจทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักวิชาการวัฒนธรรม ที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมากที่สุด เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอื่นๆ รวมทั้งมีหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน ฟื้นฟูและถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่เด็กและเยาวชนได้สืบทอดต่อไป ดังนั้น การนำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นนี้ไปเผยแพร่จะต้องปรับปรุงเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่มนักเรียนด้วยการเพิ่มเติมสีสัน กราฟิก บนหน้าจอระบบฐานข้อมูลให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองของกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นเด็กและเยาวชนและเป็นการดึงดูดให้กลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติหันมาสนใจและเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองให้คงอยู่สืบไป

6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้นำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นนี้ออกเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต เพื่อให้กลุ่มผู้ใช้ทุกกลุ่มสามารถสืบค้นข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และสามารถค้นหาข้อมูลได้ไม่จำกัดเฉพาะที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงครามเท่านั้น ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่มีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม ที่จะนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาพัฒนาให้การเผยแพร่ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมและประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงครามให้เป็นที่ยอมรับและมามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1 แนวทางการนำระบบฐานข้อมูลไปใช้

ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นระบบฐานข้อมูลปิด (Offline) ยังไม่ได้นำออกเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงครามยังมีข้อจำกัดด้านเนื้อที่บนเว็บไซต์ของสำนักงาน ฯ หากหน่วยงานใดต้องการนำฐานข้อมูลนี้ไปใช้ จะต้องติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตอินฟอร์เมชันเซิร์ฟเวอร์ (Internet Information Server , IIS) ก่อนแล้ว จึงนำระบบฐานข้อมูลนี้ไปติดตั้งได้

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2 1 ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย
- 2 2 ควรศึกษาและพัฒนาข้อมูลด้านอื่น ๆ ให้เป็นระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร (2544) วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดสมุทรสงคราม กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา
- กระทรวงวัฒนธรรม (2546ก) โครงการสืบค้นวัฒนธรรมท้องถิ่น กรุงเทพฯ กระทรวงฯ
- (2546ข) การกิจและแนวทางการบริหารภารกิจของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรุงเทพฯ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) โครงการสื่อเพื่อวัฒนธรรม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กัญญา วังศรี (2542) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ป่วยอุบัติเหตุ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยานิพนธ์ ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์) ขอนแก่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ่ายเอกสาร
- กิตติ ภัคดีวัณณะกุล, และ ไชยรัตน์ ปานปั้น (2543) ASP ฐานข้อมูล กรุงเทพฯ เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์
- กิตติ ภัคดีวัณณะกุล, และ ทวีศักดิ์ กาญจนสุวรรณ (2544) สร้างระบบสารสนเทศบนเว็บ ด้วย Front Page 2002 กรุงเทพฯ เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์
- กรรชิต มัลลียงส์ (2538) ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์ กรุงเทพฯ ซีเอ็ดดูเคชั่น
- จักรกร จิตพงษ์, และ นันทิยา สว่างวุฒิธรรม (2546) คู่มือการบันทึกคำบอกเล่าของผู้รู้ในท้องถิ่น กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จิตชิน จิตติสุขพงษ์ (2545) การสร้างฐานข้อมูลปริญญาณิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต ปริญญาณิพนธ์ ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- น้ำทิพย์ วิภาวิน (2543) ห้องสมุดดิจิทัล กรุงเทพฯ ฟินนี พับบลิชซิง
- นิคม มูลิกะคามะ (2545) วัฒนธรรม บทบาทใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ กรุงเทพฯ กรมศิลปากร
- นุชนาฏ กุลคง (2544) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ วิทยานิพนธ์ กศ ม (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) พิษณุโลก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถ่ายเอกสาร
- ผาณิต ใจตระกูล (2545) ฐานข้อมูลบรรณานุกรมหนังสือที่ได้รับรางวัลของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ ระหว่าง พ ศ 2529 – 2535 การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-เชียงใหม่ ถ่ายเอกสาร

- พจนานุกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (2545) กรุงเทพฯ ซีเอ็ด ยูเคชั่น
- พลาดิพย์ ลิทธิธัญกิจ (2546?) มนุษย์กับการเรียนรู้จากวิถีชีวิต เอกสารประกอบการสอน
กรุงเทพฯ ม ป พ อัดสำเนา
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7
กรุงเทพฯ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พีระ มานะทัศน์ (2547) CEO กับการบริหารงานวัฒนธรรม ใน การบริหารงานวัฒนธรรม
หน้า 63-66 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุลสภา ลาดพร้าว
- แมนมาส ขวลิต (2543) การเขียนหนังสือสารคดี สืบสานมรดกวัฒนธรรมไทย กรุงเทพฯ
ต้นอ้อ
- รุ่งนภา ตริเสนห์จิต (2542) การพัฒนาโปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูล
ทางด้านโบราณวัตถุสถานของไทย ปรินุญานินพนธ์ ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร
- วัชร กากแก้ว (2545) การสร้างสื่อการสอนประเภทสไลด์ประกอบเสียง วิชาพระพุทธศาสนา
เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4
ปรินุญานินพนธ์ ศศ ม (เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- วัชร คนสูง (2545) การดำเนินงานสารสนเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ-
ศาสตร์) มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถ่ายเอกสาร
- วาสนา สุขกระสานติ (2545) โลกของคอมพิวเตอร์ สารสนเทศ และอินเทอร์เน็ต กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ (2540) มรดกวัฒนธรรมพื้นบ้าน กรุงเทพฯ เอสพีเอฟ พรินติ้งกรุ๊ป
- วีรณัฐ ไม้ไทย (2541) การศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นกับประสิทธิภาพของสถาบันส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรมของกรมศิลปากรและการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการพัฒนาวัฒนธรรม กรุงเทพฯ
กรมศิลปากร
- วุฒิพงศ์ พงศ์สุวรรณ, และวลัยพร จรนิเทศ (2543) [ฮาว ทู เลิร์น ดาต้าเบส วิธ ไมโครซอฟท์
แอ็กเซส] (How to Learn Database with Microsoft Access) กรุงเทพฯ ดีแอลเอส
- สมชาย วรรณญาณไกร (2539) การพัฒนาโปรแกรม dBASE III PLUS เพื่อจัดทำฐานข้อมูลทาง
บรรณานุกรมในห้องสมุดโรงเรียน ปรินุญานินพนธ์ ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร
- สวรรณค์ ตั้งตรงสิทธิกุล (2546?) การสืบค้นวัฒนธรรมในท้องถิ่น (เอกสารประกอบการสอน)
กรุงเทพฯ ม ป พ อัดสำเนา

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2543ก) แผนแม่บทวาระแห่งชาติว่าด้วยทศวรรษ
สืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา พ ศ 2541 – 2550 กรุงเทพฯ สำนักงานฯ
- (2543ข) สรุปผลการดำเนินงานวัฒนธรรมไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์ครุสภา
- (2544) แนวทางการสืบค้นวัฒนธรรมท้องถิ่นไทย กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ครุสภา
- (2545) กระทรวงวัฒนธรรม กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ครุสภา
- (2546) กรอบความคิดในการปลูกฝังและสร้างเสริมความ “รักชาติ-รักถิ่น” กรุงเทพฯ
สำนักงานฯ
- สุพัตรา สุภาพ (2536) สังคมและวัฒนธรรมไทย คำนิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี
พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- สุพิทวง ธรรมพินทา (2532) พื้นฐานวัฒนธรรมไทย กรุงเทพฯ ดี ดี บุ๊คส์โดร์
- สุภาพร มณีสุริยา (2544) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสารภาษาไทย สำนักบรรณสาร
และสารสนเทศ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิทยานิพนธ์ ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์) ขอนแก่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ่ายเอกสาร
- สุวัฒน์ ศักดิ์ดีศรีกุล (2536) การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านสำหรับสำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปรินทิพนิพนธ์ กศ ด (พัฒนศึกษาศาสตร์)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- อาลักษณ์ ยนต์นิยม (2546) การพัฒนาโปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลของฝ่ายวิศวกรรมบริการ
บริษัทโกดัก (ประเทศไทย) จำกัด วิทยานิพนธ์ กศ ม (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร
- โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2544) การวิเคราะห์และออกแบบระบบ กรุงเทพฯ ซีเอ็ดดูเคชั่น
- Bower, Laura M (1994) *An Investigation of Distributed Database Systems and Microsoft
Access as Distributed Database Software* (Online) Available
<http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit>
- Kouria, A (1995) *A Digital Art Image Database Using Borland Paradox*, (CD-ROM)
15(4) 251 - 259 Available LISA , Library Information Science Abstract
- Leong, Leslie Yee S (2001) *A Test of the Technology Acceptance Model in Database
Application MS Access Use* (Online) Available
<http://medline.lib.buu.ac.th/detail.nsp>
- Liang, Guowei (2002) *The Automatic Product Management System (APMS) Integrated
Business Process Management for a Small Business Application* (Online)
Available <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit>

- Rhine, L (1996, Winter) *The Development of a Journal Evaluation Database Using Microsoft Access* (CD-ROM) 22(4) 17 – 34 Available LISA Library Information Science Abstract
- Subramanian, Soumya (1996) *Secure Distributed Database System and Transaction Processing Application Using Microsoft Access and Visual C++* (Online) Available <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/1381167>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519 12/0๗๔/

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนศรีธรรมาศมุทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาววารี ยอดครุฑ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากระบวนการข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม” โดยมี รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณญาณไกร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 6 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววารี ยอดครุฑ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์มือถือ 06-577-5931

ที่ ศธ 0519 12/0๙8๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนถาวรานุกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาววารี ขอดครุฑ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากระบวนการข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม” โดยมี รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณญาณไกร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 6 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้งานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววารี ขอดครุฑ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-577-5931

ที่ ศธ 0519 12/๐๙๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาววารี ยอดครุฑ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม” โดยมี รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณญาณไกร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักวิชาการวัฒนธรรม จำนวน 3 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้งานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววารี ยอดครุฑ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-577-5931

ที่ ศธ 0519 12/๐๗๘๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุมนวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขออนุญาตขอยุติการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาววารี ยอดครุฑ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์พา พันธเมฆา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย วรรณานุกร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักวิชาการวัฒนธรรม จำนวน 3 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตขอยุติการวิจัย ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววารี ยอดครุฑ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 06-577-5931

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงครามที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเผยแพร่สารสนเทศทางด้านวัฒนธรรม ภายหลังจากผู้ใช้ได้ทดลองใช้ฐานข้อมูลโครงสร้างของแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้ฐานข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างด้านขวามือตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม ตามหัวข้อต่อไปนี้

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	<u>การออกแบบ</u> การเริ่มใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยการดับเบิลคลิกที่ไอคอน Internet Explorer ซึ่งเป็นโปรแกรมค้นดู (Browser) ทำให้สามารถเรียกใช้ฐานข้อมูลได้อย่างสะดวก					
2	หน้าจอแรกของฐานข้อมูลมีรายการเป็นเมนูให้คลิกทำให้สะดวกต่อผู้ใช้					
3	หน้าจอฐานข้อมูลมีเมนูเลือกรายการสาขาทางซ้าย และช่องสืบค้นโดยใส่คำค้นอยู่ด้านขวามือ มีความเหมาะสม ทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างสะดวก					
4	การเลือกเมนูด้วยการคลิกเมาส์ ทำให้ใช้งานได้สะดวก					
5	คำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล ชัดเจน ใช้งานง่าย					
6	จำแนกสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ตรงประเด็น และครอบคลุมเรื่องที่น่าสนใจ					
7	<u>การทำงานของระบบ</u> ระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ถูกต้องตามเมนูที่กำหนดไว้					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
8	การสืบค้นข้อมูลและการเรียกใช้ข้อมูลสามารถ ได้ผลตรงตามที่ต้องการ					
9	เมนูที่ใช้ในการเลือกรายการตามสาขาวัฒนธรรม ด้านซ้ายมือ สามารถใช้งานได้รวดเร็ว					
10	การสืบค้นโดยใส่คำค้น สามารถสืบค้นข้อมูลได้ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้					
11	<u>การแสดงผลลัพธ์</u> ลำดับชั้นการแสดงผลจากเป็นหัวข้อย่อยโดยรวม ไปสู่รายละเอียดของเนื้อหาและภาพที่ขยายใหญ่ ขึ้นมีความเหมาะสม					
12	ภาษาที่ใช้ในฐานข้อมูล อ่านเข้าใจง่าย					
13	พื้นสีฟ้า ตัวอักษรสีน้ำเงิน ที่ใช้ในการแสดง ผลลัพธ์ มีสีสันสวยงามเป็นธรรมชาติ สบายตา					
14	ภาพประกอบที่คลิกขยายใหญ่มีความชัดเจน					
15	ภาพประกอบมีความหลากหลาย					
16	รายละเอียดของข้อมูลที่ให้ในแต่ละเรื่อง มีความสมบูรณ์ เพียงพอ					
17	การจัดแสดงผลลัพธ์บนหน้าจอมีความเหมาะสม เป็นระเบียบเรียบร้อย					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับฐานข้อมูล

2.1 โดยรวมทั้งหมดท่านมีความพึงพอใจฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม
อยู่ในระดับใด

- ☐ มากที่สุด
☐ มาก
☐ ปานกลาง
☐ น้อย
☐ น้อยที่สุด

2.2 ทานมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอะไรอีกบ้าง เพื่อให้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นนี้ มีประโยชน์
มากยิ่งขึ้น โปรดแสดงความคิดเห็น

ภาคผนวก ค

คู่มือการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับผู้ใช้

คู่มือการใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม (สำหรับผู้ใช้)

ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อจัดเก็บข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น 15 สาขา ประกอบด้วย อาหารและโภชนาการ ,ศาสนาและพิธีกรรม ,การเกษตรและการทำมาหากิน, ประเพณีและวัฒนธรรม, ศิลปหัตถกรรม, ศิลปการแสดงและดนตรี, อนุรักษ์และสวัสดิการชุมชน, ประวัติศาสตร์และโบราณคดี, บุคคลสำคัญ, แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม, แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม, สิ่งแวดล้อม, การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ,ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ, เพลงเกี่ยวกับจังหวัด ซึ่งระบบฐานข้อมูลนี้จัดเก็บข้อมูลเฉพาะที่เป็นตัวอย่างในการทดสอบโปรแกรม

วิธีการเข้าใช้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม

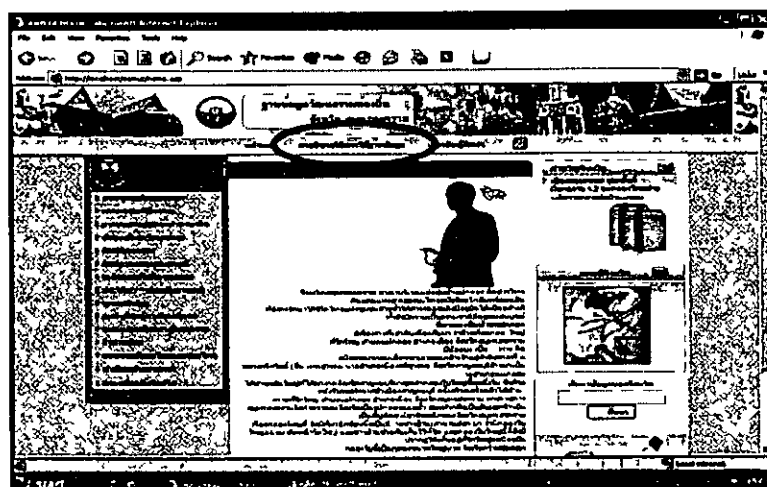
เข้าสู่ฐานข้อมูลด้วยการใช้ดับเบิลคลิกที่ Internet Explorer จะพบหน้าต่างจอแรก ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายวิธีการใช้ฐานข้อมูล, ลีขันธ์ข้อมูล , ผู้จัดทำ, แผนที่

ภาพประกอบ 17 หน้าจอแรก

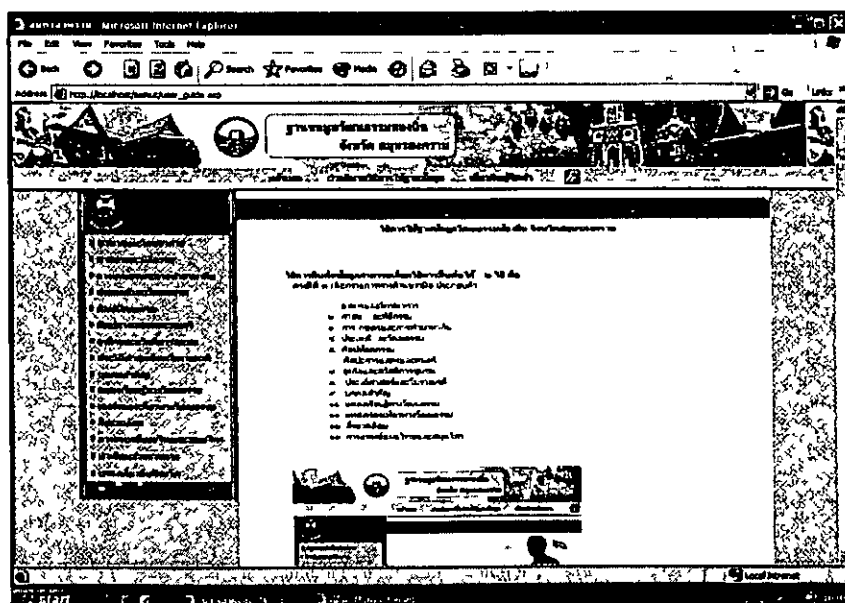
คำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล

1 ใช้เมาส์คลิกที่ “ คำอธิบายวิธีการใช้ฐานข้อมูล ” 1 ครั้ง ที่หน้าจอแรก ดังภาพประกอบ 18 ก็จะเข้าสู่หน้า คำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล

ภาพประกอบ 18 เลือกคำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล

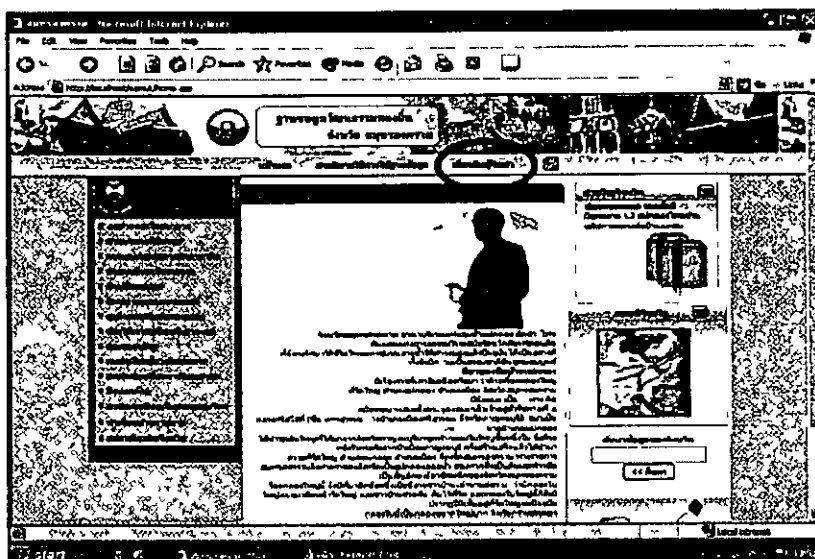
2 เมื่อเข้าหน้าจอของคำอธิบายวิธีการใช้ฐานข้อมูล ดังภาพประกอบ 19 จะมีรายละเอียดคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

ภาพประกอบ 19 หน้าจอแสดงคำอธิบายการใช้ฐานข้อมูล

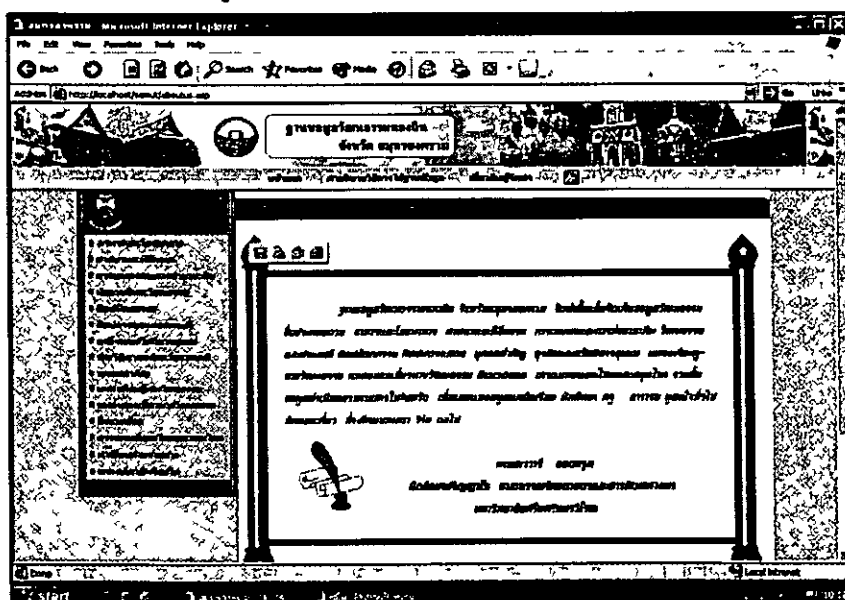
เกี่ยวกับผู้จัดทำ

1 ใช้เมาส์คลิก "เกี่ยวกับผู้จัดทำ" 1 ครั้ง ดังภาพประกอบ 20 ก็จะเข้าสู่หน้าจอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำฐานข้อมูล

ภาพประกอบ 20 เลือกรายการเกี่ยวกับผู้จัดทำ

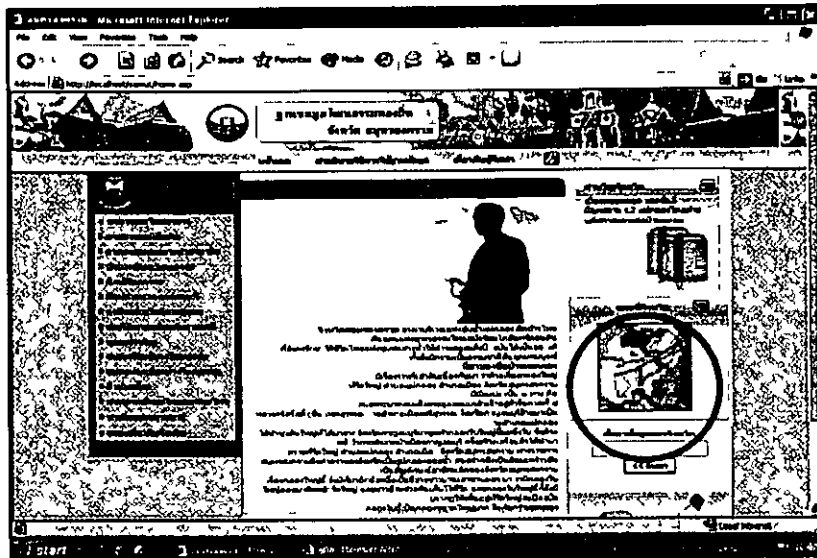
2 เมื่อเข้าหน้าจอเกี่ยวกับผู้จัดทำ ดังภาพประกอบ 21 จะแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำฐานข้อมูล

ภาพประกอบ 21 หน้าจอแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้จัดทำ

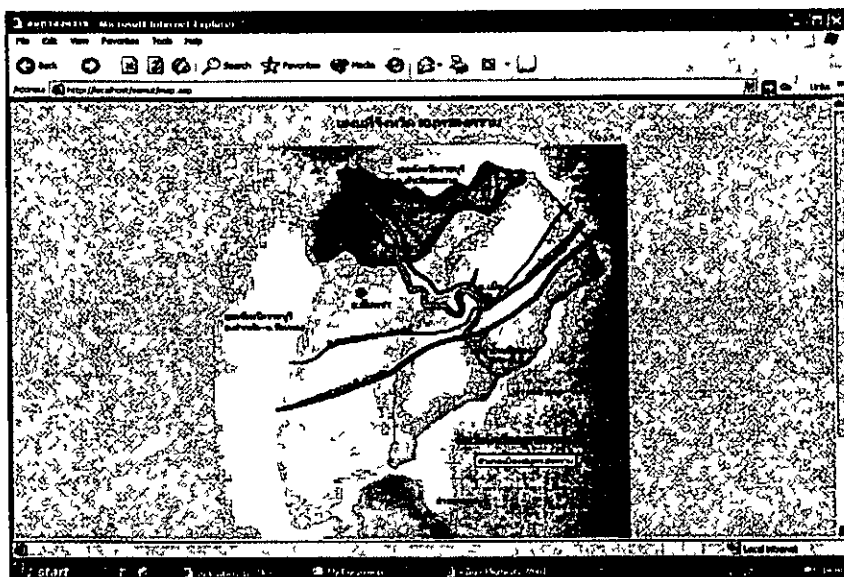
แผนที่จังหวัด

- 1 ใช้เมาส์คลิกที่ “แผนที่” 1 ครั้ง ดังภาพประกอบ 22

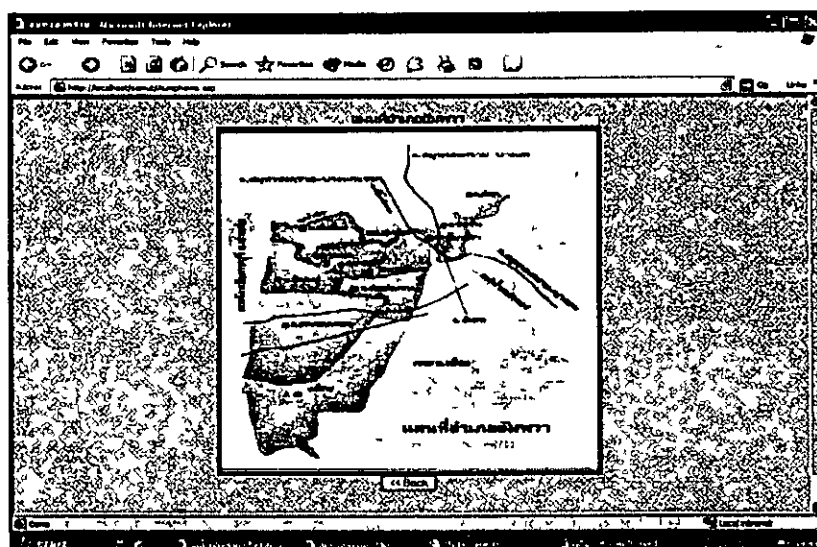
ภาพประกอบ 22 แผนที่

- 2 หน้าจอจะแสดงผลรายการ ดังภาพประกอบ 23 แผนที่จังหวัดสมุทรสงคราม

ภาพประกอบ 23 หน้าจอแสดงผลแผนที่จังหวัด

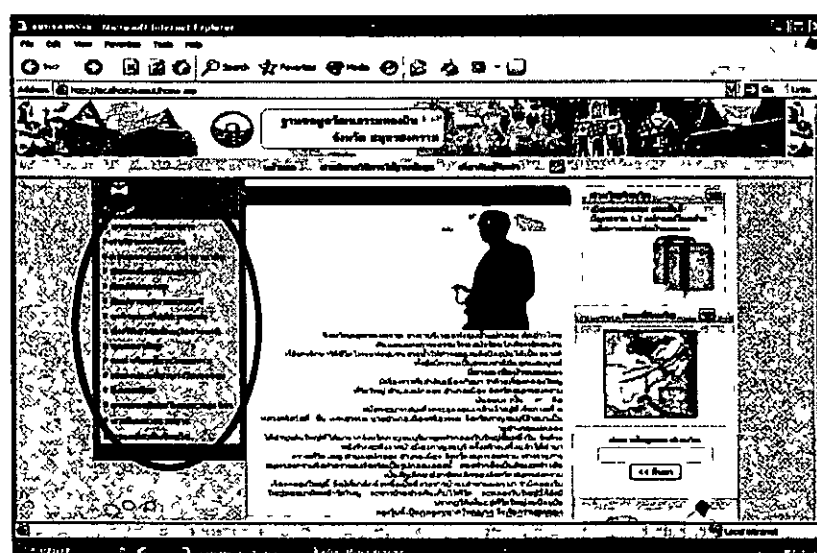
3 หากต้องการเข้าดูรายละเอียด แผนที่แต่ละอำเภอ ใช้เมาส์คลิกในภาพบริเวณอำเภอ นั้นๆ แล้วคลิก 1 ครั้ง หน้าจอจะแสดงผลดังภาพประกอบ 24

ภาพประกอบ 24 หน้าจอแผนที่อำเภอ

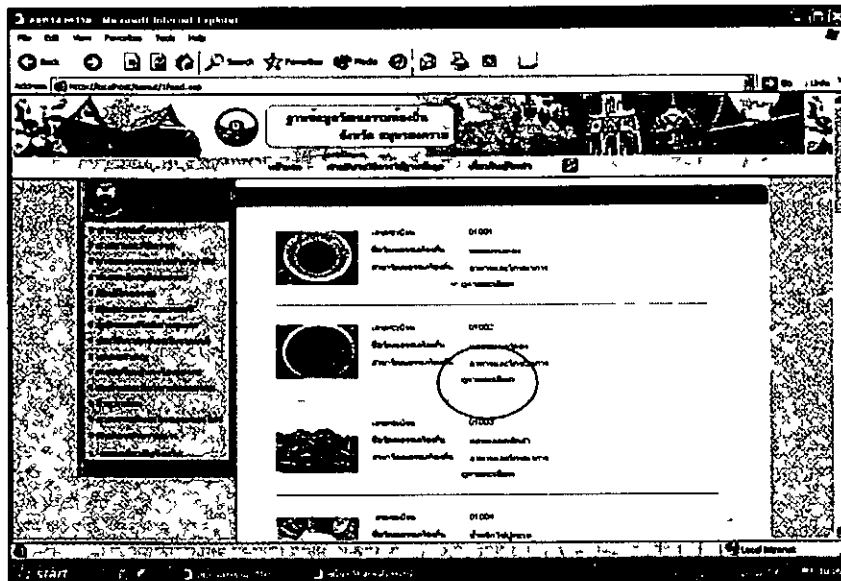
การสืบค้นข้อมูล

1 ใช้เมาส์คลิกเลือกเมนูตามสาขาวัฒนธรรมทางด้านซ้าย 1 ครั้ง ดังภาพประกอบ 25 ก็จะเข้าสู่รายการตามสาขาวัฒนธรรมที่ผู้ใช้เลือก

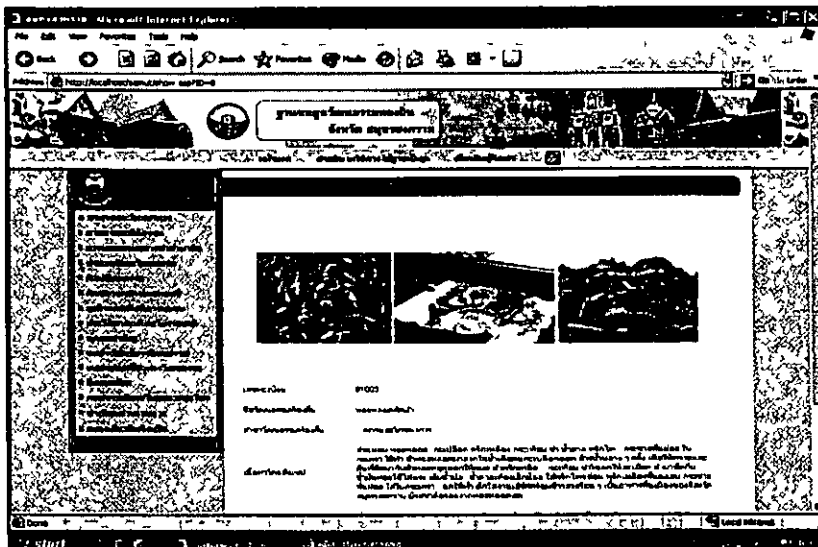
ภาพประกอบ 25 เลือกรายการตามสาขาวัฒนธรรม

2 เมื่อเลือกรายการวัฒนธรรมในสาขาใดสาขาหนึ่ง โปรแกรมจะสืบค้นข้อมูลที่ต้องการก็จะแสดงรายการดังภาพประกอบ 26

ภาพประกอบ 26 หน้าจอจะแสดงรายการที่สืบค้นได้

3 เมื่อเลือกรายการตามที่ค้นได้แล้ว ให้เมาส์คลิก “ดูรายละเอียด” เพื่อแสดงข้อมูลดังภาพประกอบ 27

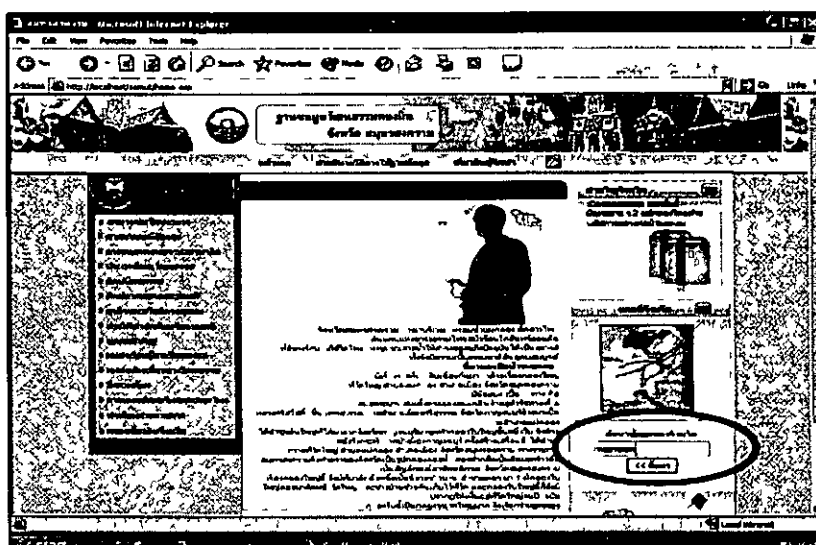
ภาพประกอบ 27 หน้าจอแสดงรายละเอียดข้อมูล

3 หากผู้ใช้ต้องการดูภาพใหญ่ ให้ใช้เมาส์คลิกที่ภาพ 1 ครั้ง ภาพก็จะขยายภาพเป็นภาพใหญ่ได้ ดังภาพประกอบ 28

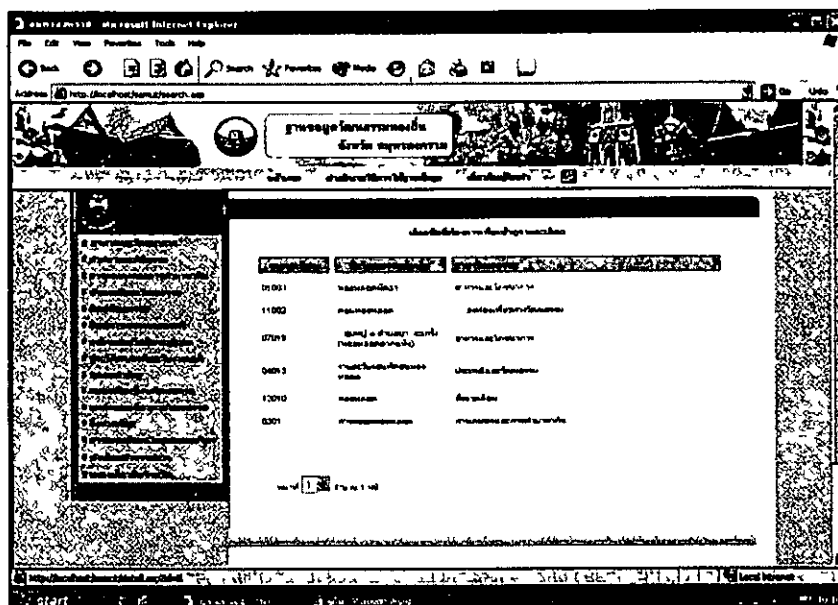
ภาพประกอบ 28 หน้าจอแสดงภาพขยายใหญ่

5 หากต้องการเข้าสืบค้นข้อมูลโดยใช้คำค้น เช่น เลขทะเบียน ชื่อวัฒนธรรม และสาขาวัฒนธรรม ดังภาพประกอบ 29 ให้ใส่คำค้นลงในช่อง แล้วคลิก "ค้นหา"

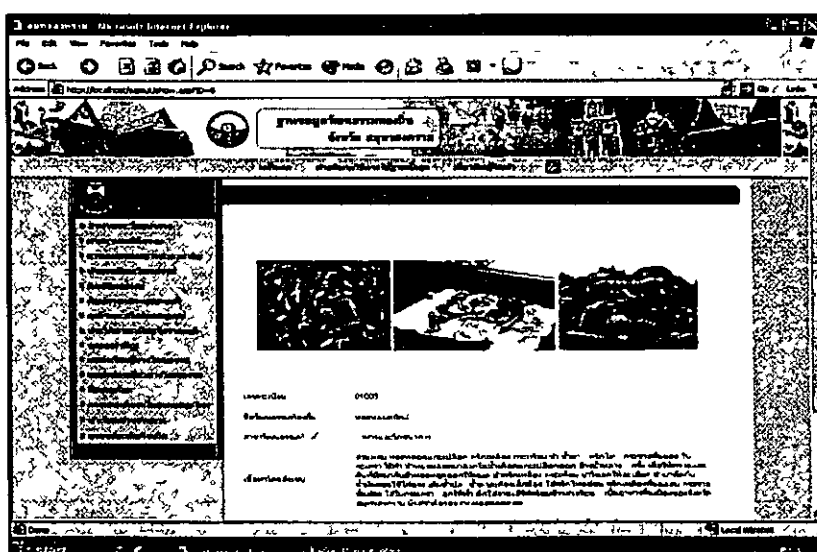
ภาพประกอบ 29 การค้นหาโดยการใส่คำค้น

6 โปรแกรมจะแสดงผลการสืบค้น ดังภาพประกอบ 30

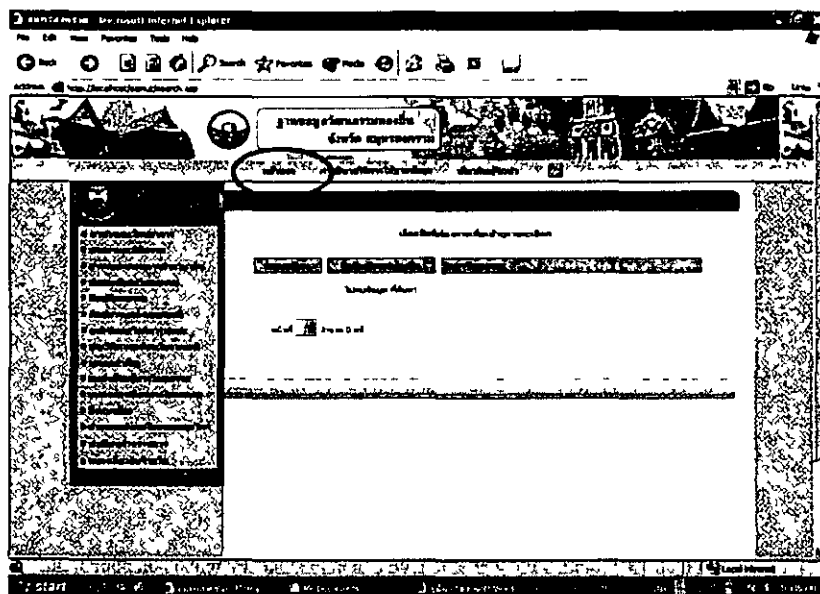
ภาพประกอบ 30 หน้าจอแสดงรายการ

7 เมื่อผู้ใช้งานข้อมูลที่ต้องการ ใช้เมาส์คลิก 1 ครั้ง ที่ชื่อวัฒนธรรมนั้น โปรแกรมก็จะแสดงรายการ ดังภาพประกอบ 31

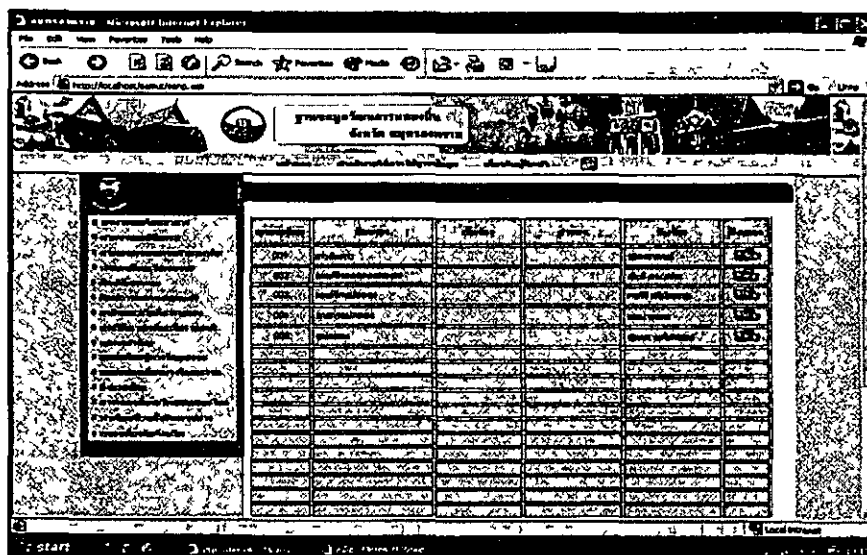
ภาพประกอบ 31 หน้าจอแสดงรายการ

8 ถ้าหากระบบสืบค้นไม่พบข้อมูลที่ผู้ต้องการจะแสดงหน้าจอ ดังภาพประกอบ 32 และหากผู้ต้องการสืบค้นใหม่อีกครั้งใช้เมาส์คลิกที่ “หน้าแรก”

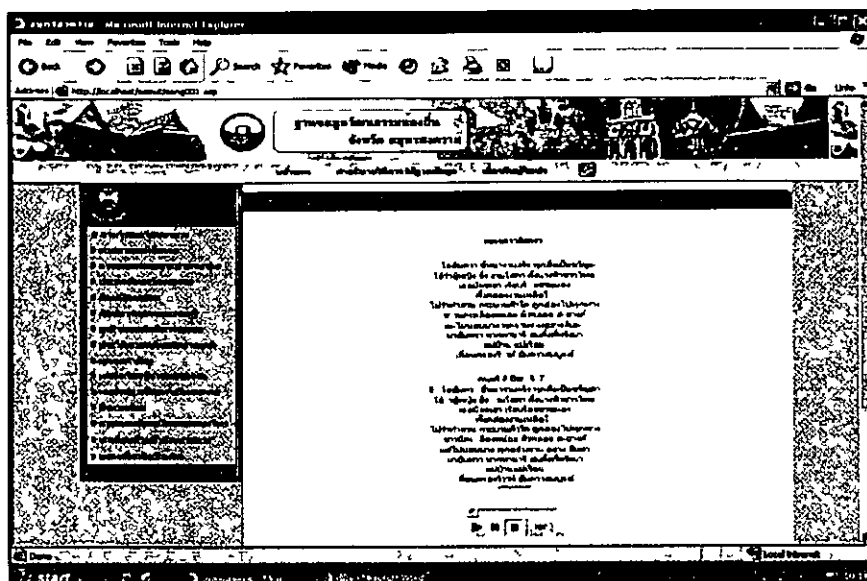
ภาพประกอบ 32 ไม่พบข้อมูล

9 เลือกรายการเมนูสาขา “เพลงเกี่ยวกับจังหวัด”

ภาพประกอบ 33 แสดงรายการเพลงเกี่ยวกับจังหวัด

10 เมื่อผู้ใช้คลิกเลือกเพลงที่ต้องการแล้ว โปรแกรมจะแสดงเนื้อหาเพลง และเสียงเพลง ดังภาพประกอบ 34

ภาพประกอบ 34 แสดงหน้าจอบทเพลง

11 ออกจากระบบฐานข้อมูลด้วยการคลิกที่ “แฟ้ม” → จบการทำงาน

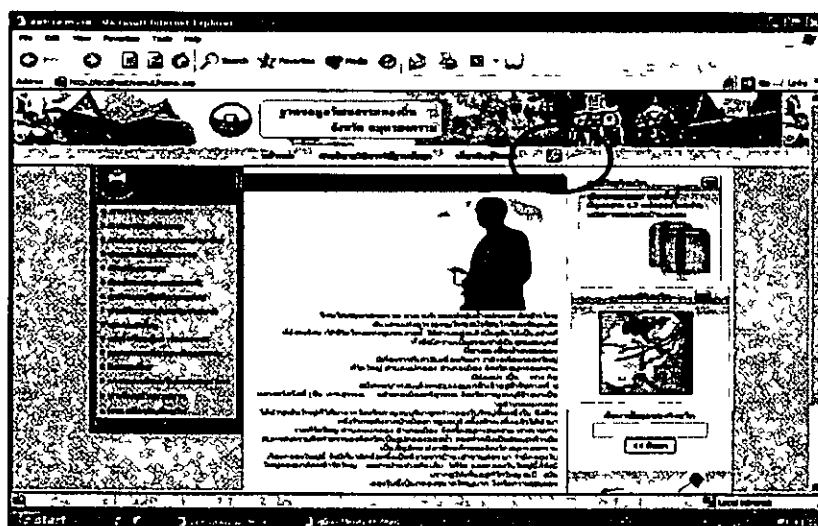
ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับเจ้าหน้าที่

คู่มือการใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม (สำหรับเจ้าหน้าที่)

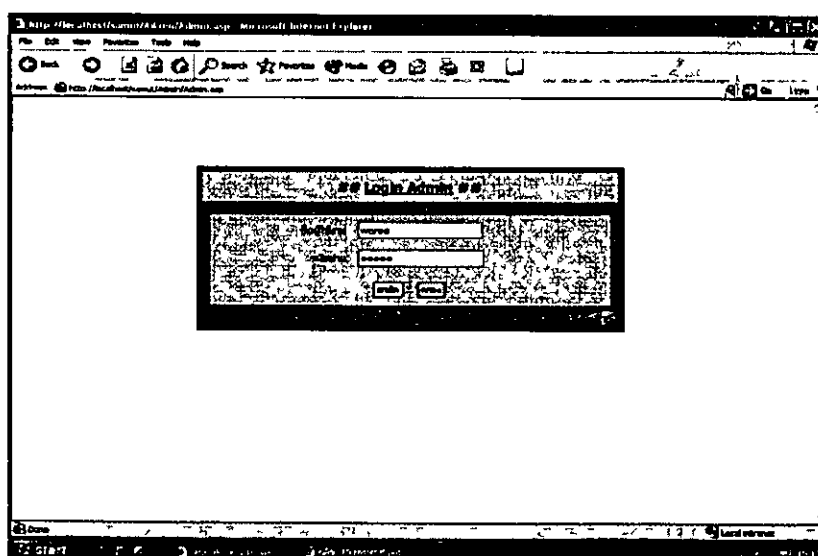
การเพิ่ม แก้ไขและลบข้อมูล สำหรับเจ้าหน้าที่

- 1 ใช้เมาส์คลิกที่ 1 ครั้ง ที่หน้าแรก ดังภาพประกอบ 35

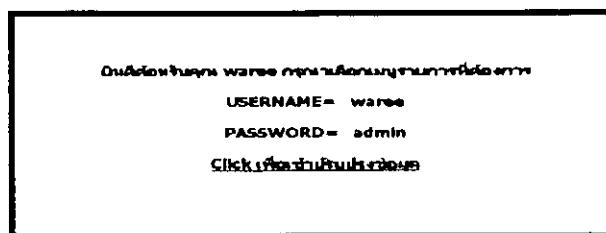
ภาพประกอบ 35 หน้าแรก

- 2 ใส่ชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่าน ดังภาพประกอบ 36

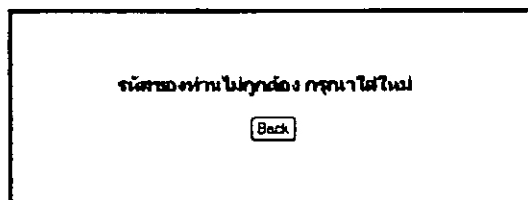
ภาพประกอบ 36 การใส่รหัส

3 ใส่รหัสถูกต้อง จะแสดงหน้าจอ ดังภาพประกอบ 37

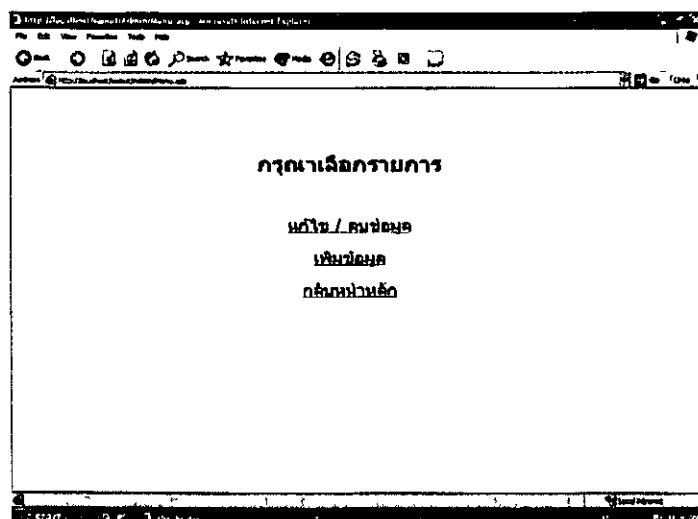
ภาพประกอบ 37 การใส่รหัสถูกต้อง

4 ถ้าหากใส่รหัสไม่ถูกต้อง จะแสดงหน้าจอ ดังภาพประกอบ 38

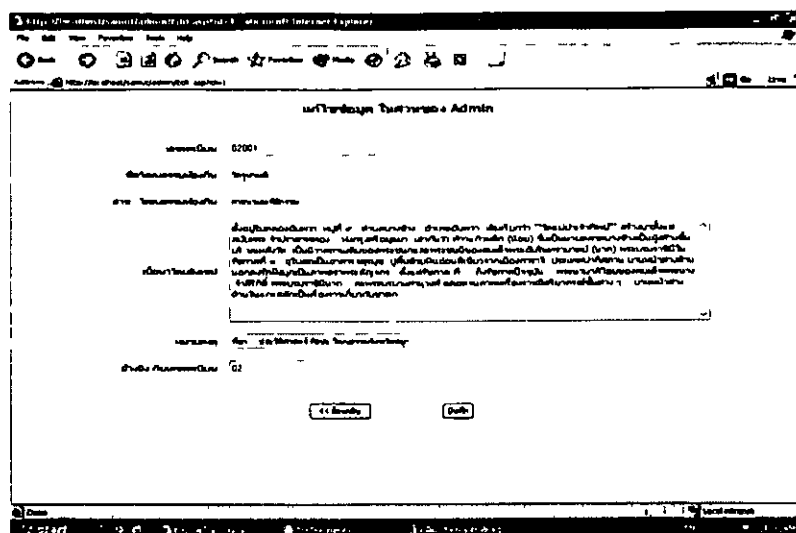

ภาพประกอบ 38 การใส่รหัสไม่ถูกต้อง

5 เมื่อใส่รหัสถูกต้องแล้ว เลือกรายการที่ต้องการ ดังภาพประกอบ 39

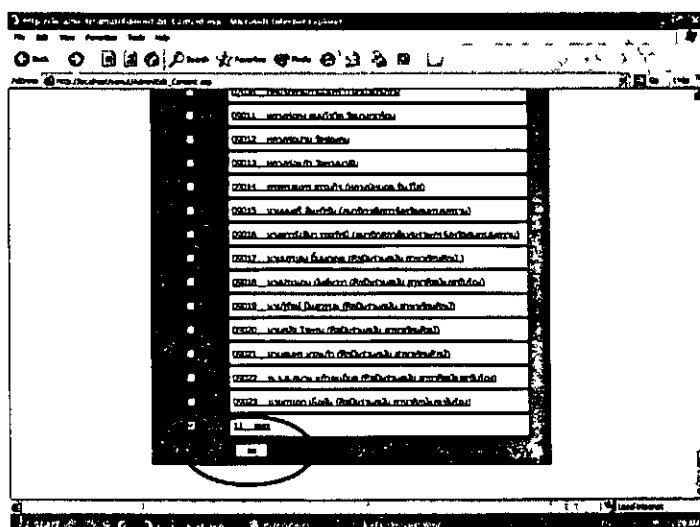
ภาพประกอบ 39 รายการต่าง ๆ สำหรับเจ้าหน้าที่

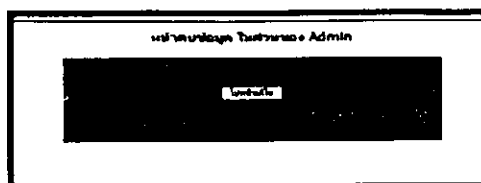
ภาพประกอบ 42 การแก้ไขรายการ

การลบข้อมูล

การลบข้อมูลผู้ใช้ต้องค้นหารายการที่ต้องการลบ เมื่อได้รายการที่ต้องการลบแล้ว คลิกเลือกรายการในช่อง ☐ แล้วคลิกปุ่ม “ลบ” 1 ครั้ง ดังภาพประกอบ 43, 44 โปรแกรมจะทำการลบรายการที่ผู้ใช้เลือก

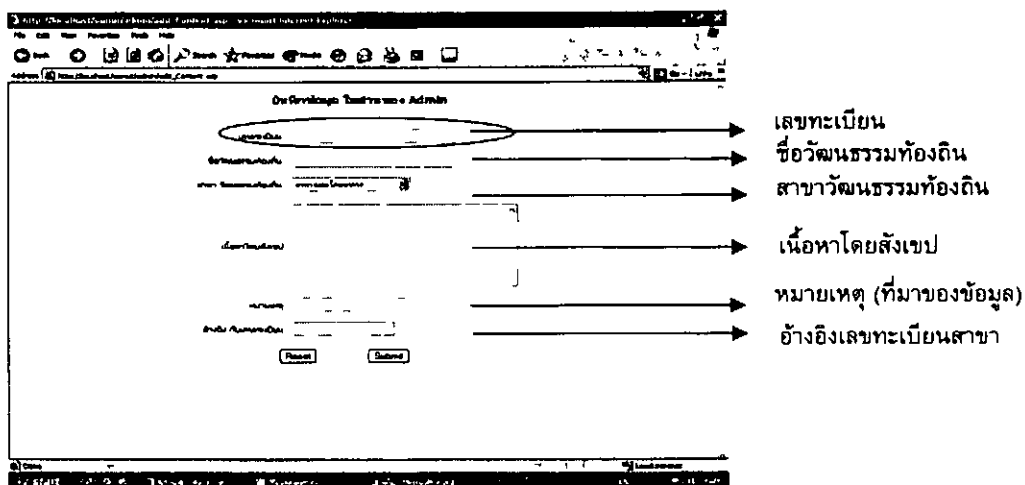
ภาพประกอบ 43 รายการที่ต้องการลบ

ภาพประกอบ 44 ลบรายการเรียบร้อยแล้ว

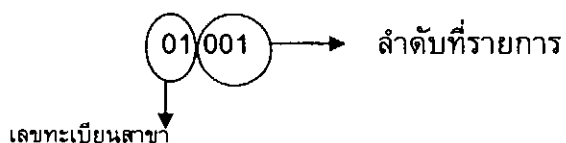
การเพิ่มข้อมูล

เมื่อผู้ใช้เลือกรายการเพิ่มข้อมูลโปรแกรมจะแสดงรายการใหม่เพื่อให้ผู้ใช้ได้บันทึกข้อมูล เมื่อผู้ใช้บันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว คลิก “บันทึก” โปรแกรมจะบันทึกข้อมูลลงในระบบฐานข้อมูล

ภาพประกอบ 45 การเพิ่มข้อมูล

ตัวอย่างการลงเลขทะเบียน

คำอธิบาย 01001 หมายถึง สาขาอาหารและโภชนาการ รายการลำดับที่ 1

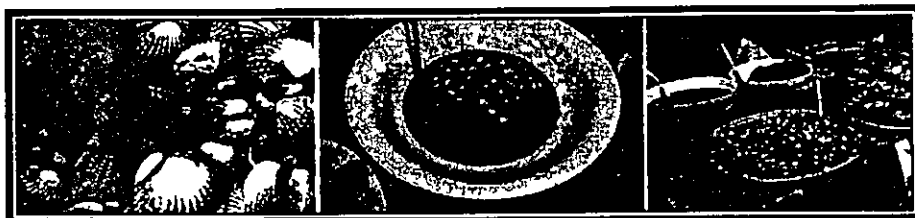
ทะเบียนสาขาประกอบด้วย

- 01 อาหารและโภชนาการ
- 02 ศาสนาและพิธีกรรม
- 03 การเกษตรและการทำมาหากิน
- 04 ประเพณีและวัฒนธรรม
- 05 ศิลปหัตถกรรม
- 06 ศิลปการแสดงและดนตรี
- 07 ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน
- 08 ประวัติศาสตร์และโบราณคดี
- 09 บุคคลสำคัญ
- 10 แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
- 11 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
- 12 สิ่งแวดล้อม
- 13 การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
- 14 ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ
- 15 เพลงเกี่ยวกับจังหวัด

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

อาหารและโภชนาการ

เลขทะเบียน

01001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

หอยแครงดอง

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น

อาหารและโภชนาการ

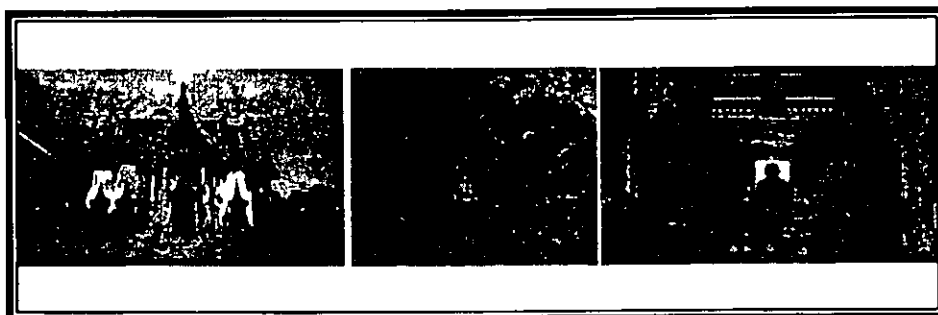
เนื้อหาโดยสังเขป

ส่วนผสม หอยแครง 1 กิโลกรัม เกลือ 2 ช้อนโต๊ะ น้ำตาลปี๊บ 3 ถ้วย
 วิธีทำ นำหอยแครงมาล้างด้วยน้ำทะเลหรือน้ำเกลือให้สะอาด ผึ่งลมให้แห้ง
 ใส่เกลือ น้ำตาลปี๊บใส่ลงในน้ำ ต้มจนเดือด เกลือและน้ำตาลละลายหมดดีแล้ว
 ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น แล้วนำหอยแครงลงไปแช่น้ำ ใช้ไม้ไผ่ตัดเป็นแผ่นบาง ๆ
 ชัดปิดปากไห แล้วปิดฝาให้สนิท ทิ้งไว้ 1 วัน ก็สามารถรับประทานได้ เป็น
 อาหารพื้นเมืองของจังหวัดสมุทรสงคราม มีรสชาติอร่อยเหมาะเป็นของฝาก

หมายเหตุ

ที่มา วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา
 จังหวัดสมุทรสงคราม (๒๕๔๔) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์
 ศุภสภา ลาดพร้าว

ศาสนาและพิธีกรรม

เลขทะเบียน

02001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

วัดจุฬามณี

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น

ศาสนาและพิธีกรรม

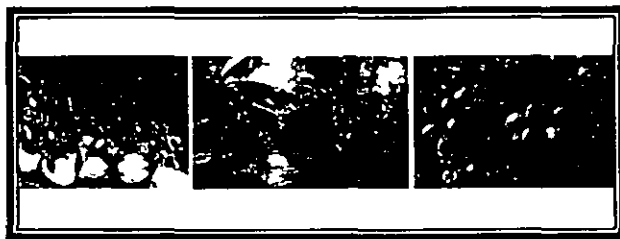
เนื้อหาโดยสังเขป

ตั้งอยู่ริมคลองอัมพวา หมู่ที่ 9 ตำบลบางช้าง อำเภออัมพวา เดิมเรียกว่า "วัดแม่ย่าเจ้าทิพย์" สร้างมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าปราสาททอง แห่ง กรุงศรีอยุธยา เล่ากันว่า ท้าวแก้วผลึก (น้อย) ซึ่งเป็นนายตลาดบางช้างเป็นผู้สร้างขึ้น บริเวณหลังวัด เป็นนิวาสถานเดิมของพระชนกและพระชนนีของ สมเด็จพระอัมรินทราทิตย์ (นาค) พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 1 อุโบสถเป็นอาคารจตุรมุข ปูพื้นด้วยหินอ่อนสีเขียวจากเมืองการจี ประเทศปากีสถาน บานหน้าต่างด้านนอกกลึงรักฝังมุกเป็นภาพตราพระลัญจกร ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลปัจจุบัน พระนามาภิไธยของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนงานภาพเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่าง ๆ บานหน้าต่าง ด้านในแกะสลักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาดก

หมายเหตุ

ที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม (2548)
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

การเกษตรและการทำมาหากิน

เลขทะเบียน

03001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

สวนมะพร้าว

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น

การเกษตรและการทำมาหากิน

เนื้อหาโดยสังเขป

จังหวัดสมุทรสงครามมีการเพาะปลูกมะพร้าวกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งปลูกกันมาเป็นเวลาหลายร้อยปีแล้ว ทั้งมะพร้าวผล มะพร้าวตาล มะพร้าวอ่อน และมะพร้าวซ้อ ฯลฯ ทั้งนี้การที่ผลผลิตเจริญงอกงาม และมีรสชาติหอมหวานนั้นส่วนหนึ่งมาจากอิทธิพลของกระแสน้ำจืด และน้ำเค็มที่มีการหมุนเวียนดี มีการขึ้นลงของน้ำอย่างเป็นระบบ และการทำท้องร่องสวน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สั่งสมกันมายาวนานหลายชั่วอายุคน จนกลายเป็นเคล็ดลับในการปลูกมะพร้าวให้ได้ผลดี ส่งผลให้มะพร้าวยังคงเป็นสินค้าหลักในการสร้างรายได้ให้กับชาวสวนเสมอมา สมดังในภาพตราประจำจังหวัด ซึ่งมีรูปสองฝากแม่น้ำเป็นต้นมะพร้าว อันเป็นสัญลักษณ์ของชุมชนชาวสมุทรสงคราม

หมายเหตุ

ที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม สมุทรสงคราม (2548)
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

ประเพณีและวัฒนธรรม

เลขทะเบียน

04001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

พิธีบวงชาวมอญ

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประเพณีและวัฒนธรรม

เนื้อหาโดยสังเขป

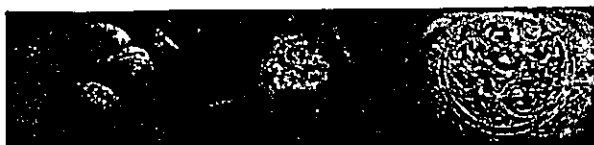
พิธีบวงชาวมอญ เหมือนกับพิธีบวงชาของคนไทยโดยทั่วไป เพราะต่างนับถือศาสนาพุทธด้วยกัน จะแตกต่างกันบ้างในเรื่องของความเชื่อและประเพณีของแต่ละคนเท่านั้น ก่อนถึงพิธีบวงชา 1 วัน พ่อ แม่ของนาค จะตั้งศาลเพิงตา เพื่อบอกกล่าวเจ้าที่ เจ้าทางถ้า จัดงานที่วัดหรือจัดที่บ้านซึ่งไม่มีศาลพระภูมิ แต่ถ้าบ้านใดมีศาลพระภูมิก็ไม่จำเป็นต้องใช้ให้จัดศาลพระภูมิแทน ในการปลงศพนาคชาวมอญจะใช้ผ้ารองจะเป็นผ้าขาว ผ้าขาวม้า หรือผ้าสะอาดชนิดใดก็ได้ที่กว้างและยาวพอที่จะรองรับผมมิให้ตกลงพื้นดิน นำผมทั้งหมดไปใส่กระทงไปวางไว้โคนต้นไม้หรือลอยน้ำไปเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่เจ้าของ ขณะโกนผมจะต้องมีการสวดชยันโตด้วย ต่างจากประเพณีไทยที่นิยมโกนผมกันเองระหว่างญาติผู้ใหญ่ และนิมนต์พระมาสวดมนต์เย็นและทำขวัญนาคและจัดงานฉลองคล้ายกับคนไทยเช่นกัน เมื่อนำนาคไปอุปสมบท จะมีเครื่องแห่ เรียกว่า คานหาม แห่นาค ซึ่งแต่ละคนจะประดิษฐ์เป็นรูปต่าง ๆ เช่น รูปม้า รูปเรือ รูปดอกบัว รูปราชสีห์ จะเป็นแบบใดก็ตามจะต้องมีเก้าอี้วางอยู่ตรงกลาง เพื่อให้นาคนั่ง คนหามหลายคนก็ยกคานหามขึ้นใส่ป่า แล้วเดินตามจังหวะเพลง ทั้งเดิน ทั้งเขย่ากว่าจะเวียนรอบโบสถ์ครบก็เหน็ดเหนื่อยทั้งตัวนาค และคนหามก่อนเข้าโบสถ์ จะมีพิธีไหว้เสมาโยนทาน การโยนทานนั้น นาคจะต้องหยิบสตางค์จำนวนหนึ่ง จากในพานมาใส่ปากอมไว้ และโยนให้คนแย่งกันซูลมุน เป็นสิ่งอันตรายมากบางที่ล้มลงศีรษะแตกก็มี ส่วนเหรียญสุดท้าย นาคจะคาบไว้ในปาก ผู้เป็นมารดาจะต้องเอามาปากไปคาบเหรียญนี้ออกจากปากนาคแล้วเก็บไว้เป็นเหรียญกันถุง ปัจจุบัน การแห่แบบใช้คานหามและการโยน

ทานแบบอมเงินไว้ในปาก มีผู้ทำน้อยลง อาจเพราะสิ้นเปลือง อันตราย
และประชาชนมีการศึกษาดีขึ้น

หมายเหตุ

ที่มา วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และ
ภูมิปัญญา จังหวัดสมุทรสงคราม (2544) กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว

ศิลปหัตถกรรม

เลขทะเบียน

05001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

กะลาขอ

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น

ศิลปหัตถกรรม

เนื้อหาโดยสังเขป

กะลาขอ คือ ส่วนประกอบของเครื่องดนตรีประเภทขอู้ ทำจากผลมะพร้าวชนิดหนึ่ง ที่เรียกกันว่า "มะพร้าวขอ" ซึ่งเป็นมะพร้าวที่ใช้สำหรับทำกะลาขอโดยเฉพาะ ด้วยลักษณะพิเศษของรูปทรงที่กลมมนคล้าย "นมสาวหรือเตียรข้าง" เมื่อนำมาประกอบเป็นขอแล้ว สามารถให้เสียงกังวาน ไพเราะ เสนาะหูอย่างหาที่เปรียบมิได้ กะลาของมะพร้าวขอเมื่อนำมาทำเป็นกะโหลกขอ ซึ่งเป็นโครงสร้างหลักส่วนหนึ่งของขอ หรือที่เรียกว่า "กะลาขอ" โดยอาศัยความสามารถในการแยกแยะเสียงดนตรีไทย เดิมผนวกเข้ากับศิลปะการแกะสลักลวดลายอันวิจิตรงดงาม เช่น ลายพุ่มตาล ลายตัวละครในวรรณคดี หรือลายเทพเจ้า ลายปี่นักขัตร์ ลายนามย่อ ฯลฯ จึงกลายเป็นเครื่องดนตรีที่ให้ทั้งความสวยงามและความไพเราะของเสียงขอ แตกต่างไปจากศิลปะในการแกะสลักทั่วไป

หมายเหตุ

ที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมสมุทรสงคราม (2548)
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

ศิลปการแสดงและดนตรี

เลขทะเบียน	06001
ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น	โขนกลางแปลง
สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น	ศิลปการแสดงและดนตรี
เนื้อหาโดยสังเขป	โขนกลางแปลง จัดเป็นศิลปการแสดงอันยิ่งใหญ่ที่จัดขึ้นเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย ในงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี ณ อุทยาน ร 2 โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาเป็นประธานเปิดงาน และทอดพระเนตรการแสดงโขนเป็นประจำทุกปี อันเป็นมรดกแก่ประเทศไทยสืบต่อไป ศิลปะการแสดงโขน เป็นศิลปการแสดงแขนงหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงฟื้นฟูทั้งบทและทำร่า จนถือเป็นนาฏศิลป์สูงสุดของไทย
หมายเหตุ	ที่มา ประวัติศาสตร์ศิลปะ วัฒนธรรมสมุทรสงคราม (2548) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน

เลขทะเบียน

07001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรेतโตร่วมใจ (น้ำพริกแม่ทองหล่อ)

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น

ธุรกิจและสวัสดิการชุมชน

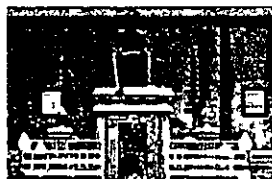
เนื้อหาโดยสังเขป

ขึ้นชื่อว่าน้ำพริกมีหลายชนิด แต่จะพูดถึงที่เคยทานกันตั้งแต่สมัยก่อนมาจนถึงปัจจุบัน ก็เห็นน้ำพริกผักจิ้มและน้ำพริกแกง เพราะเราสามารถหาซื้อวัตถุดิบในท้องถิ่นได้จากการคิดระดมทุนโดยการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้าน เมื่อได้เงินทุนซื้อวัตถุดิบจากชาวบ้านในท้องถิ่นต่อมาได้เพิ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรेतโตร่วมใจ และใช้ชื่อว่า "น้ำพริกแม่ทองหล่อ" มีขั้นตอนการผลิตดังนี้ นำวัตถุดิบมาล้างให้สะอาด อบให้แห้งและสุก นำไปใส่เครื่องบดให้ละเอียด ทำให้สุกอีกครั้ง ปั่นรสด้วยน้ำตาล มะขามเปียก นำใส่ภาชนะ และบรรจุภัณฑ์ พร้อมจำหน่าย สามารถผลิตได้ประมาณครั้งละ 300 กก./เดือน สถานที่จำหน่าย ที่ทำการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรेतโต อูทยาน ร 2 ที่ว่าการอำเภออัมพวา ตลาด อ ต ก - บั๊มน้ำมันบางจาก (เลมอนฟาร์ม) ตลาดพงษ์ทรัพย์ กทม สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรेतโตร่วมใจ เลขที่ 47 หมู่ 9 ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม

หมายเหตุ

ที่มา สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
จังหวัด สมุทรสงคราม (2546) กรุงเทพฯ บริษัท
แคบเจอร์โมด จำกัด

ประวัติศาสตร์และโบราณคดี

เลขทะเบียน

08001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

ค่ายป้อมสงคราม

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประวัติศาสตร์และโบราณคดี

เนื้อหาโดยสังเขป

จังหวัดสมุทรสงครามแต่เดิมตั้งอยู่ส่วนนอกของเส้นทางการระหว่าง
ทพไทยกับพม่าและชนชาติอื่น จึงไม่ปรากฏหลักฐานการทำสงครามใน
บริเวณพื้นที่จังหวัดมาก่อน จวบจนสมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ แห่ง
กรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ได้ทรงโปรดให้ยกกองทัพเรือ มาตั้งค่ายที่ตำบล
บางกุ้ง เรียกว่า "ค่ายบางกุ้ง" โปรดให้สร้างกำแพงล้อมค่ายขึ้น ต่อมา
ภายหลังชาวบ้านได้สร้างวัด เพื่อให้วัดเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของ
เหล่าทหารหาญและประชาชนโดยทั่วไป สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
ได้ทรงสถาปนากรุงธนบุรีขึ้นเป็นราชธานี ทำให้จังหวัดสมุทรสงคราม
กลายเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญและได้ทำศึกสงครามกับกองทัพ
พม่าที่ยกกองทัพมาจากเมืองทวาย ต่อมาได้ขนานนามว่า "สงครามค่าย
บางกุ้ง" เมื่อ พ.ศ. 2311 ปรากฏว่ากองทัพไทยเป็นฝ่ายชนะ อันนำมา
ซึ่งขวัญกำลังใจของไทยกลับคืนมา ในสมัยพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้
โปรดให้กรมขุนอิศเรศรังสรรค์ (พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว)
เป็นแม่กอง มาสร้างป้อมพิฆาตข้าศึกที่ปากแม่น้ำแม่กลอง ปัจจุบันเป็น
สถานที่ตั้งโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย อำเภอเมือง
สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

หมายเหตุ

ที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมสมุทรสงคราม (๒๕๔๔)
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

บุคคลสำคัญ

เลขทะเบียน 09001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น บุคคลสำคัญ

เนื้อหาโดยสังเขป

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 แห่งพระบรมราชวงศ์จักรี ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ๙ และ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินีพระมเหสีในรัชกาลที่ 1 ประสูติเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2310 ณ ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ขณะนั้นพระราชบิดา ยังดำรงตำแหน่งเป็นหลวงยกบัตร เมืองราชบุรี และ พระราชมารดาเป็นหญิงสามัญชนชาวตำบลอัมพวา ชื่อว่า นาค

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงทำคุณประโยชน์แก่ ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เป็นทั้งนักรบ นักปราชญ์และมีพระปรีชาสามารถยอดเยี่ยมในทางกวีและทางดนตรี และ ได้ทรงทำนุบำรุงบ้านเมือง ทางด้านศาสนา การศึกษา ศิลปะและวรรณกรรม โดยทรงเป็นผู้นำด้วยพระองค์เองประกอบกับสมัยนั้นมีกวีเอกหลายคน เช่น สุนทรภู่ สมเด็จพระกรมพระปรมานุชิตชิโนรส นายอินทรวิเชียร (อิน) เป็นต้น รัชสมัยของพระองค์จึงได้รับการยกย่องว่าเป็น “ ยุคทองแห่งวรรณคดี ”

ผลงานของพระองค์มีมากมาย เช่น บทพระราชนิพนธ์ เรื่อง อิเหนา รามเกียรติ์ บทละครนอกเรื่อง ไกรทอง สังข์ทอง ไซยเซษฐ์ มณีพิชัย คำวิ กายพิเหชม- เครื่องควาหวาน เสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน บทพากย์รามเกียรติ์ บทพระราชนิพนธ์เพลง บุหลันลอยเลื่อน การใช้ธงช้างเผือก การสร้างนครเขื่อนขันธ์ (อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ) โปรดให้สร้าง วัดอรุณราชวราราม ทรงปั้นพระพักตร์พระประธานด้วยพระองค์เอง และ ทรงแกะสลักบานประตูพระวิหารวัดสุทัศน์วรารามที่งดงามมาก ด้วยพระเกียรติ

คุณของพระองค์ท่าน องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือองค์การยูเนสโก ได้ยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกในปี พ.ศ. 2510 และเมื่อถึงวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ ของทุกปี ชาวจังหวัดสมุทรสงครามและคณะกรรมการมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้พร้อมใจกันจัดพิธีถวายบังคมบำเพ็ญกุศล ถวายแด่พระองค์ท่านและจัดงานเฉลิมพระเกียรติเป็นประจำทุกปี โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จมาเป็นองค์ประธานในพิธีฯ

ที่มา วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา
จังหวัดสมุทรสงคราม (2544) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว

หมายเหตุ

แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม

เลขทะเบียน	10001
ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น	บ้านดนตรี
สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น	แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
เนื้อหาโดยสังเขป	บ้านดนตรี ตั้งอยู่ ณ วัดภุมรินทร์กุฎีทอง เปิดสอนดนตรีไทย เช่น ระนาด ขิม ซอ จะเข้ ฯลฯ ศิลปการแสดงพื้นบ้าน การเชิดหุ่นกระบอก โดยครูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เปิดสอนมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 โดยเปิดสอนในวันเสาร์ และวันอาทิตย์
หมายเหตุ	ที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม สมุทรสงคราม (๒๕๔๘) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

เลขทะเบียน	11001
ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น	อุทยาน ร 2
สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ดินแดนแห่งลุ่มแม่น้ำแม่กลองนั้นได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ตอนต้นของราชวงศ์จักรี โดยในครั้งนั้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ยังคงรักษาดำเนินหลวงยกกระบัตร เมืองราชบุรี และได้แต่งงานกับสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี พระนามเดิม "คุณนาค" ซึ่งเป็นชาวสมุทรสงครามมาแต่กำเนิด ก่อนที่จะได้เข้าร่วมกระบวนทัพสงครามกับพระเจ้าตากสินมหาราช และได้ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ในสมัยต่อมา สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี พระนามเดิมคือ " นาค" เป็นธิดาของท่านทองและท่านสั้น คหบดีมอญบางช้าง เมืองสมุทรสงครามในอดีต ต่อมาได้แต่งงานกับหลวงยกกระบัตร แห่งเมืองราชบุรี ก่อนที่จะทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และสถาปนาให้พระสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี เป็นพระอัครมเหสี ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกในกาลต่อมา นอกจากนี้ สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี พระนามเดิม "คุณรอด" พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 2 ได้ทรงพระราชสมภพที่จังหวัดสมุทรสงครามเช่นเดียวกัน จึงนับว่าสมุทรสงคราม เป็นดินแดนต้นกำเนิดของพระมหากษัตริย์ 1 พระองค์ และสมเด็จพระบรมราชินี 2 พระองค์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 2 แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระราชสมภพ ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ยังคงพำนักอยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้วยพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยได้ทรงฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมที่เสื่อมโทรมเสียหายไปเมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยา ดังนั้น เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระองค์ท่าน พระราชสมุทธเมธี (เจ้าอาวาส

เนื้อหาโดยสังเขป

วัดอัมพวันเจติยาราม) ได้ริเริ่มมอบที่ดินประมาณ 11 ไร่เศษให้สร้างอุทยาน
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ตั้งอยู่
ตำบลอัมพวา อำเภออัมพวา ซึ่งภายในอุทยานได้รวบรวมศิลปวัฒนธรรม
จารีตประเพณีมากมาย เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

ที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมสมุทรสงคราม (2548)
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

หมายเหตุ

สิ่งแวดล้อม

เลขทะเบียน 12001

ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น ป่าชายเลน

สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม

เนื้อหาโดยสังเขป

ป่าชายเลน เป็นลักษณะป่าไม้บริเวณชายฝั่งทะเล ที่เป็นทะเลตมมีป่าชายเลนและหาดเลน เป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์ เป็นต้นกำเนิดของห่วงโซ่อาหาร และที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำตัวอ่อนก่อนเจริญเติบโตออกห่างทะเลลึก เป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุด ทั้งพืชและสัตว์ เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ไม้ป่าชายเลน เช่น โกงกาง แสม ลำพู ลำแพน จาก ตะบูน โปรงแสม ปอทะเล โพธิ์ทะเล เหงือกปลาหมอ ฯลฯ ซึ่งมีประโยชน์มหาศาลต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ทั้งในด้านการผลิตถ่านและเชื้อเพลิง แหล่งที่อยู่อาศัย ขยายพันธุ์และหลบภัยแก่สัตว์น้ำนานาชนิด ปัจจุบันประชาชนในจังหวัดได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน ด้วยการจัดทำโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าชายเลน รวมทั้งจัดตั้งโครงการปลูกป่าชายเลน บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล ณ ตำบลคลองโคน ตำบลแหลมใหญ่ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2534 อีกทั้งยังมีสิ่งมีชีวิตสมุทรสงครามปลาปลื้มและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างใหญ่หลวงที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นความสำคัญในการรักษาและฟื้นฟูป่าชายเลนแบบยั่งยืน ได้เสด็จพระราชดำเนินจังหวัดสมุทรสงครามร่วมปลูกป่ากับข้าราชการและราษฎรบนพื้นที่นอกชายฝั่งทะเล ณ ตำบลคลองโคน อำเภอเมืองสมุทรสงครามอย่างสม่ำเสมอ

หมายเหตุ

ที่มา ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม สมุทรสงคราม (2548)
 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ประสานมิตร

การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

เลขทะเบียน	13001
ชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น	ต้นเหวือกล้วยหมอ
สาขาวัฒนธรรมท้องถิ่น	การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
เนื้อหาโดยสังเขป	ต้นเหวือกล้วยหมอเป็นพืชสมุนไพรพื้นบ้านที่สำคัญของชาวแม่กลอง สามารถใช้ได้ทั้งลำต้น ราก ใบ ดอก และเมล็ด นำมาตากแห้งบดผสมด้วยน้ำผึ้ง บั่นเป็นลูกกลอนเป็นอายุวัฒนะ แก้ปวดหลัง นอกจากนี้เมล็ดรับประทานแก้ฝีทุกชนิดแล้ว ถัดมาเจ็บหรือตาแดง ให้เอาเหวือกล้วยหมอมารดากับขิงเอาน้ำที่ได้มาหยอดตาแก้อาการเจ็บตา ตาแดงก็จะหายไป ใช้ต้นและใบตำกับขมิ้นอ้อย แก้โรคเหน็บชา
หมายเหตุ	ที่มา วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสมุทรสงคราม (2548) กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ คุรุสภา ลาดพร้าว

ทำเนียบหัวหน้าส่วนราชการ

นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม

สถานที่ติดต่อ ศาลากลางจังหวัดสมุทรสงคราม ต แม่กลอง อ เมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
โทรศัพท์/โทรสาร 0-3471599

เพลงเกี่ยวกับจังหวัด

เพลงสาวอัมพวา

โออัมพวา นี่หนางามจริง ทุกสิ่งเป็นขวัญตา
 โอ้วาผู้หญิง ยิงงามโสกา ดังนางฟ้าชาวไทย
 เธอมีจรรยา เรียบร้อยชวนมอง
 ทั้งคล่องงานเหลือใจ
 ไม่ว่าทำสวน กระบวนค้าใด ดูคล่องไปทุกทาง
 ขาวนิตเหลือองหนอย ผิวพลอย ส-อางค์
 แต่ไม่บอบบาง ทุกยามงามอย่างจับตา
 มาอัมพวา หากหานารี สมดังที่หวังมา
 แม่บ้าน แม่เรือน
 เพื่อนครองวิวาร์ อัมพวาสมบูรณ์

ดนตรี 8 Bar 6 7

8 โออัมพวา นี่หนางามจริง ทุกสิ่งเป็นขวัญตา
 โอ้วาผู้หญิง ยิงงามโสกา ดังนางฟ้าชาวไทย
 เธอมีจรรยา เรียบร้อย เรียบร้อยชวนมอง
 ทั้งคล่องงานเหลือใจ
 ไม่ว่าทำสวน กระบวนค้าใด ดูคล่องไปทุกทาง
 ขาวนิตเหลือองหนอย ผิวพลอย ส-อางค์
 แต่ไม่บอบบาง ทุกอย่างงามอย่าง จับตา
 มาอัมพวา หากหานารี สมดังที่หวังมา
 แม่บ้านแม่เรือน
 เพื่อนครองวิวาร์ อัมพวาสมบูรณ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	ชื่อสกุล	นางสาววารี ยอดครุฑ
วันเดือนปีเกิด		31 ธันวาคม 2511
สถานที่เกิด		อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน		สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม ถนนเอกชัย ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน		นักวิชาการวัฒนธรรม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน		สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสงคราม กระทรวงวัฒนธรรม
ประวัติการศึกษา		
	พ ศ 2530	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสวีวิทยา จังหวัดชุมพร
	พ ศ 2537	ศษ บ (สุขศึกษา) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
	พ ศ 2549	ศศ ม (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ